

Taal- en Letterkunde

Faculteit der Geesteswetenschappen,
Universiteit van Amsterdam

Bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur
Masteropleidingen Neerlandistiek

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
Postbus 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: 030 230 3100
Fax: 030 230 3129
E-mail: info@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q0317

© 2013 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUD

Rapport over de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur, de masteropleiding Neerlandistiek en de duale masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor) van de Universiteit van Amsterdam.....	5
Administratieve gegevens van de opleidingen	5
Administratieve gegevens van de instelling.....	6
Kwantitatieve gegevens over de opleidingen	6
Samenstelling van de commissie.....	6
Werkwijze van de commissie.....	7
I: Bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur en masteropleiding Neerlandistiek	11
Samenvattend oordeel van de commissie.....	13
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	19
II: Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor)	41
Samenvattend oordeel van de commissie.....	43
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	47
Bijlagen.....	63
Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van de visitatiecommissie	65
Bijlage 2: Domeinspecifiek referentiekader.....	67
Bijlage 3: Beoogde eindkwalificaties	79
Bijlage 4: Overzicht van de programma's.....	85
Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens over de opleidingen	91
Bijlage 6: Bezoekprogramma.....	97
Bijlage 7: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten.....	105
Bijlage 8: Overzicht stageverlenende instanties voor de duale masteropleiding Redacteur/editor.....	109
Bijlage 9: Onafhankelijkheidsverklaringen.....	111

Dit rapport is vastgesteld op 23 augustus 2013.

Rapport over de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur, de masteropleiding Neerlandistiek en de duale masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor) van de Universiteit van Amsterdam

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO.

Administratieve gegevens van de opleidingen

Bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur

Naam van de opleiding:	Nederlandse taal en cultuur
CROHO-nummer:	56804
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Afstudeerrichtingen:	Nederlandse taal en cultuur, Taal en communicatie
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd, deeltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Masteropleiding Neerlandistiek

Naam van de opleiding:	Neerlandistiek
CROHO-nummer:	60849
Niveau van de opleiding:	master
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	60 EC
Afstudeerrichtingen:	n.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	voltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor)

Naam van de opleiding:	Neerlandistiek (Redacteur/editor)
CROHO-nummer:	60850
Niveau van de opleiding:	master
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	90 EC
Afstudeerrichtingen:	n.v.t.
Locatie(s):	Amsterdam
Variant(en):	duaal
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Het bezoek van de visitatiecommissie Taal- en Letterkunde aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam vond plaats op 4, 5 en 7 februari 2013.

Administratieve gegevens van de instelling

Naam van de instelling:	Universiteit van Amsterdam
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	positief

Kwantitatieve gegevens over de opleidingen

De vereiste kwantitatieve gegevens over de opleidingen zijn opgenomen in Bijlage 5.

Samenstelling van de commissie

De commissie voor de clusterbeoordeling Taal- en Letterkunde bestaat uit totaal elf commissieleden:

- Prof. dr. Theo D'haen, hoogleraar in de Engelse, Amerikaanse en Vergelijkende Literatuurwetenschap aan de Faculteit der Letteren van de Katholieke Universiteit Leuven (2002-heden);
- Prof. dr. Geert Booij, (emeritus) hoogleraar Algemene Taalwetenschap en Nederlands aan de Universiteit Leiden (2005-2012);
- Dr. Elisabeth van der Linden, universitair hoofddocent Frans en Roemeens aan de Universiteit van Amsterdam (1979-2009);
- Prof. dr. Achim Hermann Hölter, hoogleraar Vergelijkende Literatuurwetenschappen aan de Universiteit van Wenen (2009-heden);
- Prof. dr. Hub Hermans, hoogleraar moderne Romaanse Letterkunde en cultuurkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (1990-heden);
- Prof. dr. Nadia Lie, hoogleraar Literatuurwetenschap aan de Faculteit der Letteren van de Katholieke Universiteit Leuven (1997-heden);
- Prof. dr. Co Vet, (emeritus) hoogleraar Romaanse taalkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (1989-2004);
- Prof. dr. Peter Jan Schellens, (emeritus) hoogleraar Taalbeheersing aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2004-2013);
- Lily Kruijer BA, masterstudent Scandinavische Talen en Culturen aan de Rijksuniversiteit Groningen (2012-heden);
- Yara Kaas BA, masterstudent Comparative Literature aan de Universiteit Utrecht (2011-heden);
- Mirte Keulen BA, masterstudent Literatuurstudies aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2012-heden).

Voor ieder bezoek werd op basis van eventuele belangenconflicten, expertise en beschikbaarheid een (sub)commissie samengesteld, bestaande uit zes commissieleden. De commissie die de masteropleidingen Letterkunde, Taalwetenschappen en de duale

masteropleiding Taalwetenschappen (Nederlands als tweede taal) van de Universiteit van Amsterdam beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. Theo D'haen, hoogleraar in de Engelse, Amerikaanse en Vergelijkende Literatuurwetenschap aan de Faculteit der Letteren van de Katholieke Universiteit Leuven (2002-heden);
- Prof. dr. Geert Booij, (emeritus) hoogleraar Algemene Taalwetenschap en Nederlands aan de Universiteit Leiden (2005-2012);
- Prof. dr. Achim Hermann Hölter, hoogleraar Vergelijkende Literatuurwetenschappen aan de Universiteit van Wenen (2009-heden);
- Prof. dr. Hub Hermans, hoogleraar moderne Romaanse Letterkunde en cultuurkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (1990-heden);
- Prof. dr. Co Vet, (emeritus) hoogleraar Romaanse taalkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen (1989-2004);
- Mirte Keulen BA, masterstudent Literatuurstudies aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2012-heden).

Prof. dr. Co Vet kon wegens ziekte niet deelnemen aan het visitatiebezoek, maar was wel betrokken bij het beoordelen van eindwerken, het becommentariëren van kritische reflecties en het opstellen van de rapportage. De commissie werd tijdens het bezoek ondersteund door Adrienne Wieldraaijer-Huijzer MA die optrad als secretaris. Adrienne Wieldraaijer-Huijzer was daarnaast projectleider van de clustervisitatie Taal- en Letterkunde.

Het College van Bestuur van de Universiteit van Amsterdam en de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) hebben ingestemd met de samenstelling van de commissie voor de beoordeling van de genoemde opleidingen. De curricula vitae van de leden van de commissie zijn opgenomen in Bijlage 1.

Werkwijze van de commissie

Voorbereiding

Op 12 oktober 2012 hield de commissie haar formele startvergadering. Tijdens de startvergadering werd de commissie geïnstrueerd, werd de taakstelling en werkwijze van de commissie besproken en werd kennis genomen van het Domeinspecifieke Referentiekader Taal- en Letterkunde. Dit domeinspecifieke referentiekader is opgenomen in Bijlage 2 van dit rapport.

Bij ontvangst van de kritische reflecties van een universiteit werden deze door de projectleider gecontroleerd op kwaliteit en compleetheid van informatie. Nadat de zelfstudies in orde waren bevonden, zijn deze doorgestuurd aan de commissieleden. De commissieleden namen de zelfstudies door en formuleerden vragen die voorafgaand aan het bezoek aan de projectleider werden toegestuurd. De projectleider compileerde de vragen per onderwerp en/of gespreksgreep. Eventuele additionele vragen van de commissieleden werden aan de opleiding toegestuurd met verzoek om een reactie.

Op basis van de kritische reflecties selecteerde de commissie voor iedere opleiding een representatieve set van documenten die door de opleidingen tijdens het bezoek ter inzage werden gelegd. Hierbij volgde de commissie de NVAO richtlijn voor het bestuderen en beoordelen van documentatie (d.d. 23 november 2012). Daarnaast werd er algemene

documentatie opgevraagd, waaronder commissieverslagen, evaluatieresultaten en managementinformatie.

Voorafgaand aan het visitatiebezoek beoordeelde de commissie uit iedere opleiding een representatieve steekproef van scripties. De selectie van scripties werd in overleg met de voorzitter van de commissie door de projectleider van QANU gekozen uit een lijst van afstudeerwerken van de laatste twee afgeronde studie jaren. Hierbij is er bewust gekozen voor scripties uit verschillende beoordelingscategorieën (voldoende; ruim voldoende; goed) en verschillende jaren. Ook is er bij de selectie rekening gehouden met de verschillende afstudeerrichtingen. Bij de scripties voegde QANU een lijst met beoordelingsrichtlijnen, om ervoor te zorgen dat de commissieleden de scripties op vergelijkbare wijze zouden beoordelen. Een overzicht van de selectie en de bestudeerde scripties is opgenomen in Bijlage 7.

De commissie besteedde voorafgaand aan het visitatiebezoek zorgvuldig aandacht aan het beoordelen van het wetenschappelijk niveau van de scripties, de eisen die door de opleiding aan de scripties worden gesteld en de zorgvuldigheid van de inhoudelijke beoordeling daarvan door de staf. In de scriptie dient de student immers aan te tonen over de vereiste kwalificaties te beschikken. Nog voor het locatiebezoek hadden de commissieleden per e-mail contact over de beoordeling van een aantal scripties. Scripties die door een commissielid als ‘onvoldoende’ werden beoordeeld werden door een tweede commissielid geëvalueerd.

Bezoek algemeen

Tijdens de startvergadering heeft de commissie op grond van inhoudelijke expertise afspraken gemaakt over de taakverdeling. Vervolgens werd de visitatie tijdens de voorbereidende vergadering van ieder bezoek concreet voorbereid. De commissie sprak tijdens deze vergadering onder andere over de gelezen scripties en de geformuleerde vragen en opmerkingen.

Voorafgaand aan ieder bezoek maakte de projectleider een conceptprogramma voor de (dag)indeling van het bezoek. Dit concept werd in samenspraak tussen de voorzitter, de projectleider en de coördinator van de betreffende universiteit aangepast aan de specifieke situatie van de opleidingen. Tijdens de bezoeken is vervolgens gesproken met een (representatieve) vertegenwoordiging van het faculteitsbestuur, de opleidingsbesturen, studenten, docenten, opleidingscommissies en examencommissies. Op verzoek van de commissie heeft de opleiding gesprekspartners geselecteerd binnen de door de commissie aangegeven kaders. De commissie heeft met studenten uit alle studie jaren gesproken en met kern docenten en begeleiders uit de diverse disciplines binnen de te visiteren opleiding(en). Voorafgaande aan het bezoek heeft de commissie een overzicht ontvangen van de gesprekspartners en ingestemd met de door de opleiding gemaakte selectie. Een overzicht van het programma met alle gesprekspartners is opgenomen als Bijlage 6 bij dit rapport.

Tijdens ieder bezoek bestudeerde de commissie het ter inzage gelegde materiaal en gaf zij gelegenheid tot een spreekuur ten behoeve van studenten en docenten die zich voorafgaand aan het bezoek hadden aangemeld.

De commissie heeft een deel van de laatste dag van ieder bezoek gebruikt voor de voorbereiding van de mondelinge rapportage en een discussie over de beoordeling van de opleidingen. Aan het einde van de bezoeken heeft de voorzitter in een mondelinge rapportage de eerste algemene bevindingen van de commissie gepresenteerd.

Rapportage

De secretarissen hebben op basis van de bevindingen van de commissie conceptrapporten opgesteld. Deze rapporten zijn in eerste instantie voorgelegd aan de voorzitter van de commissie en daarna ook aan de andere commissieleden. Na vaststelling is het conceptrapport vervolgens naar de instelling gestuurd voor een controle op feitelijke onjuistheden. De opmerkingen van de opleiding zijn besproken met de commissie, waarna de secretarissen het definitieve rapport opmaakten. Ten slotte werd het rapport ter vaststelling aan de commissie rondgestuurd.

Bijzonderheden van het bezoek aan de Universiteit van Amsterdam voor de opleidingen in dit rapport

QANU ontving de kritische reflecties van de opleidingen Taal- en Letterkunde van de Universiteit van Amsterdam op 3 december 2012. Het bezoek aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van Universiteit van Amsterdam vond plaats op 4, 5 en 7 februari 2013. Het programma van het bezoek is te vinden in Bijlage 6 van dit rapport. Van het spreekuur is geen gebruik gemaakt.

Voor de beoordeling van het gerealiseerde eindniveau van de opleidingen in dit rapport heeft de commissie scripties geëvalueerd. In samenspraak met de voorzitter van de commissie werd er voor de opleidingen in dit rapport een steekproef van 12 scripties geselecteerd; vier per opleiding. Bij het verdelen van de scripties is rekening gehouden met de inhoudelijke expertise van de commissieleden.

Beslisregels

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (d.d. 22 november 2011) heeft de commissie de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont op meerdere vlakken ernstige tekortkomingen.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont over de volle breedte een acceptabel niveau.

Goed

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte uit boven de gangbare basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte ver uit boven de gangbare basiskwaliteit en geldt als een (inter)nationaal voorbeeld.

**I: Bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur
en masteropleiding Neerlandistiek**

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur en de masteropleiding Neerlandistiek aan de Universiteit van Amsterdam. Deze bevindingen en overwegingen betreffen bij de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur zowel de voltijd- als de deeltijdvariant; van de masteropleiding Neerlandistiek wordt alleen een voltijdvariant aangeboden. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflecties, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleidingen voldoen aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft dit domeinspecifiek referentiekader bestudeerd en geconcludeerd dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur stelt zich ten doel studenten kennis, inzichten en vaardigheden bij te brengen die hen kwalificeren voor een vervolgopleiding op masterniveau of voor een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn. Studenten kunnen kiezen voor de afstudeerrichtingen Nederlandse taal en cultuur en Taal en communicatie. Bij de laatste afstudeerrichting wordt taalbeheersing van het Nederlands aangevuld met taalverwerving van een moderne vreemde taal. De opleiding heeft algemene eindtermen en eindtermen per afstudeerrichting geformuleerd.

De commissie heeft het profiel, de eindtermen en het niveau van de opleiding onderzocht. Zij stelt vast dat de opleiding een duidelijk beeld heeft van haar nationale positie. Internationaal laat de opleiding zich lastig vergelijken, omdat Neerlandistiek in het buitenland meestal een grotere taalverwervingscomponent heeft. De eindtermen van de bacheloropleiding passen volgens de commissie bij het vakgebied en het niveau van de opleiding. Er is in de eindtermen aandacht voor wetenschapsfilosofie, onderzoeksvaardigheden en academische vorming. Wel zijn de eindtermen voor alle bacheloropleidingen in het visitatiecluster Taal- en Letterkunde van de UvA vrijwel identiek geformuleerd. De commissie beschouwt dit als een gemiste kans.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur bestaat uit 180 EC, verspreid over drie cursusjaren. Elk jaar bestaat uit twee semesters van 8+8+4 weken waarin vakkenclusters van 6, 12 of 18 EC worden aangeboden. In de blokken van acht weken volgt een student maximaal twee vakken tegelijkertijd. De blokken van vier weken betreffen één vak en zijn altijd een vervolg van een vak dat in een eerder blok is begonnen. In dat blok wordt meestal gewerkt aan een presentatie of een uitgebreid schriftelijk werkstuk.

De twee afstudeerrichtingen (Nederlandse taal en cultuur en Taal en communicatie) binnen de bacheloropleiding hebben een gemeenschappelijke structuur. In het eerste jaar is een aantal inleidende en verdiepende vakken opgenomen; het tweede jaar is verdiepend; het derde jaar specialiserend. Beide curricula zijn ingericht vanuit leerlijnen. In het eerste jaar volgen alle studenten de vakken Argumentatie- en zinsanalyse, Verbale communicatie en Wetenschappelijk schrijven. Daarnaast volgen alle studenten in het tweede jaar Strategisch manoeuvreren, Wetenschapsfilosofie en een reeks verplichte vakken binnen de afstudeerrichting. In het derde jaar kiezen studenten vanuit de afstudeerrichting nog een afstudeerspecialisatie. Binnen Nederlandse taal en cultuur kunnen studenten afstuderen op Taalkunde, Taalbeheersing, Moderne letterkunde of Historische letterkunde; binnen Taal en communicatie op Taalkunde en Taalbeheersing. Studenten volgen drie vakken en een onderzoekswerkgroep op het terrein van de afstudeerspecialisatie. In de onderzoekswerkgroep formuleren studenten een onderzoeksvraagstuk en gaan zij aan de slag met de scriptie.

De commissie heeft veel waardering voor de trechtervormige opzet van het curriculum met leerlijnen, afstudeerrichtingen en afstudeerspecialisaties. Hierdoor wordt studenten optimale keuzevrijheid geboden, terwijl de inhoudelijke samenhang en het wetenschappelijke karakter van de opleiding gewaarborgd blijven. De koppeling tussen doelstellingen, eindtermen en vakken is inzichtelijk gemaakt en adequaat. Er is aandacht voor wetenschappelijke vorming in meerdere vakken en op verschillende niveaus. Het didactische concept van exemplarisch onderwijs draagt hieraan bij.

Het systeem voor studiebegeleiding is volgens de commissie intensief genoeg. Bachelorstudenten kunnen gedurende de hele studieperiode terecht bij een docent-tutor en een studieadviseur. Met de docent-tutor voeren studenten in het eerste jaar twee verplichte gesprekken en in het tweede en derde jaar één verplicht gesprek. De studielast van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur is niet te hoog. Vanuit het streven van de UvA naar researchintensief onderwijs zou het curriculum, net als in andere bacheloropleidingen van de faculteit, volgens de commissie wel uitdagender kunnen worden gemaakt. De instroomeisen van de opleiding zijn adequaat. Om studievertraging tijdens het schrijven van de scriptie te voorkomen, heeft de opleiding onderzoekswerkgroepen ingevoerd. De commissie is hierover zeer te spreken.

De staf-studentratio binnen het departement Neerlandistiek is 1:31. De commissie is van mening dat de opleiding een enthousiast en kwalitatief goed docentenkorps heeft, dat in staat is zijn onderwijstaken naar behoren uit te voeren. De opleidingsspecifieke voorzieningen en kwaliteitszorg zijn voldoende.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De faculteit en de departementale examencommissie zijn bezig het universitaire toetsbeleid toe te passen in de bacheloropleiding. Een aantal concrete zaken, zoals planning van de toetsen en afspraken over termijnen en inzagerecht, is dit jaar ingevoerd. De meeste inhoudelijke zaken staan nog in de steigers. Bijvoorbeeld de explicitering van de relatie tussen cursusdoelen en toetsing. De commissie vindt dat de opleiding op de goede weg is. Zij adviseert de faculteit en de examencommissie wel de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen.

De commissie heeft het toetsmateriaal van de opleiding Nederlandse taal en cultuur onderzocht en vastgesteld dat de toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen. Ze sluiten aan op de beoogde leerdoelen en zijn goed geconstrueerd. Er zijn voorts regelingen en procedures

om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden. De commissie stelt aan de hand van een steekproef van bachelorscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren. De eindwerkstukken voldoen aan alle criteria van een academische bacheloropleiding en zijn adequaat beoordeeld.

Masteropleiding Neerlandistiek

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De algemene doelstelling van de masteropleiding Neerlandistiek is volgens de kritische reflectie het bijbrengen van kennis, vaardigheden en inzichten die de afgestudeerde in staat stellen om op zelfstandige en professionele wijze een functie uit te voeren op gevorderd academisch niveau of om toegelaten te worden tot een promotietraject. De opleiding richt zich vanuit de letterkunde op de sociale positie van literatuur in institutionele en internationale contexten; vanuit de taalkunde op variatie en verandering als gevolg van eerste- en tweedetaalverwerving; en vanuit de taalbeheersing op de effectiviteit van retorische middelen en argumentatieve strategieën in institutionele contexten.

De algemene doelstelling van de opleiding is vertaald in academische en vakspecifieke eindtermen. De commissie acht deze eindtermen generiek, maar passend bij het vakgebied en het niveau van een academische masteropleiding. Door te kiezen voor drie profielen (taalbeleid, cultuurbeleid en educatie) heeft de opleiding een adequate balans gevonden tussen academische scholing en oriëntatie op het maatschappelijk veld.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De masteropleiding Neerlandistiek telt 60 EC. Het studieprogramma bestaat voor 42 EC uit vakken. Hiervan bestaan 12-18 EC uit keuzevakken. Studenten volgen minimaal 6 EC aan keuzevakken binnen de masteropleiding en kiezen daarnaast 6 tot 12 EC aan keuzevakken binnen of buiten de masteropleiding. 24-36 EC bestaan voorts uit profielvakken. Studenten kunnen kiezen uit de profielen educatie, cultuurbeleid en taalbeleid. De profielvakken hebben een thematische opbouw en bestaan uit twee delen. In het a-deel maken studenten zich de *state of the art* van een wetenschapsgebied eigen en gaan hiermee creatief aan de slag; in het b-deel maken zij een academisch eindproduct. De masteropleiding wordt afgerond met een scriptie van 18 EC.

De commissie is van mening dat de koppeling tussen doelstellingen, eindtermen en vakken adequaat is en voldoende inzichtelijk is gemaakt. Zij stelt verder vast dat studenten veel vrijheid hebben bij het invullen van het curriculum. De commissie meent dat de opsplitsing van de profielvakken in twee delen bijdraagt aan academische samenwerking en toe-eigening van de onderzoekscyclus. Het didactische concept van thematisch onderwijs met nadruk op zelfstandig experimenteren met onderzoek, is zichtbaar aanwezig in de cursussen. Wel zou de thematische aanpak kunnen leiden tot versnippering binnen het curriculum. De commissie adviseert de opleiding structureel aandacht te blijven besteden aan de opbouw van kennis, inzichten en vaardigheden over het gehele curriculum.

De masteropleiding Neerlandistiek is volgens studenten voldoende studeerbaar. Gemiddeld deden studenten tussen 2008 en 2010 17 maanden over de studie. De commissie is tevreden over maatregelen die de opleiding heeft getroffen of gaat treffen om het studiesucces te vergroten. Het systeem voor studiebegeleiding is volgens de commissie passend. Masterstudenten stellen samen met de mastercoördinator een studieprogramma op en kunnen bij een studieadviseur terecht.

De staf-studentratio binnen het departement Neerlandistiek is 1:31. De commissie is van mening dat de opleiding een enthousiast en kwalitatief goed docentenkorps heeft, dat in staat is zijn onderwijstaken naar behoren uit te voeren. De opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg zijn voldoende.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

De masteropleiding Neerlandistiek valt onder de examencommissie voor de Graduate School. Deze examencommissie heeft een aantal concrete zaken ingevoerd, zoals een basisscriptiereglement en het aanpassen van de cum laude regeling. De kwaliteitstoetsing van scripties moet echter nog beginnen. De eerste stap is een analyse van toetsdossiers. De commissie vindt dat de opleiding op de goede weg is. Zij adviseert de faculteit en de examencommissie wel de implementatie van het facultaire toetsbeleid nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen.

De commissie heeft het toetsmateriaal van de opleiding Neerlandistiek onderzocht en vastgesteld dat de toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen. Ze sluiten aan op de beoogde leerdoelen en zijn goed geconstrueerd. Er zijn voorts regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden. De commissie stelt aan de hand van een steekproef van masterscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	goed
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

Masteropleiding Neerlandistiek

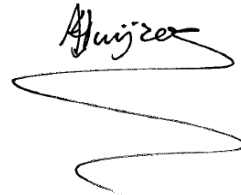
Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 23 augustus 2013

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Th. D'haen', written over a light pink rectangular background.

Prof. dr. Th. D'haen
voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'A.J. Wieldraaijer-Huijzer', written over a white background.

A.J. Wieldraaijer-Huijzer MA
secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader (zie Bijlage 2). Dit domeinspecifieke referentiekader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemdetalenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten volgens dit gemeenschappelijke kader allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemde-talenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau van taalbeheersing verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Studenten leren volgens het domeinspecifieke referentiekader voorts het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier toe te passen.

In het domeinspecifieke referentiekader zijn de bovenstaande algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken, namelijk:

- kennis;
- vaardigheden/wetenschappelijke vorming;
- academische vaardigheden en attitude;
- afstemming op het afnemend veld.

Daarnaast stelt het domeinspecifieke referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het curriculum van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifieke referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur beoogt volgens de kritische reflectie studenten “kennis, inzicht en vaardigheden in het wetenschapsgebied bij te brengen die hen kwalificeren voor een vervolgopleiding op masterniveau en een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn.” De opleiding streeft ernaar studenten breed te scholen, maar eveneens voldoende wetenschappelijke diepgang te bieden. Binnen de opleiding kunnen studenten daarom twee onderscheidende afstudeerrichtingen kiezen: Nederlandse taal en cultuur en Taal en communicatie. Nederlandse taal en cultuur behelst het traditionele perspectief, namelijk taalkunde, moderne letterkunde, historische letterkunde en taalbeheersing; Taal en communicatie richt zich primair op taalbeheersing, argumentatietheorie, retorica en taalverwerving. Bij deze laatste afstudeerrichting wordt taalbeheersing van het Nederlands aangevuld met taalverwerving van een moderne vreemde taal (Duits, Engels, Frans, Italiaans, Russisch of Spaans).

De commissie stelt vast dat de doelstelling van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur is vertaald in algemene eindtermen en eindtermen voor de twee afstudeerrichtingen (Bijlage 3). De eindtermen zijn gericht op het verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden die relevant zijn binnen het vakgebied van de opleiding (eindterm 1 en 2). Daarnaast verkrijgt de student binnen de disciplines van de gekozen afstudeerrichting aantoonbare kennis van en inzicht in wetenschappelijke grondbeginselen (eindterm 3), wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek (eindterm 4), belangrijke thema’s in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat (eindterm 5) en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken (eindterm 6). De student leert verworven kennis praktisch toe te passen (eindterm 7) en geeft er blijk van een correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag af te kunnen leggen (eindterm 8).

De bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur laat zich volgens de opleiding en de commissie lastig vergelijken met opleidingen in het buitenland; hier is Neerlandistiek een ander soort opleiding met een grote taalverwervingscomponent. Nationaal onderscheidt de UvA zich volgens de kritische reflectie omdat het de enige universiteit is waar het mogelijk is om een gespecialiseerde opleiding in taalbeheersing te volgen. Daarnaast ligt er volgens de opleiding veel nadruk op onderzoeksintensief leren, monitoring van studenten en wetenschappelijk schrijven.

De commissie heeft tijdens het bezoek met docenten gesproken over het profiel van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur. Zij stelt vast dat de opleiding zich richt op de breedte van de Neerlandistiek. Tegelijkertijd is er een thematische insteek, die het mogelijk maakt om vanuit een centraal onderwerp in te gaan op wetenschappelijke discussies en onderzoek. De commissie vindt dit een passende werkwijze en vindt het opleidingsprofiel adequaat. De eindtermen van de bacheloropleiding zijn volgens de commissie in overeenstemming met het domeinspecifieke referentiekader en datgene wat het vakgebied vereist.

De algemene doelstelling van de masteropleiding Neerlandistiek is volgens de kritische reflectie het bijbrengen van kennis, vaardigheden en inzichten die de afgestudeerde in staat stellen op zelfstandige en professionele wijze een functie uit te voeren op gevorderd academisch niveau. Ook moet de afgestudeerde geschikt zijn voor een promotietraject. Studenten worden daarom volgens de opleiding geschoold in letterkunde, taalkunde en taalbeheersing op gevorderd academisch niveau. De opleiding richt zich vanuit de discipline letterkunde op de sociale positie van literatuur in institutionele en internationale contexten; vanuit de taalkunde op onderzoek naar de bandbreedte van variatie en verandering als gevolg

van processen van eerste- en tweedetaalverwerving; en vanuit de taalbeheersing op de effectiviteit van retorische middelen en argumentatieve strategieën in institutionele contexten. Studenten kiezen binnen de opleiding voor een profiel waarmee zij zich kunnen oriënteren op de arbeidsmarkt: educatie, cultuurbeleid of taalbeleid. De commissie is van mening dat de opleiding in haar profiel hiermee een goede balans heeft gevonden tussen breedte en diepgang en tussen academische scholing en oriëntatie op het maatschappelijk veld.

Voor de masteropleiding Neerlandistiek zijn in de kritische reflectie academische en vakspecifieke eindtermen opgenomen. In de academische eindtermen is opgenomen dat studenten gedegen kennis van geesteswetenschappelijk onderzoek verwerven (eindterm 1), theoretische visies uiteen leren zetten en een eigen standpunt kunnen bepalen (eindterm 2), zelfstandig en in teamverband kunnen werken (eindterm 3) en, ten slotte, dat zij thema's in hedendaagse debatten over de discipline uiteen leren zetten en daarin een eigen standpunt kunnen bepalen (eindterm 4). De vakspecifieke eindtermen beschrijven dat een afgestudeerde een overzicht van de opleiding en van de geschiedenis van het vakgebied heeft (eindterm 1), over grondige kennis van een specialisme beschikt (eindterm 2), zelfstandig problemen op het vakgebied kan signaleren, analyseren en oplossen (eindterm 3), relevante vakliteratuur kan vinden, verwerken en beoordelen (eindterm 4) en zelfstandig onderzoek op het vakgebied kan uitvoeren en daarover kan rapporteren. De commissie acht de eindtermen generiek, maar passend voor een masteropleiding in het vakgebied van de Neerlandistiek. In de eindtermen komen alle onderdelen van het vakgebied aan de orde.

Niveau en oriëntatie

Bij het formuleren van de eindtermen hebben beide opleidingen aansluiting gezocht bij de Dublin-descriptoren op het juiste niveau. Voor de bacheloropleiding wordt in de kritische reflectie aangegeven hoe de Dublin-descriptoren vertaald zijn in kennis, inzichten en vaardigheden in de neerlandistiek die studenten verwerven. Voor de masteropleiding wordt in de kritische reflectie met voorbeelden eveneens uitgelegd hoe de eindtermen zich concreet verhouden tot het vakgebied neerlandistiek en de descriptoren. Zo leren studenten, afhankelijk van de studiekeuze, bijvoorbeeld het verschil tussen vroege en late kennisverwerving bij kinderen te herkennen (kennis en inzicht), een juridische tekst te analyseren (toepassing), een beargumenteerd oordeel te geven over de omgang van uitgevers met cultuur- en identiteitsverschillen (oordeelsvorming), presentaties te geven en artikelen te schrijven (communicatie) en zichzelf zelfstandig verder te ontwikkelen binnen het vakgebied (leervaardigheid).

Het academische karakter van beide opleidingen komt volgens de commissie voldoende tot uitdrukking in het accent dat in de eindtermen wordt gelegd op onderzoeksvaardigheden en reflectie op het vakgebied. In de bacheloropleiding is aandacht voor wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek, wetenschappelijk debat en onderzoeksmethoden (zoals Argumentatie en Zinsanalyse). De student kan na de masteropleiding onder andere lacunes identificeren en opvullen, zelfstandig opereren binnen het veld van de neerlandistiek, actief deelnemen in contemporaine debatten en zichzelf presenteren aan een breed publiek. De afgestudeerde kan in de praktijk zelfstandig onderzoeksvragen opstellen en oplossen. Ook kunnen afgestudeerden reflecteren op geesteswetenschappelijk onderzoek van eigen hand en van anderen. Deze kennis en vaardigheden vereisen volgens de commissie een academisch denk- en werkniveau. Studenten passen de opgedane academische en onderzoeksvaardigheden toe bij het afleggen van een proeve van bekwaamheid op het niveau van de opleiding.

De bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur leidt studenten op voor een vervolgopleiding op masterniveau of voor het uitoefenen van een beroep waarvoor academische kennis en vaardigheden vereist zijn. Er zijn wel verschillen tussen de afstudeerrichting Nederlandse taal en cultuur en de afstudeerrichting Taal en communicatie. Bij Taal en communicatie wordt taalbeheersing van het Nederlands gecombineerd met taalbeheersing van een moderne vreemde taal. Deze afstudeerrichting bereidt studenten voor op een masteropleiding op de terreinen taalbeheersing, argumentatietheorie en retorica. Studenten uit deze afstudeerrichting vinden volgens de kritische reflectie vaak werk als tekstschrijver, redacteur, voorlichter of journalist.

De afstudeerrichting Nederlandse taal en cultuur biedt aansluiting op masteropleidingen op de terreinen taalkunde, letterkunde (cultuurkunde) en taalbeheersing (communicatiewetenschappen). Studenten in deze afstudeerrichting kunnen daarnaast een educatieve minor volgen en de aansluitmaster Nederlandse taal en cultuur combineren met de lerarenopleiding voor een eerstegraads bevoegdheid. Studenten die de arbeidsmarkt vanuit deze afstudeerrichting betreden, kunnen terecht bij de overheid (in functies op het snijvlak van taal- en cultuurbeleid), de uitgeversbranche, de journalistiek en de educatieve sector. De meeste studenten volgen na de bacheloropleiding echter nog een vervolgopleiding.

De masteropleiding Neerlandistiek is volgens de kritische reflectie gericht op studenten die een promotietraject willen volgen, maar beoogt studenten ook voor te bereiden op andere vervolgotrajecten. Daartoe kiezen studenten tijdens de studie een profiel (educatie, cultuurbeleid of taalbeleid) waarmee zij zich kunnen oriënteren op hun toekomst op de arbeidsmarkt. Binnen het educatieve profiel werkt de student aan een product voor het voortgezet onderwijs, zoals een bijdrage voor een onderwijswebsite of een lesmethode. De beleidsmatige profielen zijn gericht op de publieksgerichte toepassing van een onderzoeksthema (cultuurbeleid) en taalbeleid binnen overheidsorganen en in de media. De student kan na de masteropleiding, afhankelijk van zijn of haar gekozen profiel, gaan werken in het maatschappelijk veld of in het onderwijs. Het combineren van de masteropleiding met de lerarenopleiding Nederlands van de Interfacultaire Lerarenopleidingen (ILO) behoort tot de mogelijkheden. De commissie vindt dat de opleidingen in de kritische reflectie een realistisch beeld hebben geschetst van de mogelijkheden die het bachelordiploma en het masterdiploma bieden. De bacheloropleiding en de masteropleiding bereiden studenten voldoende voor op de arbeidsmarkt of een academische vervolgstudie.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de opleidingen een adequaat beeld hebben van het eigen profiel en de (inter)nationale positie. De doelstellingen en eindtermen van beide opleidingen hebben een academisch karakter, maar vanuit het profiel en de oriëntatie is er ook aandacht voor het beroepenveld. De commissie is van oordeel dat zowel de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur als de masteropleiding Neerlandistiek beschikken over duidelijke eindtermen van het juiste niveau die aansluiten op het domeinspecifieke referentiekader en de eisen van het vakgebied. Doordat de beoogde eindtermen van de opleidingen taal- en letterkunde van de UvA veel overeenkomsten vertonen, krijgt de commissie wel de indruk dat het formuleren van de doelstellingen en eindtermen door de opleidingen niet is benut als start van een inhoudelijke discussie over de richting en de profilering van de opleidingen. De commissie beschouwt dit als een gemiste kans.

Conclusie

Bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 1 als 'voldoende'.

Masteropleiding Neerlandistiek: de commissie beoordeelt Standaard 1 als 'voldoende'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van de programma's

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Per 1 september 2012 wordt daarbij een indeling van 8-8-4 gebruikt. Beide semesters bestaan uit drie blokken van ieder 8, 8 en 4 weken, met respectievelijk een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Tijdens de gesprekken met docenten en studenten kwam aan de orde dat er soms nog wordt gezocht naar een goede invulling van deze blokken. De commissie adviseert de opleidingen om hieraan extra aandacht te besteden. Vakken hebben een omvang van 6 EC of een veelvoud daarvan. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

Bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur

Facultaire opbouw en samenhang bacheloropleidingen

Alle bacheloropleidingen van de Faculteit der Geesteswetenschappen vormen samen het College of Humanities. De propedeuse van alle bacheloropleidingen in dit College of Humanities is volgens de kritische reflectie opgebouwd uit twee vakclusters van 12 EC (in blok 1-2 en 4-5) en twee van 18 EC (gespreid over blok 1-2-3 en 4-5-6), waarin de student kennismaakt met alle facetten van het vakgebied. Een vakkencluster bestaat uit meerdere vakken. In die vakclusters is onderwijs in onderzoeksvaardigheden en wetenschappelijk schrijven geïntegreerd.

Studenten volgen in ieder blok maximaal twee vakken tegelijkertijd, met een studielast van 6, 12 of 18 EC. Daarnaast volgen studenten in het tweede jaar een opleidingsgebonden keuzevak van 12 EC en een algemeen keuzevak binnen de profileringsruimte. Het vak Wetenschapsfilosofie (12 EC) is ingepland in het tweede jaar. Echter, studenten die in het derde jaar naar het buitenland willen, kunnen Wetenschapsfilosofie al in het tweede jaar volgen. Wetenschapsfilosofie bestaat uit algemene hoorcolleges en opleidingsspecifieke werkcolleges. In het derde jaar volgen studenten verder 24 EC aan keuzevakken binnen de profileringsruimte en een basisvak van 6 EC. De bacheloropleiding wordt afgerond met een afstudeertraject van 18 EC, waarvan de scriptie 12 EC beslaat.

In de profileringsruimte moeten studenten ten minste 24 EC buiten de eigen opleiding volgen. Op die manier wordt gewaarborgd dat studenten zich breder oriënteren dan alleen het eigen vakgebied. Maximaal 12 EC daarvan mag op propedeuseniveau zijn. Studenten kunnen keuzevakken van een andere opleiding kiezen, mits ze aan de ingangseisen voldoen. Stages en buitenlandverblijf worden gerekend tot onderwijs buiten de eigen opleiding. De faculteit biedt een aantal minoren aan: specialistische, interdisciplinaire, kwalificerende en beroepsgerichte. Deze kunnen de studenten helpen zich voor te bereiden op een bepaalde masteropleiding of een positie op de arbeidsmarkt. Specialistische minoren bieden een verdieping binnen het

eigen vakgebied en sluiten aan bij het onderzoek dat binnen het departement plaatsvindt. Studenten die een dergelijke specialistische minor volgen, hoeven daarnaast geen 24 maar 12 EC buiten het eigen departement te kiezen. De commissie is van mening dat de inrichting van het facultaire onderwijs een goede afstemming tussen inhoudelijk vakonderwijs, verdieping en verbreding faciliteert. Wel merkte zij dat docenten nog moeten wennen aan de nieuwe 8-8-4 structuur. De commissie meent echter dit een probleem van voorbijgaande aard is.

Excellente studenten kunnen in het tweede jaar geselecteerd worden voor het facultaire honoursprogramma. Vanuit dit programma volgen studenten 30 EC aan extra onderdelen: een gemeenschappelijk vak Digital Humanities, een researchpracticum (12 EC) en een verzwaarde scriptie (18 EC extra). Door de verzwaarde scriptie raken studenten vertrouwd met aspecten van wetenschappelijk onderzoek en kunnen ze zich voorbereiden op het doorstromen naar een onderzoeksmaster. De commissie vindt dit programma een goede aanvulling voor studenten die meer uitdaging willen.

De commissie heeft met studenten gesproken over de mogelijkheden voor een buitenlands verblijf. Zij stelt vast dat de faculteit hiervoor goede voorzieningen heeft. Voor studenten die in deeltijd studeren is de invulling van een buitenlands verblijf wel lastiger te realiseren. Uit opgevraagde cijfers van Erasmusuitwisseling blijkt dat van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur in 2012-2013 acht studenten meededen aan een Erasmusuitwisseling. Dit aantal is, gemeten aan de instroomcijfers en aan de andere opleidingen van de faculteit, relatief laag. De commissie begrijpt dat een buitenlandverblijf voor studenten uit de afstudeerrichting Nederlandse taal en cultuur minder voor de hand ligt. Toch adviseert de commissie de faculteit en de opleiding zich te blijven inzetten voor een actief internationaliseringsbeleid en alle studenten van de faculteit te stimuleren een periode in het buitenland te studeren.

Opbouw en samenhang van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur

De bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur bestaat uit een afstudeerrichting Nederlandse taal en cultuur en een afstudeerrichting Taal en communicatie. De eerstgenoemde afstudeerrichting omvat Nederlandse taalkunde, moderne letterkunde, historische letterkunde en taalbeheersing. Taal en communicatie richt zich primair op taalbeheersing, argumentatietheorie, retorica en taalverwerving. Hierbij wordt taalbeheersing van het Nederlands aangevuld met taalverwerving van een moderne vreemde taal (Duits, Engels, Frans, Italiaans, Russisch of Spaans).

De curricula van de twee afstudeerrichtingen zijn ingericht vanuit leerlijnen. Binnen de afstudeerrichting Nederlandse taal en cultuur zijn dit de leerlijnen taalkunde, moderne letterkunde, historische letterkunde en taalbeheersing. Binnen de afstudeerrichting Taal en communicatie gaat het om de leerlijnen taalbeheersing en taalverwerving. De commissie heeft de leerlijnen bestudeerd en is van mening dat deze adequaat zijn en samenhang aanbrengen in de curricula van de twee afstudeerrichtingen.

De twee afstudeerrichtingen hebben volgens de kritische reflectie een gemeenschappelijke structuur. In het eerste jaar is in beide richtingen een aantal inleidende en analytische vakken opgenomen. Het tweede jaar van de opleiding is vervolgens verdiepend en het derde jaar specialiserend van aard. Beide afstudeerrichtingen kennen een aantal gemeenschappelijke vakken. In het eerste jaar zijn dit de vakken Argumentatie- en zinsanalyse (6 EC) en Verbale communicatie en Wetenschappelijk schrijven (12 EC). In het tweede jaar zijn dit Strategisch manoeuvreren (12 EC) en Wetenschapsfilosofie (12 EC). Het tweedejaarsvak Strategisch manoeuvreren bouwt voort op het eerstejaarsvak Argumentatie- en zinsanalyse. Studenten

verwerven hier inzicht in dialectische en retorische argumentatietheorieën en leren deze op een zinvolle manier met elkaar te combineren. Wetenschapsfilosofie bestaat uit een algemeen hoorcollege en een werkcollege dat is afgestemd op bachelorstudenten Nederlandse taal en cultuur.

Iedere afstudeerrichting heeft in het eerste en tweede jaar een reeks specialistische verplichte vakken opgenomen.

Voor de afstudeerrichting Nederlandse taal en cultuur zijn dit:

- Grondslagen: literatuur, tekst en betekenis (6 EC)
- Literatuur en maatschappij (6 EC)
- De literariteit van historische teksten (6 EC)
- Literatuur en moderniteit (12 EC)
- Inleiding Algemene taalwetenschap en Nederlandse taalkunde (12 EC)
- Literatuur en reputatie (6 EC)
- Taalontwikkeling (12 EC)
- Literary Study – Studying Dutch Literature in a Global Context (6 EC)

Voor de afstudeerrichting Taal en communicatie zijn dit:

- Zins- en taalanalyse (6 EC)
- Methodologie (6 EC)
- Argumentatie en persuasie (6 EC)
- Debatteren en schrijven over beleid (12 EC)
- Taalverwerving I (12 EC, van een moderne vreemde taal naar keuze)
- Stilistiek (6 EC)
- Taalverwerving II (12 EC, van een moderne vreemde taal naar keuze)
- Tekstproductie en redactie (6 EC)

Aan het einde van het tweede jaar kiezen studenten uit beide afstudeerrichtingen een afstudeerspecialisatie op een deelgebied. Binnen de richting Nederlandse taal en cultuur kunnen studenten afstuderen op Moderne letterkunde of Historische letterkunde; binnen Taal en communicatie op Taalkunde en Taalbeheersing. De invulling van verplichte derdejaarsvakken is gedeeltelijk afhankelijk van de specialisatiekeuze van de student. Studenten volgen drie specialisatievakken (ieder 6 EC) en een onderzoekswerkgroep (12 EC) op het terrein van de afstudeerspecialisatie. In de onderzoekswerkgroep formuleren studenten een onderzoeksvraagstuk en gaan ze aan de slag met de scriptie. Tijdens de onderzoekswerkgroep koppelen studenten onderzoeksbevindingen in groepsverband terug en presenteren zij de resultaten aan een publiek van wetenschappers en geïnteresseerde leken. De trechtervormige opzet van het curriculum, waarin wordt toegewerkt naar een specialistisch eindwerkstuk, is volgens de commissie aanbevelenswaardig. Een compleet overzicht van het vakkenaanbod is opgenomen in Bijlage 4.

De commissie heeft het curriculum van de opleiding Nederlandse taal en cultuur bestudeerd. De commissie heeft veel waardering voor de doordachte invulling ervan met leerlijnen, afstudeerrichtingen en afstudeerspecialisaties. De student wordt hiermee volgens de commissie optimale keuzevrijheid geboden, terwijl geen afbreuk wordt gedaan aan de inhoudelijke samenhang en het wetenschappelijke karakter van het studieprogramma. De

opleiding maakt met de invulling van de opleiding haar ambitie om breed en verdiepend onderwijs aan te bieden in de praktijk hanteerbaar. Ook studenten waren tijdens het visitatiebezoek over het programma van de opleiding zeer te spreken.

Masteropleiding Neerlandistiek

De masteropleiding Neerlandistiek telt 60 EC en bestaat uit drie profielen: educatie, cultuurbeleid en taalbeleid. Het gekozen profiel bepaalt volgens de kritische reflectie op welk deelgebied (of op welke combinatie van deelgebieden) het accent wordt gelegd: letterkunde, taalkunde of taalbeheersing. Doordat in beide semesters vakken uit alle deelgebieden worden aangeboden kan de student binnen het gekozen profiel een eigen volgorde kiezen. Bij aanvang van de studie stelt de student in overleg met de mastercoördinator het studieprogramma samen. De commissie vindt dit een adequate werkwijze.

Het studieprogramma bestaat voor 42 EC uit vakken. Hiervan bestaan 12-18 EC uit keuzevakken. Studenten volgen minimaal 6 EC aan keuzevakken binnen de masteropleiding en kiezen daarnaast 6 tot 12 EC aan keuzevakken binnen of buiten de masteropleiding. 24-36 EC bestaan voorts uit profielvakken. Studenten met het profiel educatie kiezen 36 EC aan vakken uit de deelgebieden taalkunde, letterkunde en taalbeheersing. Studenten met de profielen cultuurbeleid of taalbeleid volgen 24 EC aan vakken uit deelgebieden van de discipline. Binnen het profiel cultuurbeleid kiezen studenten een vak letterkunde (12 EC) en een vak letterkunde of taalbeheersing (12 EC); binnen het profiel taalbeleid kiezen studenten een vak taalkunde (12 EC) en een vak taalkunde of taalbeheersing (12 EC).

De profielvakken hebben een thematische opbouw en bestaan uit een a-deel (6 EC) en een b-deel (6 EC). In het a-deel maken studenten zich de *state of the art* van een wetenschapsgebied eigen en gaan hiermee creatief aan de slag; in het b-deel maken zij een academisch eindproduct. Studenten hebben daarom alleen toegang tot het b-deel van een vak als zij het a-deel succesvol hebben afgerond. De masteropleiding wordt afgerond met een scriptie van 18 EC. De opbouw van het curriculum en de voorwaarden voor het invullen ervan zijn opgenomen in Bijlage 4.

De commissie heeft de opbouw en de samenhang van de masteropleiding Neerlandistiek onderzocht. Zij stelt vast dat studenten veel vrijheid hebben bij het invullen van het curriculum. Net als in de bacheloropleiding is er gekozen voor een thematische invulling van vakken. Docenten gaven tijdens het visitatiebezoek aan dat deze invulling hen stimuleert studenten meer te laten samenwerken in groepen en actiever en zelfstandiger aan de slag te laten gaan met het thema. De commissie meent dat de opsplitsing van de profielvakken in twee delen, waarbij studenten in het b-deel een academisch eindproduct maken, hiertoe inderdaad bijdraagt. Wel zou de thematische aanpak kunnen leiden tot versnippering binnen het curriculum. Hoewel de commissie zich kan vinden in de gemaakte keuzes, benadrukt zij dat de opleiding vanwege de thematische oriëntatie structureel aandacht moet blijven besteden aan de opbouw van kennis, inzichten en vaardigheden over het gehele curriculum.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een onderwijsvisie geformuleerd. Het onderwijs moet zich richten op academische vorming, researchintensief zijn en uitgaan van activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie bij het lidmaatschap van de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het lezen van de kritische reflecties en tijdens het bezoek is het de commissie opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair niveau en ook niet altijd op opleidingsniveau is uitgewerkt. Op

docentniveau lijkt men zich niet altijd bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie. Binnen de opleidingen Nederlandse taal en cultuur en Neerlandistiek is hierover, vergeleken met andere opleidingen uit het College of Humanities, volgens de commissie wel beter nagedacht.

In de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur wordt er volgens de kritische reflectie exemplarisch onderwijs aangeboden. Cursussen hebben, in plaats van een chronologische, een thematische en methodische benadering. Hiermee sluit de opleiding volgens de kritische reflectie aan bij de universitaire onderwijsvisie. Door in de colleges met casussen te werken leren studenten namelijk zelfstandig omgaan met frames en concepten van cultuurhistorisch onderzoek. Daarnaast lenen casussen zich beter voor samenwerking en groepsdiscussie en wordt daarmee actieve participatie gestimuleerd. De opleiding richt zich dus niet op het doceren van resultaten, maar op het doceren van de weg ernaar toe. Zo wordt studenten geleerd een kritische en onderzoekende houding aan te nemen.

Bachelorstudenten Nederlandse taal en cultuur gaven tijdens het visitatiebezoek aan dat docenten in colleges regelmatig refereren aan eigen onderzoek. Studenten typeerden hun docenten als gemotiveerd en enthousiast over de opleiding en eigen onderzoek. Daarnaast is er in meerdere vakken, waaronder Verbale communicatie en Academisch schrijven, aandacht voor academische vorming.

De masteropleiding Neerlandistiek biedt volgens de kritische reflectie, net als de bacheloropleiding, thematisch onderwijs aan. Ook hier leren studenten vooral door zelf activiteiten te ontplooiën en daarop groepsgewijs en met de docent te reflecteren. Alle vakken van de opleiding sluiten volgens de kritische reflectie aan op actueel academisch onderzoek en het onderzoeksspecialisme van docenten. De docent koppelt actuele inzichten aan de opdrachten die studenten moeten uitvoeren. Daarnaast reflecteert hij/zij met studenten op het onderzoeksproces en ondersteunt hij/zij studenten bij individuele en groepsgewijze onderzoeksexperimenten. De commissie ziet deze didactische uitgangspunten onder andere terug in de thematische colleges, waarbij studenten in het b-deel zelfstandig en/of groepsgewijs een academisch product ontwikkelen.

De commissie heeft de didactische uitgangspunten van de bachelor- en de masteropleiding bestudeerd. Daarnaast heeft zij tijdens de visitatie inzage gekregen in cursusbeschrijvingen, leerdoelen en werkvormen van vakken met verschillende niveaus. De commissie vindt dat de didactische uitgangspunten zichtbaar aansluiten op de universitaire onderwijsvisie. Daarnaast stelt de commissie vast dat de gekozen werkvormen in beide opleidingen aansluiten op de leerdoelen van de cursussen en de didactische uitgangspunten van de opleiding en voldoende gevarieerd zijn. De werkvormen die worden ingezet zijn: discussiegroepen, presentaties van eigen onderzoek, het inbrengen van thuis gemaakte opdrachten en het werken aan (eind)werkstukken. Ook zijn er regelmatig extracurriculaire activiteiten met een didactisch oogmerk, zoals lezingen, colloquia, toneelvoorstellingen en onderzoekscafés. Grote hoorcolleges vinden alleen plaats ter ondersteuning of uitbreiding van werkcolleges. Werkgroepen hebben in de bachelorfase een maximale grootte van vijftieng studenten en in de masterfase van twintig studenten.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

In de kritische reflecties van beide opleidingen wordt aangegeven welke vakken bijdragen aan het realiseren van de verschillende eindtermen. Daarnaast beschrijven de opleidingen in de kritische reflecties vanuit de Dublin-descriptoren hoe de hoofdonderdelen van de opleidingen) in het curriculum aan de orde worden gesteld. Dit zijn: academische

vaardigheden, taalkunde, letterkunde, taalbeheersing, taalverwerving (in de afstudeerrichting Taal en communicatie van de bacheloropleiding).

De commissie heeft de koppeling tussen doelstellingen, eindtermen en vakken onderzocht en is van mening dat de eindtermen in beide opleidingen voldoende in de vakken aan de orde komen. Cursusdoelen zijn op een adequate manier geformuleerd en worden gerelateerd aan eindtermen, vaardigheden en toetsing.

De eindtermen van de bacheloropleiding en de masteropleidingen leiden studenten eveneens op voor een beroep waarin (basis- en gevorderde) academische kennis en vaardigheden vereist zijn. De commissie heeft met studenten gesproken over de wijze waarop hiervoor aandacht is in het curriculum. In beide opleidingen wordt volgens de commissie voldoende aandacht besteed aan academische vorming. In de bacheloropleiding kunnen studenten in de keuzeruimte een stage volgen om zich te oriënteren op de arbeidsmarkt; in de masteropleiding bieden de drie profielen houvast. Toch gaven studenten aan dat aan beroepsoriëntatie in beide opleidingen meer aandacht zou kunnen worden besteed. De commissie beveelt aan om hieraan extra aandacht te gaan besteden.

Wetenschappelijke vorming

De bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde hebben een academische oriëntatie. De commissie is van mening dat deze oriëntatie voldoende zichtbaar is in de curricula. Alle bachelorstudenten zijn verplicht om Onderzoeksvaardigheden, Academisch schrijven en Wetenschapsfilosofie te volgen. Veel docenten zijn betrokken bij onderzoek en dragen hun enthousiasme hierover over op de studenten. Bachelorstudenten Nederlandse taal en cultuur gaven tijdens het visitatiebezoek expliciet aan dat docenten vaak over hun onderzoek vertellen tijdens de colleges.

In de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur zijn de onderdelen Onderzoeksvaardigheden en Academisch schrijven geïntegreerd in de eerstejaarsvakken, waaronder in de vakken Verbale communicatie en Wetenschappelijk schrijven. Daarnaast zijn onderzoeksvaardigheden, academische meningsvorming en communicatie volgens de commissie zichtbaar aanwezig in meerdere vakken op verschillende niveaus. Studenten maken onder andere kennis met vakspecifieke onderzoeksmethoden in de cursussen Argumentatie- en zinsanalyse en Methodologie. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan tevreden te zijn over dit geïntegreerde vaardighedenonderwijs. De commissie heeft vastgesteld dat er in deze vakken een duidelijke scheiding is aangebracht tussen de toetsing van inhoudelijke componenten en de toetsing van vaardigheden. Zij heeft waardering voor het feit dat bachelorstudenten, door het gekozen didactische concept, al vroeg in de studie in aanraking komen met wetenschappelijk onderzoek.

Wetenschapsfilosofie maakt onderdeel uit van het verplichte programma voor alle bachelorstudenten van het College of Humanities. Dit vak is bij Nederlandse taal en cultuur geprogrammeerd in het tweede jaar. Wetenschapsfilosofie bestaat voor alle opleidingen uit een algemeen deel (5 EC) en een opleidingsspecifiek deel (7 EC). Het algemene deel wordt gevolgd door alle studenten van de Faculteit der Geesteswetenschappen en bestaat uit hoorcolleges. Het specifieke deel wordt door de opleidingen verschillend ingevuld. Tijdens het visitatiebezoek bleek dat studenten Nederlandse taal en cultuur het vak Wetenschapsfilosofie als lastig ervaren. De commissie is van mening dat dit grotendeels eigen is aan het vak. Goed overleg over de inrichting van het algemene deel van het vak met de faculteit Wijsbegeerte blijft wel noodzakelijk.

In de masteropleiding is er volgens de commissie in alle cursussen aandacht voor academische vorming op gevorderd niveau. Studenten gaan in veel cursussen zelfstandig en in teamverband aan de slag met het analyseren van vraagstukken en uitvoeren van onderzoek. Dit wordt gefaciliteerd door de splitsing van vakken in twee delen, waarbij studenten in het deel individueel of groepsgewijs een academisch eindproduct maken. Daarnaast sluiten de thema's van vakken aan op de onderzoeksspecialismen van docenten, waardoor studenten volgens de commissie goed kunnen worden begeleid. Docenten reflecteren vanuit deze curriculumopzet gedurende de opleiding regelmatig met studenten op het onderzoeksproces. De commissie heeft hiervoor waardering, omdat studenten daarmee echt een gevorderd niveau kunnen bereiken. Studenten worden hierdoor adequaat voorbereid op het schrijven van een wetenschappelijke proeve van bekwaamheid waarmee zij de opleiding afsluiten.

Studenten kiezen voor de masterscriptie een onderwerp dat past binnen het gekozen profiel (educatie, cultuurbeleid en taalbeleid). De onderzoeksvraag en -strategie worden voorafgaand aan het schrijfsproces voorgelegd aan een scriptiecommissie. Na goedkeuring voeren de scriptiebegeleider en de student regelmatig tussentijdse gesprekken over conceptdelen van de scriptie en over problemen als die zich voordoen. De commissie is van mening dat de opleiding hiermee een adequate balans heeft gevonden tussen wetenschappelijke zelfstandigheid en procesbegeleiding.

Studielast en studeerbaarheid

De bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur kende de afgelopen jaren een stijgend aantal instromers in de voltijdsvariant; het aantal deeltijdstudenten bleef stabiel. Tussen 2008 en 2010 telde de opleiding gemiddeld 146 voltijdstudenten en 12 deeltijdstudenten. Het merendeel van de voltijdstudenten heeft een vwo-achtergrond en kan direct instromen in de opleiding. De deeltijdstudenten zijn meestal afkomstig uit het hbo. Hbo-studenten die de overstap maken naar de universiteit moeten volgens de kritische reflectie minimaal een hbo-propedeuse hebben gehaald. Studenten van 21 jaar of ouder kunnen een toelatingsexamen afleggen en buitenlandse studenten hebben toegang als zij een vooropleiding hebben die vergelijkbaar is met het vwo.

De instroom in de masteropleiding schommelde tussen 2008 en 2010 rond 22 voltijdstudenten en 3 deeltijdstudenten. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een universitair bachelordiploma in de vakgebieden Nederlandse taal en cultuur en Taal en communicatie. Studenten met een ander universitair bachelordiploma kunnen zich ook aanmelden. De examencommissie oordeelt dan over toelating op basis van de invulling van de bacheloropleiding, de studieresultaten en de motivatie van de student. De commissie is van mening dat de bachelor- en de masteropleiding adequate toelatingseisen stellen.

De uitval in de opleiding Nederlandse taal en cultuur is relatief hoog, vooral in het eerste studiejaar. Van de herinschrijvers in de voltijdsvariant behaalde tussen 2008 en 2010 ongeveer 67% na vier jaar het bachelordiploma. Tijdens het visitatiebezoek gaven docenten aan dat de cursusrendementen vrij hoog zijn, maar dat vooral de scriptie in het verleden leidde tot studievertraging. Hierin is volgens hen verbetering opgetreden na de invoering van een onderzoekswerkgroep.

In de masteropleiding deden studenten tussen 2008 en 2010 gemiddeld 17 maanden over de studie. In de afgelopen jaren zijn er door de opleiding diverse maatregelen getroffen om de studieduur terug te dringen en het percentage geslaagden verder te laten stijgen. Studenten kiezen aan het begin van de masteropleiding een profiel en stellen samen met de mastercoördinator een studiepakket samen. Daarnaast spreekt de opleiding in de kritische

reflectie de ambitie uit om een dwingender scriptiebegeleidingstraject te ontwerpen. De commissie verwacht dat deze maatregelen, samen met de aangekondigde facultaire maatregelen, zullen bijdragen aan een stijging van rendementen voor beide opleidingen.

De commissie heeft tijdens het visitatiebezoek gesproken over de studeerbaarheid van beide opleidingen. Uit deze gesprekken kreeg de commissie, net als bij meerdere andere bacheloropleidingen, de indruk dat de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur uitdagender zou mogen zijn. Het overzicht in de kritische reflectie met de gepercipieerde studielast bevestigt dit beeld. Terwijl de studieweek van de UvA 42 uur telt, is de gemiddelde gepercipieerde studielast van studenten Nederlandse taal en cultuur een kleine 29 uur. Enthousiaste en ambitieuze studenten worden op dit moment hierdoor onvoldoende geacommodeerd. Ook tijdens het visitatiebezoek gaven bachelorstudenten aan dat zij meer tijd aan de opleiding zouden kunnen besteden. Vooral het derde jaar van de bacheloropleiding zou volgens alumni kunnen worden verzwaaard. Individueel lossen zij dit op door een tweede studie of meer keuzevakken te volgen, maar de commissie meent dat de grote aantallen studenten die hiervoor kiezen laten zien dat het programma van de bacheloropleiding zelf veeleisender zou moeten zijn.

De studielast in de masteropleiding Neerlandistiek is volgens studenten hoger dan in de bacheloropleiding. Studenten gaven aan dat zij niet altijd veertig uur per week aan de studie besteden, maar dat er ook piekperiodes zijn waarin zij veel harder moeten werken. Zij voelen zich voldoende uitgedaagd. De commissie stelt vast dat de masteropleiding Neerlandistiek voldoende studeerbaar is.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

Het onderwijs binnen de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur en de masteropleiding Neerlandistiek wordt verzorgd door het wetenschappelijk personeel van het departement Neerlandistiek. De meeste docenten combineren onderwijs en onderzoek en zijn actief in een onderzoeksgroep. Studenten waren tijdens het visitatiebezoek zeer te spreken over het enthousiasme van docenten voor onderzoek en de toewijding die zij aan de dag leggen. De commissie is van mening dat de opleiding een kwalitatief goede staf heeft.

De meeste docenten van het departement Neerlandistiek verzorgen vakken in meer dan één opleiding binnen dit departement. Daarom is de staf-studentratio niet gespecificeerd voor de opleiding. De totale onderwijsformatie voor de opleidingen binnen het departement is 17,7 fte. De betreffende docenten verzorgen onderwijs voor 550 studenten, waarvan 162 masterstudenten (peildatum 1 maart 2012). De staf-studentratio voor het gehele departement komt hiermee neer op 1:31.

De commissie stelt vast dat het aantal docenten met een onderwijskwalificatie, ook bij het departement Neerlandistiek, laag is. In de kritische reflectie wordt aangegeven dat ernaar gestreefd wordt om uiteindelijk een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend gepromoveerden met een onderwijskwalificatie. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie is positief over de stappen die op dit punt zijn ondernomen en beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren. Het certificeringsproces bij het departement Neerlandistiek was tijdens het visitatiebezoek al in volle gang.

Studiebegeleiding

Alle studenten die een bacheloropleiding willen gaan volgen in het College of Humanities vullen volgens de kritische reflectie voor aanvang van de studie een intakeformulier in, op

basis waarvan gemonitord wordt of studenten 'op hun plek zitten'. Daarnaast krijgt iedere student in het eerste jaar een docent-tutor aangewezen. Het tutoraat is gekoppeld aan een eerstejaars vak en loopt sinds september 2012 door tot het einde van de bacheloropleiding. In het eerste jaar voeren studenten minimaal twee individuele gesprekken met de docent-tutor en in het tweede en derde jaar minimaal één gesprek.

De informatie uit het intakegesprek wordt volgens de kritische reflectie als uitgangspunt genomen voor de tutorgesprekken in het eerste jaar. Daarnaast staan academische vorming studiekeuzes, buitenlandverblijf, studievoortgang en vervolgopleidingen in de tutorgesprekken centraal. Elk departement, waaronder het departement Neerlandistiek, heeft een tutoraatscoördinator aangesteld die onder andere de gesprekken met tutores inplant, voorbereidt en de voortgang ervan bewaakt.

Masterstudenten Neerlandistiek kunnen bij inhoudelijke studieproblemen terecht bij docenten en bij de mastercoördinator van de opleiding. Tijdens het visitatiebezoek verklaarden docenten dat de groepen in de masterfase in vergelijking met de bachelorfase kleiner zijn en de lijnen tussen docenten en studenten korter. Naast tutores voor bachelorstudenten en een mastercoördinator voor masterstudenten is er vanuit het departement Neerlandistiek ook een studieadviseur beschikbaar. Hierbij kunnen bachelor- en masterstudenten terecht met persoonlijke vragen en problemen. De commissie heeft gesproken met de studieadviseur. Studenten met studievertraging worden door de studieadviseur uitgenodigd voor een gesprek. De studieadviseur vangt vaak al in een vroeg stadium signalen op van mogelijke problemen en vormt een communicatiekanaal tussen de studenten en de examencommissie.

Uit gesprekken met studenten uit beide opleidingen blijkt dat zij tevreden zijn over de studiebegeleiding. Wel hebben bachelor- en masterstudenten behoefte aan meer voorlichting over toekomstperspectieven en voorbereiding op de arbeidsmarkt. De commissie adviseert de opleiding hieraan in de toekomst extra aandacht te besteden. Het systeem voor studiebegeleiding is volgens haar in beide opleidingen adequaat ingericht. De studiebegeleiding is in de bachelorfase intensief genoeg en in de masteropleiding wordt er terecht meer uitgegaan van de zelfstandigheid van de student.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

Studenten gaven tijdens het bezoek aan tevreden te zijn over de aanwezige opleidings specifieke voorzieningen. De universiteitsbibliotheek is goed gesorteerd en toegankelijk en er zijn voldoende werkplekken om te studeren. In het Bungehuis is de ICT-infrastructuur verouderd, in het PC Hoofthuis is die voldoende. Wel is er ruimtegebrek als het gaat om lokalen voor werkgroepbijeenkomsten; pas als de faculteit verhuist naar het Binnengasthuisterrein verwacht men over voldoende ruimte te beschikken. Ook zijn er soms problemen met de roostering, vooral vanwege de nieuwe 8-8-4-systematiek. De commissie gaat ervan uit dat die problemen van voorbijgaande aard zijn.

Elke bacheloropleiding bij de Faculteit der Geesteswetenschappen beschikt over een opleidingscommissie (oc). De meeste van deze commissies zijn samengesteld uit drie studenten (uit elk jaar één) en drie docenten. Bij sommige opleidingen zijn ook uhd's of hoogleraren betrokken. De meeste docent- en studentleden hebben meerdere jaren zitting in de oc, wat volgens de commissie zorgt voor continuïteit.

Voor elk breed masterlabel bij de Faculteit der Geesteswetenschappen is een opleidingscommissie (oc) ingesteld. De oc Neerlandistiek, die tevens verantwoordelijk is voor de duale masteropleiding Redacteur/editor, bestaat uit evenveel docent- als studentleden. Het

streven is om in de samenstelling van de oc alle opleidingen en specialisaties af te dekken. Formeel worden de stafleden benoemd door de decaan op basis van de beschikbaarheid, maar in de praktijk zoekt de onderwijsdirecteur de docenten aan omdat hij dichter bij de werkvloer staat. Studenten kunnen zich op internet aanmelden voor deelname aan de opleidingscommissie. Vervolgens wordt er uit deze aanmeldingen een keuze gemaakt. De meeste studentleden hebben slechts een jaar zitting in de oc, vanwege de beperkte duur (1-1,5 jaar) van de opleidingen die er deel van uitmaken. De continuïteit binnen de oc Nederlandse taal en cultuur en de oc Neerlandistiek wordt bevorderd door een oc-handleiding en een FAQ over de werking van de oc.

De belangrijkste taken van de oc zijn volgens de kritische reflectie de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten. Advisering vooraf speelt bij het vaststellen van de studiehandleidingen. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan. De oc heeft adviesrecht over het Onderwijs- en Examenreglement (OER).

De commissie heeft gesproken met student- en docentleden van de oc van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur en van de oc Neerlandistiek. Zij stelt vast dat beide oc's regelmatig bij elkaar komen en aandacht besteden aan bekendheid en zichtbaarheid onder studenten. Onder normale omstandigheden vergadert de oc minimaal vier keer per jaar, maximaal zes keer. Dit jaar is de agenda wat voller vanwege de start van het 8-8-4 programma. Daarom zijn ook de evaluaties in het lopende jaar heel belangrijk. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de zwaarte en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's, waaronder de oc van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur en de oc Neerlandistiek, heeft de commissie geconstateerd dat zij voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De oc Neerlandistiek hanteert in de uitvoering van deze taken een soort 'drietrapsraket'. Allereerst adviseert de oc over de studiehandleidingen. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de spreiding daarvan. Vervolgens monitort de oc de voortgang aan de hand van opmerkingen in de wandelgangen. Bij klachten en signalen neemt de opleidingscommissie (in de persoon van de voorzitter) actie. De laatste fase is dan de bespreking van de evaluaties.

De commissie heeft tijdens het visitatiebezoek vastgesteld dat beide oc's tevreden zijn over de wijze waarop er opvolging wordt gegeven aan hun adviezen. Zowel de oc van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur als de oc van de masteropleidingen Neerlandistiek functioneert volgens de commissie adequaat. De commissie beveelt de opleidingen en oc's wel aan om in de toekomst ook alumni meer te betrekken bij de kwaliteitscyclus van de opleiding.

De evaluatiecyclus van de faculteit is een aandachtspunt. Studenten vullen na afloop van iedere cursus een evaluatie in. De respons op deze evaluaties was in het verleden bij veel opleidingen echter slecht, ook bij Nederlandse taal en cultuur en Neerlandistiek. Hierdoor was de aangeleverde informatie vaak niet betrouwbaar genoeg. Inmiddels is volgens de kritische reflectie faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q. UvA Q verzamelt door middel van verschillende digitale formulieren informatie over vakken, studentenoordelen en ervaringen van docenten. Deze informatie wordt samengebracht in heldere rapportages. Opleidingscommissies biedt het de mogelijkheid om verschillen in waardering te signaleren en daarop actie te ondernemen.

Overwegingen

De commissie heeft de curricula van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur en de masteropleiding Neerlandistiek bestudeerd en stelt vast dat deze studenten in staat stellen de beoogde eindtermen te realiseren. Er is voldoende aandacht voor wetenschappelijke vorming en de opleidingen weerspiegelen adequate academische niveaus. De didactische uitgangspunten van exemplarisch en thematisch onderwijs zijn zichtbaar aanwezig in beide opleidingen. In de masteropleiding is op adequate wijze aandacht voor het oefenen met verschillende aspecten uit de onderzoekscyclus, waaronder het rapporteren over onderzoeksresultaten.

De commissie heeft veel waardering voor de doordachte invulling van de bacheloropleiding met leerlijnen, afstudeerrichtingen en afstudeerspecialisaties. De trechtervormige opzet van het curriculum, waarin wordt toegewerkt naar een specialistisch eindwerkstuk, is volgens de commissie aanbevelenswaardig. Hiermee faciliteert de bacheloropleiding haar ambitie om breed en verdiepend onderwijs aan te bieden uitstekend; studenten wordt optimale keuzevrijheid geboden, terwijl de inhoudelijke samenhang en het wetenschappelijke karakter van de opleiding gewaarborgd blijven. De profielen in de masteropleiding Neerlandistiek bieden studenten veel vrijheid en ruimte voor verdieping. De commissie is positief over de gemaakte keuzes in de masteropleiding, maar benadrukt dat de opleiding vanwege de thematische oriëntatie structureel aandacht moet blijven besteden aan een samenhangende opbouw van kennis, inzichten en vaardigheden op het terrein van de opleiding.

De 8-8-4-structuur van beide opleidingen is recent en universiteitsbreed ingevoerd. De inhoudelijke invulling van de blokken van vier weken behoeft volgens de commissie nog extra aandacht, maar de commissie heeft er vertrouwen in dat dit een opstartprobleem is dat op korte termijn zal zijn opgelost. De studielast in de bacheloropleiding en de masteropleiding is niet te hoog. Integendeel, de bacheloropleiding zou, vanuit het streven van de UvA naar researchintensief onderwijs, net als het onderwijs in andere bacheloropleidingen van de faculteit, uitdagender kunnen zijn.

De commissie heeft vastgesteld dat de studiebegeleiding in beide opleidingen passend is ingericht. Wel zou er nog meer aandacht kunnen worden besteed aan voorlichting over het beroepenveld. De opleidingen beschikken over een enthousiast en kwalitatief goed docentenkorps, de opleidingsspecifieke voorzieningen zijn voldoende en de opleidings-specifieke kwaliteitszorg is in orde.

Conclusie

Bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 2 als 'goed'.

Masteropleiding Neerlandistiek: de commissie beoordeelt Standaard 2 als 'voldoende'.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd waarin is aangegeven aan welke 22 randvoorwaarden een toetsbeleid van de UvA moet voldoen. De faculteit heeft op basis hiervan een toetsbeleid uitgewerkt en in juni 2012 vastgesteld. In de kritische reflectie wordt beschreven dat een aantal zaken in dit toetsbeleid bijzondere aandacht krijgt:

- de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen;
- transparantie van de beoordelingscriteria en procedures;
- een goede spreiding van de toetsmomenten;
- kwaliteitsborging van de toetsen;
- controleerbaarheid door heldere afspraken over peer review en bewaartermijnen;
- deskundigheidsbevordering.

In 2005 is faculteitsbreed een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht: er zijn minimaal twee toetsen per 6 EC. Sinds 2012 zijn er aanvullende afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist Toetsen en Beoordelen gemaakt die de docenten op een overzichtelijke manier presenteert waar vooraf, tijdens en na een toets op gelet moet worden. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen checken op plagiaat. De commissie adviseert om bij voorkeur systematisch en in ieder geval steekproefsgewijs hiermee de scripties op plagiaat te controleren.

De Faculteit der Geesteswetenschappen telt zes examencommissies voor het bacheloronderwijs; één per departement. De opleiding Nederlandse taal en cultuur maakt binnen het College of Humanities deel uit van het departement Neerlandistiek. De commissie heeft tijdens het visitatiebezoek gesproken met de examencommissies van het departement Neerlandistiek en het departement Taal- en Letterkunde. Zoals hierboven wordt beschreven heeft de Faculteit der Geesteswetenschappen met ingang van september 2012 diverse maatregelen doorgevoerd. De departementale examencommissie Neerlandistiek vermeldde tijdens het bezoek dat er met ingang van het lopende studiejaar verdere stappen zijn gezet. Voor elk vak moeten de verantwoordelijke docenten van alle bacheloropleidingen in februari/maart een cursusedossier inleveren bij de examencommissies, inclusief de te verstrekken opdrachten en de verwachte uitwerking. De examinatoren van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur bevestigden dat zij hieraan werken en dat dit praktijk wordt. Het cursusedossier bestaat uit de studiehandleiding, toetsregeling, de afgenomen toetsen, de beoordelingsformulieren (bij scripties), de uitslagen van de toetsen, de cesuurbepaling en de antwoordmodellen.

De leden van de examencommissie beoordelen de kwaliteit van de cursusedossiers. De commissie beschouwt dit als een intensieve vorm van kwaliteitscontrole die de opleidingen een goed inzicht zal verschaffen in de kwaliteit van het geboden onderwijs. De examencommissie heeft hiermee voor zichzelf voor de komende tijd een ambitieuze werkagenda gesteld die veel van de afzonderlijke leden vraagt. De commissie ondersteunt dit van harte. Zij heeft inzage gevraagd in de urenverwijzing aan examencommissieleden en ambtelijke ondersteuner. De commissie hoopt dat het ambtelijke secretariaat de nodige ondersteuning kan bieden bij de ambitieuze werkagenda en de omvangrijke taakstelling van de examencommissie.

De masteropleiding Neerlandistiek valt onder de examencommissie voor de Graduate School. Deze examencommissie is breed samengesteld met een voorzitter, drie vicevoorzitters, leden en gedelegeerden, zodat alle opleidingen vertegenwoordigd zijn. De taken van de gedelegeerden concentreren zich rond twee thema's: het behandelen van de dagelijkse verzoeken aan de examencommissie en het bewaken van de kwaliteit van toetsing en examinering waarvoor hij gedelegeerd is. De examencommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris (één dag per week) en een fulltime secretaresse. Daarnaast beschikt de examencommissie over aanvullend budget om per departement een docent zich te laten omscholen tot toetsdeskundige.

De examencommissie geeft aan dat er bij de verschillende masteropleidingen, programma's en specialisaties de nodige *couleur locale* is op het gebied van toetsing en beoordeling. De examencommissie lost dit op door rompregelingen te ontwikkelen, waarbinnen de opleidingen enige vrijheid behouden. Per 1 september 2012 is er onder andere een basisscriptiereglement voor alle masteropleidingen van de faculteit. Hierin staan de minimumeisen waaraan elke scriptie dient te voldoen. Bij de beoordeling van de scriptie wordt in ieder geval dit beoordelingsformulier gebruikt en een tweede beoordelaar aangewezen. De echte kwaliteitstoetsing moet nog beginnen. De eerste stap is een analyse van de toetsdossiers, waarbij de examencommissie nagaat of deze dossiers aan de minimale formele eisen voldoen. Vervolgens wordt een selectie van de dossiers ook inhoudelijk bekeken.

Tot nu toe heeft de examencommissie zich niet beziggehouden met de kwaliteit van de masterscripties. In de toekomst is het de bedoeling dat de examencommissie dit wel gaat doen. In eerste instantie wil de examencommissie de beoordeling gaan beoordelen aan de hand van het corpus aan scripties dat voor de visitatie is verzameld. De opleiding wil meer duidelijkheid over de criteria die gehanteerd worden bij de beoordeling van een scriptie. Als eerste stap op het gebied van beoordeling is de cum laude-regeling aangepast: een student kan nu alleen cum laude behalen als hij of zij binnen de nominale tijd is afgestudeerd.

De commissie constateert dat er voor zowel de bacheloropleidingen als de masteropleidingen aanzetten zijn tot een opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel nog in praktijk moet worden gebracht. Wat betreft de al in gang gezette uitwerkingen beveelt de commissie de examencommissie aan om toe te zien op een goede implementatie ervan.

De commissie heeft toetsmateriaal uit verschillende vakken van de opleidingen Nederlandse taal en cultuur en Neerlandistiek bestudeerd, waaronder tussentoetsen, eindtoetsen, gemaakte toetsen, antwoordsleutels en proeftentamens. De opleidingen maken gebruik van een variatie aan toetsvormen, de toetsvragen zijn helder geformuleerd en sluiten aan bij de vakinhoud.

In het facultaire toetsbeleid zijn voor de beoordeling van bachelor- en masterscripties nadere afspraken gemaakt. Met ingang van 2012 moeten deze worden beoordeeld door de begeleider en een tweede lezer. De commissie heeft vastgesteld dat dit bij beide opleidingen inderdaad het geval is. Er is voor zowel de bachelor- als de masterscriptie een handleiding beschikbaar, waarin heldere criteria en eisen worden gesteld en wordt ingegaan op de wijze van beoordeling, de maximale termijn voor afronding, afspraken over de begeleiding en de mogelijkheden bij klachten of problemen. De commissie vindt dit een adequate praktijk.

Gerealiseerd eindniveau

Voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft de commissie vier bachelorscripties Nederlandse taal en cultuur en vier masterscripties Neerlandistiek gelezen. De selectie bevatte lage, middelhoge en hoog becijferde scripties. De commissie heeft vastgesteld dat de becijfering van de geselecteerde scripties eerlijk is en in grote lijnen overeenkomt met haar eigen beoordeling. In twee gevallen (één bachelorscriptie en één masterscriptie) kwamen de commissieleden zelfs op een hoger cijfer uit. Alle scripties voldoen volgens de commissie aan de vereiste criteria. Ze bevatten een probleemstelling, benutten relevante literatuur, zijn voldoende gestructureerd en bevatten onderbouwde conclusies.

De doorstroom naar vervolgoopleidingen en het succes van afgestudeerden op de arbeidsmarkt zijn eveneens graadmeters voor het gerealiseerde eindniveau. De commissie stelt vast dat bachelorstudenten kunnen doorstromen naar masteropleidingen op de terreinen taalkunde, letterkunde (cultuurkunde) en taalbeheersing (communicatiewetenschappen). Daarnaast kunnen studenten de aansluitmaster Nederlandse taal en cultuur combineren met de lerarenopleiding of de arbeidsmarkt betreden. Masterstudenten kunnen een promotietraject volgen en, afhankelijk van het gekozen profiel, gaan werken in het maatschappelijk veld of in het onderwijs.

Studenten en alumni van beide opleidingen gaven tijdens het bezoek aan dat zij voldoende worden toegerust voor de arbeidsmarkt. Wel had een aantal masterstudenten behoefte aan meer aandacht voor arbeidsmarktorientatie. De kritische reflectie beschrijft dat studenten in de bacheloropleiding over het algemeen geen problemen hebben met de toegang tot een vervolgoopleiding of het vinden van een baan. De commissie beschikt helaas niet over meer informatie die inzicht geeft in de aansluiting tussen de bacheloropleiding en vervolgstudie of werk. Op grond van dergelijke informatie had de commissie kunnen beoordelen of de beoogde eindtermen en de onderwijsleeromgeving studenten ook hierin voorzien. De kritische reflectie van de masteropleiding vermeldt wel dat studenten terecht komen in functies die in het verlengde liggen van de opleiding, bijvoorbeeld als docent, medewerker bij een uitgeverij, promovendus, tekstueel medewerker, literair auteur en radiomedewerker.

Overwegingen

De commissie heeft toetsmateriaal van de bachelor- en masteropleiding bestudeerd en vastgesteld dat het aan de kwaliteitsnormen voldoet. Het materiaal sluit aan op de beoogde leerdoelen en is adequaat geconstrueerd. De beoordelingscriteria en cesuurbepaling worden van tevoren duidelijk gecommuniceerd. De beoordeling en feedback zijn inzichtelijk en consistent. Er zijn regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden.

Het opleidingsoverstijgende toetsbeleid is nog in ontwikkeling. Er zijn weliswaar bruikbare aanzetten tot een gedegen toetsbeleid en een deel is bij de opleidingen al praktijk, maar een ander deel moet nog worden geïmplementeerd. De commissie is van mening dat de opleidingen op de goede weg zijn, maar benadrukt dat het toetsbeleid in de komende periode

de nodige aandacht behoeft. Beide examencommissies moeten nog verder invulling geven aan hun wettelijke taken op het gebied van de bewaking van de toetsingskwaliteit.

De commissie stelt aan de hand van steekproeven van scripties vast dat de studenten in de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur en de masteropleiding Neerlandistiek de beoogde eindtermen realiseren. Over het succes van bachelor- en masterafgestudeerden in vervolgoopleidingen of op de arbeidsmarkt is weinig informatie verschaft.

Conclusie

Bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur: de commissie beoordeelt Standaard 3 als ‘voldoende’.

Masteropleiding Neerlandistiek: de commissie beoordeelt Standaard 3 als ‘voldoende’.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot de conclusie dat de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur en de masteropleiding Neerlandistiek op de drie standaarden aan de eisen voldoen. De doelstellingen en eindtermen zijn van het juiste niveau en sluiten aan op het wetenschapsgebied. De commissie heeft veel waardering voor de systematische en samenhangende opbouw van het curriculum van de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur met leerlijnen, afstudeerrichtingen en afstudeerspecialisaties. De opbouw van de masteropleiding Neerlandistiek is eveneens adequaat. Het programma en de opleidings specifieke voorzieningen van beide opleidingen stellen studenten in staat om de beoogde eindtermen te realiseren. De toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen en sluiten aan op de beoogde leerdoelen. Er zijn aanzetten tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid. Aan de hand van de toetsen en de scripties concludeert de commissie dat de bachelorstudenten Nederlandse taal en cultuur en de masterstudenten Neerlandistiek het beoogde eindniveau realiseren.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur* als ‘voldoende’.

De commissie beoordeelt de *masteropleiding Neerlandistiek* als ‘voldoende’.

II: Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor)

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit samenvattend oordeel geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Taal- en Letterkunde 2013 over de duale masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor) aan de Universiteit van Amsterdam. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de kritische reflecties, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde (eind)scripties en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleiding zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat de opleiding voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindtermen

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader. De commissie heeft dit referentiekader bestudeerd en geconcludeerd dat dit een goede basis is voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

De primaire doelstelling van de opleiding is studenten zodanige kennis, vaardigheden en inzichten bij te brengen op het gebied van Redacteur/editor dat de afgestudeerde in staat is tot zelfstandige beroepsuitoefening op academisch niveau, en beschikt over de kennis en competenties die een voorwaarde zijn om te worden toegelaten tot een promotietraject. Deze doelstelling is uitgewerkt in algemene en programmaspecifieke eindtermen. De opleiding Redacteur/editor profileert zich volgens de kritische reflectie ten opzichte van andere academische masteropleidingen over het boekenvak door de omvang en centrale rol van de stage in de opleiding.

De commissie heeft de profilering, eindtermen, oriëntatie en het niveau van de opleiding bestudeerd. Zij stelt vast dat de duale opleiding Redacteur/editor uniek is in Nederland. De programmaspecifieke eindtermen zijn in overeenstemming met het domeinspecifieke referentiekader en datgene wat het vakgebied en werkveld vereisen. De commissie heeft waardering voor de wijze waarop de opleiding in haar profiel en eindtermen invulling geeft aan haar professionele en academische oriëntatie.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Cursussen hebben een omvang van 6 EC of een veelvoud daarvan. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd. Per 1 september 2012 wordt in de Graduate School of Humanities, waarvan de opleiding Redacteur/editor deel uitmaakt, een indeling van 8-8-4 gebruikt. Elk semester bestaat uit drie blokken van 8, 8 en 4 weken, met een studielast van respectievelijk 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een voorgaand vak en wordt in het algemeen benut voor het maken van opdrachten of werkstukken.

De opleiding Redacteur/editor heeft een omvang van 90 EC en duurt anderhalf jaar. De studie bestaat uit verplichte onderdelen (78 EC) en keuzevakken (12 EC). Het eerste semester volgen studenten verplichte vakken die hen voorbereiden op de 'talige' taken van de redacteur, het boekenvak en het onderzoek binnen deze discipline. Daarnaast gaat vanaf de eerste week van de opleiding ook een vrijblijvende leescursus van start, waarin studenten met de coördinator acht klassieken uit de wereldliteratuur (fictie en non-fictie) lezen en bespreken. Voor deze leescursus behalen de studenten geen studiepunten. In het tweede semester volgen

studenten een scriptiewerkgroep en schrijven zij een scriptie van 18 EC, die gebaseerd is op individueel onderzoek met een duidelijk academisch karakter. Daarnaast is er keuzeruimte (12 EC), waarin studenten vakken kunnen volgen uit de opleiding Neerlandistiek of op het gebied van marketing en innovatie, literaire thema's, taal en tekst of context. In het laatste semester sluiten studenten de opleiding af met een stage van 30 EC. Onderdeel van het vak Literatuur en boekbedrijf en de stage zijn twee masterclasses. In deze verplichte masterclasses worden praktijksituaties gesimuleerd, waarmee studenten worden voorbereid op de stage.

Tijdens de stage werkt de student vier tot vijf dagen per week bij een uitgeverij of een vergelijkbare boekgerelateerde instelling. Na overleg met de student gaat de stagecoördinator op zoek naar de ideale stageplek. Bij alle stages vindt er een tussentijds evaluatie plaats op de werkvloer, waarbij de student, de stagebegeleider vanuit het bedrijf en de stagecoördinator gezamenlijk het leerproces van de student bespreken. De stage wordt afgerond met een stageverslag van ongeveer 35 pagina's, waarin de student reflecteert op zijn leerproces. Dit stageverslag staat los van de scriptie. Een buitenlandse stage behoort ook tot de mogelijkheden. Wel moet de student dan de taal van het gastland uitstekend beheersen.

De commissie stelt vast dat het curriculum logisch en samenhangend is opgebouwd. De koppeling tussen eindtermen, leerdoelen en cursusinhoud is helder. De commissie heeft veel waardering voor de wijze waarop de aandacht voor de ontwikkeling van een academische attitude in het curriculum is verweven met kennismaking met de actuele beroepspraktijk. De opleiding legt daarnaast veel nadruk op het wetenschappelijke karakter van de scriptie. De commissie is verder enthousiast over de uiterst consequente wijze waarop het didactische concept 'lerend werken, werkend leren' is geïmplementeerd.

De instroom in de masteropleiding Redacteur/editor is beperkt tot maximaal 22 studenten per jaar. De opleiding heeft volgens de commissie een intensieve en adequate selectieprocedure. De opleiding is uitdagend, maar studeerbaar. De scriptie is in het curriculum voor de stage geplaatst om te voorkomen dat studenten een baan vinden en studieovertraging oplopen. De commissie is tevreden over deze maatregel. Het onderwijsgevend personeel voldoet kwalitatief en kwantitatief aan de eisen. De studiebegeleiding, opleidingsspecifieke kwaliteitszorg en voorzieningen zijn aan de maat. De opleiding biedt studenten optimale ondersteuning bij het vinden van een passende stageplek.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindtermen

Het facultaire toetsbeleid is in de ogen van de commissie goed opgezet, maar de implementatie ervan in de masteropleiding Redacteur/editor is nog niet volledig. De examencommissie moet nog invulling geven aan de wettelijke taken op het gebied van de bewaking van de kwaliteit van de toetsing. De commissie adviseert de faculteit en de examencommissie van de Graduate School de implementatie nauwlettend te volgen en zo nodig bij te sturen, zodat de vergelijkbaarheid van de beoordeling over de opleidingen heen gegarandeerd is.

Het toetsmateriaal van de opleiding Redacteur/editor voldoet aan de kwaliteitsnormen. De beoordeling en feedback zijn inzichtelijk en eerlijk en er zijn regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden.

De commissie stelt aan de hand van een steekproef van masterscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren. Het waarborgen van een wetenschappelijke component en het uitwerken van kwalitatief onderzoek blijft wel een aandachtspunt. Afgestudeerden vinden relatief snel een baan in het verlengde van de studie.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/ editor)

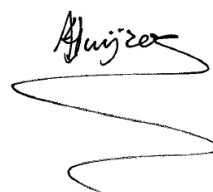
Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	goed
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	goed
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 23 augustus 2013

Prof. dr. Th. D'haen
voorzitter

A.J. Wieldraaijer-Huijzer MA
secretaris

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Domeinspecifiek referentiekader

De Nederlandse bachelor- en masteropleidingen op het gebied van taal- en letterkunde hanteren een gemeenschappelijk referentiekader (zie Bijlage 2). Dit domeinspecifiek referentiekader heeft betrekking op een breed scala van opleidingen: vreemdetalenopleidingen, opleidingen op het gebied van de Nederlandse taal en opleidingen die vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Het kader moet dan ook recht doen aan die uiteenlopende opleidingen.

De opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde moeten volgens dit gemeenschappelijke kader allereerst kennis en inzicht bieden in het vakgebied van de opleiding, met inbegrip van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden. Als het gaat om een vreemde-talenopleiding moet de opleiding de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bijbrengen. Het te bereiken niveau van taalbeheersing verschilt per taal: voor schooltalen gelden hogere niveaus dan voor niet-schooltalen. Daarnaast moet de student academisch gevormd worden met voldoende aandacht voor theorie en methodologie. Studenten leren volgens het domeinspecifiek referentiekader voorts het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier toe te passen.

In het domeinspecifiek referentiekader zijn de bovenstaande algemene eisen geoperationaliseerd in een serie eisen aan de eindtermen voor de bachelor- en de masteropleidingen. Deze eisen zijn ondergebracht in de rubrieken, namelijk:

- kennis;
- vaardigheden/wetenschappelijke vorming;
- academische vaardigheden en attitude;
- afstemming op het afnemend veld.

Daarnaast stelt het domeinspecifiek referentiekader een aantal kaders voor de inhoud en het curriculum van de opleidingen.

De commissie heeft het domeinspecifiek referentiekader bestudeerd en is van mening dat het een goede onderlegger vormt voor de opleidingen op het gebied van taal- en letterkunde. Het is specifiek genoeg om richtlijnen aan te ontleen voor de inrichting van de opleidingen in kwestie, maar tevens algemeen genoeg om de opleidingen in staat te stellen hun eigen accenten te leggen. Daarmee vormt het domeinspecifieke referentiekader een goede basis voor de beoordeling van de individuele opleidingen.

Domeinspecifieke eisen en eindtermen

De algemene doelstelling van de opleiding is vastgelegd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER). De doelstelling is als volgt geformuleerd: “Met de master wordt beoogd de student zodanige kennis en vaardigheden en een zodanig inzicht bij te brengen op het gebied van Redacteur/editor dat de afgestudeerde in staat is tot een zelfstandige beroepsuitoefening op academisch niveau, en beschikt over de kennis en competenties die een voorwaarde zijn om te worden toegelaten tot de promotie.”

De bovenstaande doelstelling is uitgewerkt in academische en vakspecifieke eindtermen die gelden voor alle professionele masteropleidingen van de Faculteit der Geesteswetenschappen van de UvA. De vakspecifieke eindtermen worden in de kritische reflectie toegelicht voor de opleiding Redacteur/editor. Daarnaast zijn er voor de opleiding Redacteur/editor programmaspecifieke eindtermen opgesteld (Bijlage 3). Deze eindtermen zijn gericht op de verwerving van kennis van, en inzicht in, het vakgebied van redacteur/editor en de belangrijkste vraagstukken en onderzoeksmethoden van het boekbedrijf (eindterm 1); de organisatie van het boekbedrijf en het culturele leven in Nederland (eindterm 2); de positie van de uitgeverij ten aanzien van nog niet uitgegeven manuscripten (eindterm 3) en de invloed van het boekbedrijf op aanverwante Nederlandse instellingen (eindterm 4). Daarnaast leren studenten inhoudelijke tekortkomingen, alsmede taal-, stijl- en structuurproblemen, te herkennen en te verbeteren (eindterm 5); onderzoek te verrichten op het gebied van het boekbedrijf (eindterm 6) en wetenschappelijk gevormde kennis praktisch in te zetten in de omgang met manuscripten en boeken (eindterm 7).

De commissie heeft de eindtermen van de opleiding bestudeerd en stelt vast dat deze in overeenstemming zijn met het domeinspecifieke referentiekader en datgene wat het vakgebied van redacteur/editor vereist. De professionele en de academische oriëntatie van de opleiding worden in de eindtermen beide op een adequate wijze aan de orde gesteld. Daarnaast zijn de programmaspecifieke eindtermen volgens de commissie helder, voldoende specifiek en volledig geformuleerd.

De commissie heeft kennis genomen van het profiel en de (inter)nationale positionering van de opleiding. De opleiding Redacteur/editor is de enige duale academische masteropleiding in Nederland en België die specifiek op het beroep van algemeen redacteur is afgestemd. Studenten leren tijdens een studie van een jaar en een stage van een half jaar Nederlandstalige literaire werken, kinderboeken en non-fictie te redigeren. In Nederland zijn er twee andere academische masteropleidingen (Book & Digital Media en Boekwetenschap) waarin het boekenvak centraal staat, maar hierin speelt de stage een minder grote rol. Binnen de duale opleiding Redacteur/editor is de (binnen- of buitenlandse) stage verplicht en omvat deze een derde van de studiepunten. Om studenten gegarandeerd een stageplaats te kunnen bieden, is de toelating tot de masteropleiding beperkt tot 22 studenten per jaar. De opleiding is opgezet in nauwe samenwerking met uitgeverijen en de masteropleidingen Neerlandistiek en Boekwetenschap aan de UvA.

De commissie concludeert dat de opleiding Redacteur/editor in Nederland uniek is. Door het duale karakter van de opleiding en de samenwerking met uitgeverijen is de opleiding in staat om aansluiting te zoeken bij de eisen van het actuele werkveld. In het buitenland worden er vergelijkbare opleidingen aangeboden bij onder andere de Edinburgh Napier University, de University of Sterling en de University of Reading.

Niveau en oriëntatie

De masteropleiding Redacteur/editor heeft een professioneel en een academisch karakter. De doelstelling van de opleiding is er op gericht om studenten in staat te stellen tot een zelfstandige beroepsuitoefening op academisch niveau. De commissie stelt vast dat de eindtermen hieraan op een adequate wijze invulling geven. In de facultaire kritische reflectie wordt aangegeven hoe de algemene eindtermen relateren aan de Dublin-descriptoren op masterniveau. Daarnaast wordt in de kritische reflectie geconcretiseerd wanneer deze eindtermen door studenten uit de opleiding bereikt zijn.

Het academische karakter van de opleiding is volgens de commissie ook zichtbaar in de aandacht die wordt besteed aan theorieën over taalgebruik en taalregisters. Het zwaartepunt ligt op de inhoud en op de taal en minder op de marketing van het boekenvak. Andere thema's die aan de orde worden gesteld zijn de vercommercialisering van cultuur en de medialisering van schrijverschap. Er wordt van studenten verwacht dat zij na afronding van de studie inzicht hebben in wetenschappelijke vraagstukken en debatten in het vakgebied, zelfstandig wetenschappelijk onderzoek kunnen uitvoeren en wetenschappelijk gevormde kennis praktisch kunnen inzetten. De opleiding onderscheidt zich hiermee zichtbaar van hbo-opleidingen.

Met een diploma van de duale opleiding Redacteur/editor kunnen afgestudeerden volgens de kritische reflectie aan de slag gaan bij uitgeverijen en literaire of boekgerelateerde instellingen. De meerderheid van de afgestudeerden vindt een baan in dit werkveld (zie Standaard 3). Daarnaast kunnen studenten aan de slag gaan in aanpalende werkvelden (communicatie en onderwijs) en leidt de opleiding studenten op voor wetenschappelijk onderzoek.

Overwegingen

De commissie concludeert dat de opleiding heldere en complete eindtermen heeft geformuleerd, die aansluiten bij de eisen van het vakgebied en het werkveld. De eindtermen hebben eveneens het juiste niveau. De commissie heeft waardering voor de wijze waarop de opleiding in haar profiel en eindtermen invulling geeft aan haar duale en academische karakter. De opleiding onderscheidt zich hierdoor van andere hbo- en wo-opleidingen waarin het boekenvak centraal staat. Voorts is er nadrukkelijk aandacht voor de toepassing van wetenschappelijke theorieën, het zelfstandig verrichten van onderzoek en het inzetten van wetenschappelijk gevormde kennis binnen het beroepenveld waarop de opleiding zich richt. De opleiding Redacteur/editor is volgens de commissie uniek in Nederland.

Conclusie.

Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor): de commissie beoordeelt Standaard 1 als 'goed'.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Opbouw en samenhang van het programma

Aan de UvA zijn de jaarroosters uniform ingedeeld. Per 1 september 2012 wordt in de Graduate School of Humanities, waarvan de opleiding Redacteur/editor deel uitmaakt, een indeling van 8-8-4 gebruikt. Elk semester bestaat uit drie blokken van 8, 8 en 4 weken, met respectievelijk een studielast van 12, 12 en 6 EC. Het onderwijs in blok 3 en 6 is altijd het vervolg van een vak dat al in een voorgaand blok is begonnen. In het algemeen worden die blokken benut voor het maken van opdrachten of werkstukken. Cursussen hebben een omvang van 6 EC of een veelvoud daarvan. In een semester volgen studenten maximaal twee studieonderdelen tegelijkertijd.

De opleiding Redacteur/editor heeft een omvang van 90 EC en duurt anderhalf jaar. De studie bestaat uit verplichte onderdelen (78 EC) en keuzevakken (12 EC). Het eerste semester volgen studenten uitsluitend verplichte vakken die hen voorbereiden op de ‘talige’ taken van de redacteur, het boekenvak en het onderzoek daarnaar. In het eerste blok worden in het vak Teksteditie (6 EC) theoretische en praktische problemen in verband met het heruitgeven van historische en moderne teksten aan de orde gesteld. Daarnaast maken studenten in het vak Taalanalyse en tekstredactie (12 EC) kennis met de theorie en praktijk van het redigeren en schrijven van non-fictieteksten. In het tweede en derde blok volgen studenten vervolgens het vak Literatuur en boekbedrijf (2 x 6 EC), waarin belangrijke vraagstukken uit het boekbedrijf aan de orde komen en studenten onderzoek verrichten aan de hand van bibliografische zoekmethoden en archivalische bronnen.

In aanvulling op de reguliere colleges gaat volgens de kritische reflectie vanaf de eerste week van de opleiding ook een leescursus van start, waarin studenten met de coördinator acht klassieken uit de wereldliteratuur (fictie en non-fictie) lezen en bespreken. Deze extra contacturen zijn bedoeld om structuur aan de eerste acht weken te geven. Er staan geen studiepunten voor en er is geen toetsmoment, maar in de praktijk doen alle studenten hieraan mee. Naderhand gaan de studenten zelf door met het gezamenlijk lezen van klassieken, maar dan zonder de coördinator.

In het tweede semester schrijven studenten een scriptie van 18 EC. De scriptie is geprogrammeerd voorafgaand aan de stage. De reden daarvoor is dat het niet zelden gebeurt dat studenten na de stage een baan aangeboden krijgen, waardoor de afronding van de studie in gevaar kan komen. Studenten gaven tijdens het visitatiebezoek aan dat zij tevreden zijn over de programmering van de scriptie. De scriptie is volgens de kritische reflectie gebaseerd op individueel onderzoek met een duidelijk academisch karakter. Er is een scriptiehandleiding beschikbaar met de eisen die aan de scriptie worden gesteld. Daarnaast is er een scriptiewerkgroep, waarin studenten hun scriptieonderwerp en onderzoeksplan uitwerken.

In het tweede semester is er eveneens keuzeruimte ingebouwd. Studenten kiezen ofwel één keuzevak van 12 EC of twee keuzevakken van 6 EC. Er worden keuzevakken aangeboden op het gebied van marketing en innovatie, literaire thema's, taal en tekst of context. Daarnaast kunnen studenten keuzemodules uit de opleiding Neerlandisiek volgen of de vrije ruimte, na toestemming van de examencommissie van de Graduate School, invullen met andere keuzevakken.

In het laatste semester sluiten studenten de opleiding af met een stage van 30 EC. Onderdeel van het vak Literatuur en boekbedrijf en de stage zijn twee masterclasses. In deze verplichte masterclasses worden praktijksituaties gesimuleerd. Studenten brengen de in het vak Taalanalyse en tekstredactie verworven inzichten in de praktijk aan de hand van een nog niet uitgegeven manuscript. Tijdens de masterclass komt de auteur langs en geven studenten feedback op het manuscript. Op deze manier krijgen studenten inzicht in de praktijk van het redigeren en worden zij voorbereid op de stage.

Tijdens de stage werkt de student vier tot vijf dagen per week bij een uitgeverij of een vergelijkbare boekgerelateerde instelling. Studenten gaven tijdens het visitatiebezoek aan dat zij pas een stage mogen lopen als de scriptie volledig is afgerond. De stage wordt uitgezocht op de wensen en ambities van de student; na overleg met de student gaat de stagecoördinator op zoek naar de ideale stageplek. In de regel is het vinden van een geschikte stageplaats volgens de kritische reflectie geen probleem, omdat het aantal stageplaatsen groter is dan het aantal stagiairs. Studenten gaven aan dat zij tevreden zijn over de begeleiding bij het zoeken van een stage. Studenten maken een CV, dat de opleiding met een referentie naar een stageplaats stuurt. Na een kennismakingsgesprek stelt de student een werkplan op, dat bij de leerwerkovereenkomst wordt gevoegd. Gedurende de stage is er regelmatig contact tussen de stagebegeleider en de opleiding. Bij alle stages vindt er een tussentijds evaluatie plaats op de werkvloer, waarbij de student, de stagebegeleider vanuit het bedrijf en de stagecoördinator gezamenlijk het leerproces van de student bespreken. De stage wordt afgerond met een stageverslag van ongeveer 35 pagina's, waarin de student reflecteert op zijn leerproces. Dit stageverslag staat los van de scriptie.

Voor studenten die een deel van de studie in het buitenland willen doorbrengen of die zich willen oriënteren op het internationale werkveld, behoort een buitenlandse stage tot de mogelijkheden. De afgelopen jaren zijn er studenten in België en de Verenigde Staten op stage gegaan bij een literair agentschap. Er is ook een stageplaats in Parijs. Tijdens het visitatiebezoek gaven docenten aan dat een dergelijke stage wel meer voorbereidingstijd vergt. Daarnaast moet de student de taal van het gastland uitstekend beheersen. Jaarlijks volgen één tot twee studenten een stage in het buitenland.

De commissie heeft er waardering voor dat de opleiding ook buitenlandse stages faciliteert. De roostering van de stage aan het einde van de opleiding is volgens de commissie een adequate manier om studievertraging te voorkomen en biedt afgestudeerden een optimale overgangspositie naar de arbeidsmarkt. De begeleiding van studenten bij het zoeken naar een passende stage is uitstekend ingericht. Het stageaanbod sluit goed aan bij de doelstellingen de opleiding.

De commissie stelt vast dat het curriculum logisch en samenhangend is opgebouwd. Zij heeft waardering voor de wijze waarop de aandacht voor de ontwikkeling van een academische attitude in het curriculum is verweven met kennismaking met de actuele beroepspraktijk. Enerzijds is er in de theoretische vakken en in de scriptie aandacht voor wetenschappelijke theorieën en onderzoeksmethoden, anderzijds bereiden de vakken en de masterclasses

studenten concreet voor op de stage. De gerichtheid van het curriculum op het boekbedrijf brengt eveneens samenhang aan in het curriculum.

Didactische uitgangspunten

De UvA heeft een onderwijsvisie geformuleerd. Het onderwijs moet zich richten op academische vorming, researchintensief zijn en uitgaan van activerend leren en differentiatie. De beoogde ambitieuze studiecultuur past naar het oordeel van de commissie ook bij het lidmaatschap van de UvA van de League of European Research Universities (LERU). Bij het lezen van de kritische reflecties en tijdens het bezoek is het de commissie echter opgevallen dat deze onderwijsvisie niet op facultair of opleidingsniveau is uitgewerkt. Op docentniveau lijkt men zich niet bewust te zijn van een gedeelde onderwijsvisie.

De masteropleiding Redacteur/editor gaat uit van het didactisch concept 'lerend werken, werkend leren'. Dit houdt in dat vragen uit de praktijk de leidraad vormen voor de invulling van het programma. Het onderwijs kent daarbij een probleem- en opdrachtgestuurde invalshoek: studenten moeten bij de uitvoering van onderzoeksopdrachten oplossingen aandragen voor (deel)problemen. Studenten werken conform de beroepspraktijk tijdens de studie aan individuele opdrachten, maar ook aan groepsopdrachten. Tijdens groepsopdrachten leren studenten kritisch discussiëren.

Vanuit het didactisch concept heeft opleiding gekozen voor een duale structuur, waarin onderwijs en werk gecombineerd worden. Hiermee wil de opleiding volgens de kritische reflectie tegemoet komen aan de behoefte van de huidige beroepspraktijk die vraagt om zowel academische als communicatieve en sociale vaardigheden. De duale opleidingsstructuur stelt de student in staat om de wetenschappelijke kennis en vaardigheden die hij in de studie verwerft toe te passen op de eigen werkplek. Omgekeerd leidt werkervaring tot een beter besef van de toepasbaarheid van studieonderdelen, en vaak ook tot een grotere motivatie.

In de kritische reflectie geeft de opleiding een aantal voorbeelden van de wijze waarop het didactisch concept aan de orde komt in het curriculum. In het vak Taalanalyse en tekstredactie wordt er vanuit taalbeheersingstheorie en literatuur- en tekstanalyse naar een praktijksituatie toegewerkt. In de masterclasses worden er praktijksituaties nagebootst, gastdocenten uitgenodigd en excursies naar uitgeverijen en boekgerelateerde instellingen georganiseerd. Tijdens de stage wordt de verbinding tussen theorie en praktijk het meest concreet.

De commissie stelt vast dat het didactisch concept goed past bij de doelstellingen van de opleiding. Het didactisch concept is zowel op curriculumniveau als op cursusniveau op uiterst consequente wijze geïmplementeerd. De commissie is hierover zeer te spreken. De gekozen werkvormen in de cursussen zijn voldoende gevarieerd en staan in dienst van de koppeling tussen academische ontwikkeling en beroepspraktijk. Er wordt voldoende aandacht besteed aan academische vorming en wetenschappelijk onderzoek. Hierdoor sluit de opleiding aan bij de universitaire doelstelling dat onderwijs is gericht op academische vorming en onderzoeksintensief is. Door de duale opzet van de opleiding wordt de maatschappelijke relevantie van de opleiding versterkt.

Waarborging van doelstellingen en eindtermen in de programma's

De opleiding geeft in de kritische reflectie een uitgebreide beschrijving van de eindtermen van de opleiding en de inhoud van de vakken uit de opleiding. Daarnaast heeft de commissie inzage gekregen in de studiegids en in cursus-, toets- en evaluatiemateriaal van verschillende studieonderdelen (zie Bijlage 7).

In de verplichte vakken en de keuzevakken verwerven studenten een academisch werkdenkniveau en grondige kennis, inzicht en oordeelsvorming op het vakgebied van redactie en editen. Onder andere tijdens het schrijven van de scriptie verkrijgen studenten vaardigheden voor zelfstandige kennisverwerving en -toepassing en het schriftelijk rapporteren op academisch niveau. Tijdens de stage gaat de student zelfstandig aan de slag met de toepassing van academische kennis en vaardigheden, doet de student werkervaring op en maakt hij kennis met de nieuwste technieken op het gebied van online publiceren en editen.

De commissie heeft de koppeling tussen eindtermen, leerdoelen en cursusinhoud onderzocht en stelt vast dat zowel de academische als de professionele eindtermen op adequate wijze aan de orde worden gesteld in het studieprogramma. De commissie concludeert eveneens dat de opleiding voor alle studieonderdelen heldere en concrete leerdoelen heeft geformuleerd die herkenbaar aansluiten op de eindtermen van de opleiding. De leerdoelen van de vakken sluiten goed op elkaar aan.

Wetenschappelijke vorming

De masteropleiding Redacteur/editor heeft volgens de kritische reflectie zowel een academische als een professionele oriëntatie. De commissie heeft cursus- en toetsmateriaal ingezien. Zij is van mening dat de wetenschappelijke oriëntatie van de opleiding voldoende zichtbaar is in het curriculum. In de verplichte cursussen Teksteditie, Taalanalyse en redactie en Literatuur en boekbedrijf worden gangbare wetenschappelijke theorieën binnen het vakgebied aan de orde gesteld. Studenten leren deze theorieën daarnaast in verband te brengen met de praktijk.

Studenten ronden het cursorische deel van de studie af met een individuele scriptie (18 EC). Uitgangspunt van deze scriptie is dat studenten zelfstandig onderzoek verrichten onder begeleiding van een docent. Het onderzoek moet uitdrukkelijk een academisch karakter hebben. Uit de scriptie moet onder andere blijken dat de student vakwetenschappelijke literatuur kan bestuderen en evalueren, een onderzoeksopzet kan ontwerpen en wetenschappelijk onderzoek kan uitvoeren. De scriptie moet minimaal bestaan uit een probleemstelling, eigen onderzoek, een onderzoeksverantwoording, een evaluatie van literatuur en onderbouwde conclusies. Het is ook mogelijk dat de scriptie voortborduurde op een teksteditie. Hieraan worden eisen gesteld om het academische karakter van de scriptie te waarborgen. De teksteditie moet minimaal worden voorafgegaan door een theoretische verantwoording en een inleiding waarin de teksteditie wordt gecontextualiseerd. Daarnaast moeten de annotaties van hoogwaardige kwaliteit zijn. De commissie kan zich vinden in deze aanvullende eisen.

De commissie stelt tot haar tevredenheid vast dat de opleiding veel nadruk legt op academische vorming en het wetenschappelijke karakter van de scriptie. Op grond van de bestudering van eindwerken (zie Standaard 3) concludeert de commissie wel dat dit bij de scriptiebegeleiding en -beoordeling een structureel aandachtsgebied blijft.

Studielast en studeerbaarheid

De instroom in de masteropleiding Redacteur/editor is beperkt. Op basis van het gemiddelde verloop in het beroepenveld is er een numerus fixus ingesteld van maximaal 22 studenten per jaar. De commissie heeft waardering voor het besluit om, gezien de vraag, de instroom te beperken. Tijdens het visitatiebezoek vertelde een alumnus van de opleiding dat op dat moment 17 van de 22 studenten uit zijn jaargroep een baan heeft gevonden.

Om tot de masteropleiding te kunnen worden toegelaten moeten alle studenten een intensieve selectieprocedure doorlopen. Deze procedure is in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) vastgelegd. Studenten moeten bij aanmelding een dossier aanleveren dat bestaat uit een motivatiebrief, een curriculum vitae, een cijferlijst, het cijfergemiddelde en een voorbeeld van zelfgeschreven werk. Op basis van de dossiers wordt er een selectie gemaakt van studenten die op gesprek mogen komen. Het gesprek is vastgelegd in een protocol en toetst onder meer algemene kennis, belezenheid en motivatie. Omdat de opleiding toegankelijk is voor studenten met verschillende bachelordiploma's, is een taaltoets ook onderdeel van de selectieprocedure. Deze toets is specifiek gericht op kennis van taalregels en nauwkeurigheid. De commissie is tevreden over het instellen van een taaltoets, omdat een goede taalbeheersing van groot belang is in het vakgebied en werkveld van een redacteur.

De commissie heeft de rendementcijfers van de opleiding bestudeerd. In 2010 studeerden 20 studenten af. De rendementcijfers zijn echter enigszins vertekend, omdat de opleiding 90 EC telt en anderhalf jaar duurt. Daarnaast worden de cijfers vertekend doordat studenten, toen de opleiding in 2004 een masteropleiding werd, de opleiding als minor konden volgen. De volledige toelichting van de opleiding op de rendementcijfers is te vinden in Bijlage 5.

Tijdens het visitatiebezoek gaven docenten aan dat studenten soms langer over de opleiding doen, omdat zij al een baan vinden op het moment dat de scriptie en het stageverslag nog niet zijn afgerond. Vrijwel altijd ronden deze studenten hun opleiding uiteindelijk alsnog af. Om studenten te stimuleren de opleiding binnen de studieduur af te ronden, heeft de opleiding in 2010 een scriptiewerkgroep ingesteld. Volgens de opleiding studeren meer studenten hierdoor binnen de nominale studieduur af. Hoewel de commissie dit niet heeft kunnen verifiëren, vindt zij het instellen van de scriptiewerkgroep een positieve ontwikkeling.

Op basis van gesprekken met studenten concludeert de commissie dat de opleiding uitdagend, maar studeerbaar, is. Studenten ervaren de studielast als hoger dan 42 uur (de UvA-studieweek), maar gaven eveneens aan dat zij graag uitgedaagd worden. Ook over de spreiding van de studielast of over struikelblokken waren er geen klachten. Tijdens de eerste twee semesters hebben studenten wekelijks 22 contacturen. In het derde semester lopen studenten stage (32 uur), daarnaast is er wekelijks 1 contactuur.

Onderwijsgevend personeel en staf-studentratio

Het onderwijs binnen de duale masteropleiding Neerlandistiek wordt verzorgd door het wetenschappelijk personeel van het departement Neerlandistiek. De meeste docenten combineren onderwijs en onderzoek en zijn actief in een onderzoeksgroep. Daarnaast nodigt de opleiding regelmatig gastdocenten uit met expertise op specifieke terreinen. Vaak zijn deze gastdocenten verbonden aan uitgeverijen of andere boekgerelateerde instellingen.

De meeste docenten van het departement Neerlandistiek verzorgen vakken in meer dan één opleiding binnen dit departement. Daarom is de staf-studentratio niet gespecificeerd voor de opleiding. De totale onderwijsformatie voor de opleidingen binnen het departement is 17,7 fte. De betreffende docenten verzorgen onderwijs voor 550 studenten, waaronder 162 masterstudenten (peildatum 1 maart 2012). De staf-studentratio voor het gehele departement komt hiermee neer op 1:31.

De commissie stelt vast dat het aantal docenten met een onderwijskwalificatie, ook het departement Neerlandistiek, laag is. In de kritische reflectie wordt aangegeven dat ernaar gestreefd wordt om uiteindelijk een personeelsbestand te realiseren van uitsluitend

gepromoveerden met een onderwijskwalificatie. Dit streven wordt ondersteund door een 'plan van aanpak inhaalslag BKO' met concrete tijdspaden. De commissie is positief over de stappen die op dit punt zijn ondernomen en beveelt de faculteit met klem aan om de plannen op korte termijn te realiseren. Het certificeringsproces bij het departement Neerlandistiek was tijdens het visitatiebezoek al in volle gang.

Studiebegeleiding

Bij persoonlijke problemen en voor studieadvies kunnen studenten uit de duale masteropleiding Neerlandistiek terecht bij de studieadviseur van het departement Neerlandistiek. De studieadviseur monitort eveneens de studievoortgang van studenten die een opleiding binnen het departement Neerlandistiek volgen. Bij inhoudelijke studieproblemen kunnen studenten terecht bij de mastercoördinator van de opleiding.

Uit gesprekken met studenten blijkt dat zij tevreden zijn over de studie-, stage- en scriptiebegeleiding. De stagecoördinator ondersteunt studenten bij het zoeken naar een passende stage en gedurende de stage is er een tussentijdse evaluatie waarin de student, de stagebegeleider vanuit het bedrijf en de stagecoördinator gezamenlijk het leerproces van de student bespreken. Voor het schrijven van de scriptie is een scriptiehandleiding beschikbaar met eisen die aan de scriptie worden gesteld. Daarnaast is er een scriptiewerkgroep, waarin studenten hun scriptieonderwerp en onderzoeksplan uitwerken. Dit plan bevat een beschrijving van het onderwerp, de onderzoeksvragen, de onderzoeksmethode en een tijdspad. Daarna vindt er regelmatig overleg plaats tussen de student en de scriptiebegeleider.

Opleidings specifieke voorzieningen en kwaliteitszorg

Studenten gaven tijdens het bezoek aan tevreden te zijn over de aanwezige opleidings specifieke voorzieningen. De universiteitsbibliotheek is goed gesorteerd en toegankelijk en er zijn voldoende werkplekken om te studeren. In het Bungehuis is de ICT-infrastructuur verouderd, in het PC Hoofthuis is die aan de maat. Wel is er ruimtegebrek als het gaat om lokalen voor werkgroepbijeenkomsten; pas als de faculteit verhuist naar het Binnengasthuisterrein verwacht men over voldoende ruimte te beschikken. Ook zijn er soms problemen met de roostering, vooral vanwege de nieuwe 8-8-4-systematiek. De commissie gaat ervan uit dat die problemen van voorbijgaande aard zijn.

Voor elk breed masterlabel bij de Faculteit der Geesteswetenschappen is een opleidingscommissie (oc) ingesteld. De oc van Neerlandistiek is tevens verantwoordelijk voor de duale masteropleiding Redacteur/editor. Deze oc bestaat uit even veel docent- en studentleden. Het streven is om in de samenstelling van de oc alle opleidingen en specialisaties af te dekken. Formeel worden de stafleden benoemd door de decaan op basis van de beschikbaarheid, maar in de praktijk zoekt de onderwijsdirecteur de docenten aan omdat hij dichterbij de werkvloer staat. Studenten kunnen zich op internet aanmelden voor deelname aan de opleidingscommissie. Vervolgens wordt er uit deze aanmeldingen een keuze gemaakt. De meeste studentleden hebben slechts een jaar zitting in de oc, vanwege de beperkte duur (1-1,5 jaar) van de opleidingen die er deel van uitmaken. De continuïteit binnen de oc wordt bevorderd door een oc-handleiding en een FAQ over de werking van de oc.

De commissie heeft gesproken met student- en docentleden van de oc Neerlandistiek. Zij stelt vast dat de oc aandacht besteedt aan bekendheid en zichtbaarheid onder studenten. De oc stelt zichzelf tijdens het introductieprogramma van de opleidingen voor aan de studenten. Daarnaast wordt er een introductieemail onder studenten verstuurd en is er een Facebookpagina. De leden van de oc komen regelmatig bij elkaar. Onder normale omstandigheden vergadert de oc minimaal vier keer per jaar, maximaal zes keer. Dit jaar is de

agenda wat voller vanwege de start van het nieuwe programma. Daarom zijn ook de evaluaties in het lopende jaar heel belangrijk. Aandachtspunten daarbij zijn de studeerbaarheid, de zwaarte en het aantal uren dat een student aan een onderdeel besteedt.

De belangrijkste taken van de oc zijn de bespreking van de evaluaties en het signaleren van knelpunten (ook tussentijds). De commissie stelt vast dat de oc Neerlandistiek deze taken serieus neemt en in de uitvoering van deze taken een soort ‘drietrapsraket’ hanteert. Allereerst adviseert de oc over de studiehandleidingen. Daarbij kijkt de oc vooral naar de administratieve facetten, bijvoorbeeld het aantal toetsmomenten en de verdeling daarvan. Vervolgens monitort de oc de voortgang aan de hand van opmerkingen in de wandelgangen. Bij klachten en signalen neemt de opleidingscommissie (in de persoon van de voorzitter) ook tussentijds actie. De laatste fase is dan de bespreking van de evaluaties. De commissie heeft tijdens het visitatiebezoek vastgesteld dat de oc tevreden is over de wijze waarop er opvolging wordt gegeven aan adviezen. De studenten van de opleiding Redacteur/editor gaven aan dat er ook tijdens de vakken veel aandacht voor tussentijdse evaluatie en feedback van studenten is. Evaluatie verloopt dus niet alleen via de oc, maar ook via de docent.

De evaluatiecyclus is een aandachtspunt. Studenten vullen na afloop van iedere cursus een evaluatie in. De respons op deze evaluaties was in het verleden bij veel opleidingen slecht, ook bij opleidingen binnen het departement Neerlandistiek. Inmiddels is faculteitsbreed een nieuw evaluatie-instrument geïmplementeerd: UvA Q. UvA Q verzamelt door middel van verschillende digitale formulieren informatie over vakken, studentenoordelen en ervaringen van docenten. Deze informatie wordt samengebracht in heldere rapportages. Het biedt opleidingscommissies de mogelijkheid om verschillen in waardering te signaleren en daarop actie te ondernemen.

Op basis van de gesprekken met studenten en docenten van de verschillende oc's heeft de commissie geconstateerd dat deze studenten en docenten voldoende invulling geven aan hun taken en verplichtingen. De betrokken studenten en docenten konden ook voorbeelden noemen van veranderingen die mede door hun toedoen waren doorgevoerd. De commissie stelt vast dat oc-leden goed worden voorbereid op hun taken en dat de oc Neerlandistiek adequaat functioneert.

De commissie heeft de kritiekpunten van de vorige visitatiecommissie (2006) bestudeerd. Zij stelt vast dat de opleiding het geringe aantal verbeteradviezen van deze commissie ter harte heeft genomen. De vorige visitatiecommissie noemde de afwezigheid van een module marketing als verbeterpunt. De commissie concludeert dat studenten de keuzeruimte (12 EC) momenteel onder meer kunnen invullen met drie vakken op het gebied van marketing en innovatie. Voorts was de aansluiting op de arbeidsmarkt voor afgestudeerden met een niet-talige achtergrond een punt van zorg. Docenten gaven tijdens het visitatiebezoek aan dat hieraan aandacht wordt besteed. Daarnaast wordt er tijdens de intake- en selectieprocedure aandacht besteed aan de taalbeheersing van kandidaten.

Overwegingen

De commissie heeft het masterprogramma Redacteur/editor bestudeerd en concludeert dat het curriculum logisch en samenhangend is opgebouwd. Het didactische concept ‘lerend werken, werkend leren’ past goed bij de doelstellingen van de opleiding en is zowel op curriculumniveau als op cursusniveau op uiterst consequente en adequate wijze geïmplementeerd. De werkvormen in de cursussen zijn voldoende gevarieerd.

De koppeling tussen eindtermen, leerdoelen en cursusinhoud is inzichtelijk: voor alle studieonderdelen zijn er heldere en concrete leerdoelen geformuleerd die herkenbaar aansluiten op de eindtermen van de opleiding. De commissie heeft erg veel waardering voor de wijze waarop de aandacht voor de ontwikkeling van een academische attitude in het curriculum is verweven met kennismaking met de actuele beroepspraktijk. Zowel de academische als de professionele eindtermen worden op adequate wijze aan de orde gesteld in het duale studieprogramma.

De selectieprocedure van de opleiding is grondig. Door de diverse achtergronden van instromende studenten is de taaltoets volgens de commissie van extra groot belang. Het stageaanbod sluit aan bij de doelstellingen van de opleiding en de begeleiding van studenten bij het zoeken naar een stage en tijdens een stage is uitstekend ingericht. De aanwezigheid en de gerichte invulling van de stage vergroten de maatschappelijke relevantie van de opleiding en de kansen van studenten op de arbeidsmarkt. Ook studie- en scriptiebegeleiding zijn adequaat.

De opleiding is veeleisend, maar studeerbaar. Dit past volgens de commissie goed bij het selectieve en ambitieuze karakter van de opleiding. Studenten zijn tevreden over de aanwezige opleidingsspecifieke voorzieningen en de opleidingsspecifieke kwaliteitscyclus is op orde. De oc functioneert naar behoren en besteedt aandacht aan bekendheid onder studenten. De opleiding heeft het geringe aantal verbeteradviezen van de vorige visitatiecommissie serieus genomen.

Conclusie

Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor): de commissie beoordeelt Standaard 2 als 'goed'.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De UvA heeft een Kader Toetsbeleid gepubliceerd waarin is aangegeven aan welke 22 randvoorwaarden een toetsbeleid van de UvA moet voldoen. De faculteit heeft op basis hiervan een toetsbeleid uitgewerkt en in juni 2012 vastgesteld. In de kritische reflectie wordt beschreven dat een aantal zaken in dit toetsbeleid bijzondere aandacht krijgt:

- de afstemming van de toetsvormen op leerdoelen en eindtermen;
- transparantie van de beoordelingscriteria en procedures;
- een goede spreiding van de toetsmomenten;
- kwaliteitsborging van de toetsen;
- controleerbaarheid door heldere afspraken over peer review en bewaartermijnen;
- deskundigheidsbevordering.

In 2005 is faculteitsbreed een betere spreiding van de toetsen tot stand gebracht: er zijn minimaal twee toetsen per 6 EC. Sinds 2012 zijn er aanvullende afspraken gemaakt over nakijktermijnen, feedback en inzagemogelijkheden. Ieder vak beschikt over een studiehandleiding waarin de toetsingsregeling van het vak is opgenomen. Er is een checklist Toetsen en Beoordelen gemaakt die de docenten op een overzichtelijke manier presenteert waar vooraf, tijdens en na een toets op gelet moet worden. Elke cursus kent één herkansing per jaar, georganiseerd op een moment dat deze niet concurreert met het reguliere onderwijs. Er is een beleid om plagiaat en fraude te voorkomen. Onderdeel daarvan is dat docenten ingeleverde werkstukken digitaal met het programma Ephorus kunnen checken op plagiaat. De commissie adviseert om hier bij voorkeur systematisch en in ieder geval steekproefsgewijs de scripties mee op plagiaat te controleren.

De commissie heeft over het toetsbeleid gesproken met de examencommissie (er is één examencommissie voor de masteropleidingen binnen Geesteswetenschappen). Deze examencommissie is breed samengesteld met een voorzitter, drie vicevoorzitters, leden en gedelegeerden, zodat alle opleidingen vertegenwoordigd zijn. De examencommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris (één dag per week) en een fulltime secretaresse. Daarnaast beschikt de examencommissie over aanvullend budget om per departement een docent zich te laten omscholen tot toetsdeskundige.

De examencommissie geeft aan dat er bij de verschillende opleidingen, programma's en specialisaties de nodige *couleur locale* is op het gebied van toetsing en becijfering. De examencommissie lost dit op door rompregelingen te ontwikkelen, waarbinnen de opleidingen enige vrijheid behouden. De echte kwaliteitstoetsing moet nog beginnen. De eerste stap is een analyse van de toetsdossiers, waarbij de examencommissie nagaat of deze dossiers aan de minimale formele eisen voldoen. Vervolgens wordt een selectie van de dossiers ook inhoudelijk bekeken.

Tot nu toe heeft de examencommissie zich niet beziggehouden met de kwaliteit van de masterscripties. Het de bedoeling dat de examencommissie dit wel gaat doen. In eerste instantie wil de examencommissie de becijfering gaan beoordelen aan de hand van het corpus aan scripties dat voor de visitatie is verzameld. De opleiding wil meer duidelijkheid over de criteria die gehanteerd worden bij de beoordeling van een scriptie. Als eerste stap op het gebied van becijfering is de cum laude-regeling aangepast: een student kan nu alleen cum laude behalen als hij of zij binnen de nominale tijd is afgestudeerd.

De commissie constateert dat er aanzetten zijn tot een opleidingsoverstijgend toetsbeleid, maar is van oordeel dat het grootste deel nog in praktijk moet worden gebracht. Wat betreft de al in gang gezette uitwerkingen beveelt de commissie de examencommissie aan om toe te zien op een goede implementatie ervan.

De commissie heeft onderzoek gedaan naar de toetsing en toetsvormen van de duale masteropleiding Redacteur/editor. Zij heeft vastgesteld dat een deel van de maatregelen die door de facultaire projectgroep Toetsbeleid worden geïmplementeerd al gelden bij de opleiding Redacteur/editor. Zo wordt de masterscriptie altijd door meer dan één persoon beoordeeld en wordt er gebruik gemaakt van een beoordelingsformulier. Omdat de eindtermen van de duale masteropleidingen en reguliere masteropleidingen uiteenlopen, wordt het facultaire beoordelingsformulier gebruikt als template.

Er is een studiehandleiding beschikbaar en docenten maken voor het afnemen van een toets een antwoordmodel. De cesuurbepaling en beoordelingsvoeten worden eveneens vooraf aan studenten bekend gemaakt via Blackboard. De toetsing binnen de opleiding is volgens de commissie voldoende gespreid en gevarieerd. De stage wordt beoordeeld op basis van het werkplan, de tussentijdse evaluatie en het stageverslag. De stage wordt niet beoordeeld met een cijfer, maar met een voldoende of een onvoldoende.

Gerealiseerd eindniveau

Voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft de commissie vier scripties uit de duale masteropleiding Redacteur/editor gelezen. Er waren weinig marginale scripties beschikbaar. De selectie bevatte de enige aanwezige scriptie met het eindcijfer 6,5. Daarnaast heeft de commissie scripties met de eindcijfers 7, 7,5 en 8 gelezen. Verschillende beoordelaars uit de commissie hebben vastgesteld dat de becijfering van drie van de vier scripties overeenstemt met de eigen beoordelingen. Ze bevatten een probleemstelling, ze benutten relevante literatuur, zijn voldoende gestructureerd en bevatten onderbouwde onderzoeksmethoden en conclusies. Eén scriptie, met het eindcijfer 7, werd door de commissie beoordeeld met het eindcijfer 6. Hoewel de auteur veel werk heeft verzet en enkele nieuwe inzichten verwerft, is het onderzoek voornamelijk kwantitatief en de analyse onvoldoende wetenschappelijk van aard. Tijdens het visitatiebezoek gaven studenten aan dat er bij de scriptiebegeleiding en in de beoordeling veel aandacht is voor de wetenschappelijke component van de scripties. Het is niet toegestaan om in werkstukken en in de scriptie alleen teksten te redigeren; studenten moeten ook wetenschappelijk onderzoek verrichten. De commissie adviseert de opleiding om in de eindwerken scherp te blijven kijken naar de aanwezigheid van een wetenschappelijke component en kwalitatief onderzoek.

Het succes van afgestudeerden op de arbeidsmarkt is eveneens een graadmeter voor het gerealiseerde eindniveau van studenten. Uit de WO-monitor 2011 blijkt dat 70% van de afgestudeerden een baan heeft gevonden als redacteur en dat 20% in aanpalende werkvelden ('communicatie' of onderwijs) aan de slag is gegaan. Daarnaast hebben enkele afgestudeerden gekozen voor een carrière in het wetenschappelijk onderzoek. Tijdens het visitatiebezoek

gaven studenten aan dat de stage die zij volgen hun kansen op de arbeidsmarkt aanzienlijk verbetert. Veel studenten kunnen blijven werken op de stageplek of vinden door hun werkervaring elders gemakkelijker een baan als redacteur. De commissie is erg te spreken over de wijze waarop de opleiding studenten voorbereidt op de arbeidsmarkt.

Overwegingen

De commissie heeft het toetsmateriaal van de opleiding Redacteur/editor onderzocht en vastgesteld dat de toetsen voldoende aan de kwaliteitsnormen. Ze sluiten aan op de beoogde leerdoelen en zijn adequaat geconstrueerd. De beoordelingscriteria en cesuurbepaling worden van tevoren duidelijk gecommuniceerd. De beoordeling en feedback zijn inzichtelijk en eerlijk. Er zijn voorts regelingen en procedures om fraude te voorkomen en herkansingen te bieden.

Het toetsbeleid is nog in ontwikkeling. Er zijn weliswaar bruikbare aanzetten tot een gedegen toetsbeleid en een deel is bij de opleiding al praktisch, maar een ander deel moet bij de opleiding nog worden geïmplementeerd. De commissie is van mening dat de opleiding op de goede weg is, maar benadrukt dat het toetsbeleid in de komende periode de nodige aandacht behoeft. De examencommissie moet invulling geven aan de wettelijke taken op het gebied van de bewaking van de kwaliteit van de toetsing.

De commissie stelt aan de hand van een steekproef van masterscripties vast dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren. De eindwerkstukken voldoen aan de criteria van een academische duale masteropleiding en worden adequaat beoordeeld. Het waarborgen van een wetenschappelijke component en het uitwerken van kwalitatief onderzoek blijft wel een aandachtspunt. De commissie heeft waardering voor de wijze waarop de opleiding studenten voorbereidt op de arbeidsmarkt.

Conclusie

Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor): de commissie beoordeelt Standaard 3 als 'voldoende'.

Algemeen eindoordeel

De commissie komt op basis van het bestudeerde materiaal en de gevoerde gesprekken tijdens het visitatiebezoek tot de conclusie dat de duale masteropleiding Neerlandistiek op alle drie de standaarden aan de eisen voldoet. De eindtermen zijn helder, compleet en van het juiste niveau. De opleiding is uniek in Nederland. De commissie heeft veel waardering voor de wijze waarop in het profiel, de eindtermen en het curriculum invulling wordt gegeven aan een duale en academische opleiding. De onderwijsleeromgeving is adequaat ingericht en stelt studenten in staat de academische en professionele eindtermen te realiseren. De commissie heeft waardering voor de inrichting van de stageperiode. De opleidingsspecifieke voorzieningen en kwaliteitscyclus functioneren naar behoren. De toetsen voldoen aan de kwaliteitsnormen en sluiten aan op de beoogde leerdoelen. Er zijn aanzetten tot een gedegen opleidingsoverstijgend toetsbeleid. Aan de hand van de toetsen en de scripties concludeert de commissie dat de studenten het beoogde eindniveau realiseren.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/ editor)* als ‘voldoende’.

Bijlagen

Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van de visitatiecommissie

Prof. dr. Th. (Theo) D'haen (voorzitter van de commissie) is sinds 2002 hoogleraar in Engelse en Vergelijkende Literatuurwetenschap aan de Katholieke Universiteit Leuven. Hij behaalde in 1981 zijn doctorstitel aan de Universiteit van Massachusetts. Daarna doceerde hij onder andere aan de Universiteit Leiden en de Universiteit Utrecht. D'haen bekleedde aan de Universiteit Leiden en de Katholieke Universiteit Leuven diverse bestuurlijke functies, waaronder die van departementshoofd. Verder was hij gastprofessor aan de Sorbonne (2004), Wenen (2011) en Harvard (2007), waar hij eveneens senior research fellow was (2011). D'haen heeft diverse recente wetenschappelijke publicaties op zijn naam staan en was voorzitter van FILLM (2008-2011). Hij was als commissielid betrokken bij the International Comparative Literature Association, the International American Studies Association en de Academia Europaea.

Prof. dr. G. E. (Geert) Booij is emeritus hoogleraar taalwetenschap aan de Universiteit van Leiden (2005-2012). Hij promoveerde na een studie Nederlands en Algemene Taalwetenschap aan de Rijksuniversiteit Groningen (1965-1971) in 1977 aan de Universiteit van Amsterdam waar hij Nederlandse taalkunde doceerde van 1971-1981, en werd in 1981 benoemd tot hoogleraar Algemene Taalwetenschap aan de Vrije Universiteit Amsterdam. Voorts is hij gasthoogleraar geweest aan de universiteiten van Massachusetts (Amherst), Madison (Wisconsin), Christchurch (Nieuw Zeeland), aan Harvard University en aan de Freie Universität Berlijn. Hij was hij decaan van de Faculteit der Letteren van de VU (1988-91, 1998-2002) en de Universiteit Leiden (2005-2007). Hij bekleedde diverse bestuurlijke functies, waaronder in de Stichting Taalwetenschap en in het Gebiedsbestuur Geesteswetenschappen van NWO. Booij heeft vele wetenschappelijke publicaties op zijn naam staan op het gebied van fonologie, morfologie en de structuur van lexicale kennis. Daarnaast was hij redacteur van het tijdschrift *Spektator*, is hij oprichter en redacteur van het tijdschrift *Morphology* en adviseur van enkele internationale uitgeverijen.

Prof. dr. A.H. (Achim Hermann) Hölter is hoogleraar vergelijkende literatuurwetenschappen aan de Universiteit van Wenen (2009 – heden). Hij promoveerde in 1988 aan de Universiteit van Wuppertal en doceerde onder andere aan de universiteiten van Bochum, Düsseldorf en Bonn. Van 1997 tot 2009 was hij hoogleraar in Münster. Hölter was lid van diverse letterkundige en culturele organisaties. Hij was van 1999-2005 vicevoorzitter en van 2005-2011 voorzitter van de German Association for General and Comparative Literature. Voorts heeft hij diverse publicaties op het gebied van Duitse en internationale literatuurgeschiedenis en esthetische vraagstukken op zijn naam staan.

Prof. dr. H. (Hub) Hermans studeerde in 1975 af in Spaanse literatuur en Linguïstiek aan de Rijksuniversiteit Groningen. Na het behalen van zijn PhD, werd hij hoogleraar moderne Romaanse letterkunde en cultuurkunde aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij was decaan van de faculteit der Letteren en bekleedt nu de functie van voorzitter op de afdeling Romaanse Talen en Culturen. Daarnaast is hij secretaris voor het Centro de Estudios Mexicanos. Zijn interesse ligt bij de Romaanse cultuur en Spaanse en Latijn Amerikaanse films, literatuur, geschiedenis en ideologie. Hij heeft meerdere boeken en artikelen gepubliceerd over Spaanse, Mexicaanse en Nederlandse cultuurfenomenen.

Prof. dr. J.P. (Co) Vet is emeritus hoogleraar Romaanse taalkunde en taalverwerving (RUG). Hij studeerde Franse taal- en letterkunde aan de universiteiten van Amsterdam (UvA) en Straatsburg en Algemene Taalwetenschap aan de UvA. In 1979 promoveerde hij aan de UvA op het proefschrift *Temps, aspects et adverbes de temps en français contemporain* (Genève, Ed. Droz,

1980). Voor zijn benoeming tot hoogleraar was hij wetenschappelijk medewerker aan de UvA en vervolgens aan de Rijksuniversiteit Groningen (resp. bij de afdelingen Frans en Romaans). Zijn publicaties betreffen voornamelijk de semantiek van tijd en aspect in het Frans.

M. (Mirte) Keulen BA is researchmasterstudent Literatuurstudies aan de Radboud Universiteit Nijmegen (2012-heden). In 2012 behaalde zij haar bachelordiploma Engelse taal en cultuur. Tijdens haar studie heeft Keulen diverse bestuursfuncties bekleed. Zij was onder andere voorzitter van de Great Anglo-Saxon Gobblers (2011-2012), lid van de opleidingscommissie van de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur (2011-2012) en studentlid van de Benoemings Advies Commissie Docent Communicatieve Coaching (2012). Voorts heeft Keulen bijgedragen aan diverse commissies van de opleiding en de studievereniging (2008-2012) en een bijdrage geleverd aan het magazine GAG_Mag (2011). In 2012 was zij als studentlid betrokken bij de interne kwaliteitszorg van de bacheloropleiding Engelse taal en cultuur.

Bijlage 2: Domeinspecifiek referentiekader

Referentiekader cluster Taal- en Letterkunde

10 september 2012

1. Inleiding

Dit referentiekader is bedoeld voor een breed spectrum aan opleidingen: de wetenschappelijk geïntereerde bachelor- en masteropleidingen aan de universiteiten in Nederland die in het kader van de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld worden in 2012 en 2013.

Het visitatiecluster omvat de bacheloropleidingen in de Europese vreemde talen (Xse taal en cultuur); de bacheloropleidingen die rijksstalen betreffen: Friese taal en cultuur en Nederlandse taal en cultuur en de daaraan verwante opleiding Neerlandistiek (bachelor); en de taal – en literatuurtheoretische bacheloropleidingen. Ten slotte omvat het visitatiecluster de academische en duale masteropleidingen.

De masteropleidingen zijn recent (afhankelijk van de instelling in 2011 of 2012) omgezet van taalspecifieke naar taaloverstijgende opleidingen in het kader van de zogenaamde “brede label operatie”. De Europese (vreemde) talen zijn opgegaan in drie overkoepelende masteropleidingen: Letterkunde, Taalwetenschappen en Neerlandistiek. De instellingen programmeren binnen de opleidingen programma’s of specialisaties. Zie voor meer informatie de bijlage.

Onder deze visitatie vallen concreet de volgende opleidingen:

1. De bacheloropleidingen in de Europese vreemde talen: Duitse taal en cultuur, Engelse taal en cultuur, Franse taal en cultuur, Fin-oeegriscche talen en cultuur, Italiaanse taal en cultuur, Keltische talen en cultuur, Portugese taal en cultuur, Roemeense taal en cultuur, Scandinavische talen en culturen, Spaanse taal en cultuur.
2. De bacheloropleidingen in de rijkstalen: Friese taal en cultuur, Nederlandse taal en cultuur en Neerlandistiek/Dutch studies.
3. De bacheloropleidingen Literatuurwetenschap en Taalwetenschap.
4. De academische masteropleidingen Neerlandistiek, Taalwetenschappen en Letterkunde (60 EC)
5. De duale masteropleidingen Taalwetenschappen en Neerlandistiek (90 EC) van de UvA.

De research masters en de educatieve masters worden niet in dit cluster gevisiteerd. Het referentiekader is derhalve niet opgesteld met het oog op deze opleidingen.

Het spectrum van opleidingen is breed. Er is daarom gekozen voor een referentiekader dat niet prescriptief van aard is, maar veel ruimte geeft aan opleidingen om naar de aard van het object van studie dat centraal staat en naar de aard van de invalshoek die zij gekozen hebben, eigen keuzes te maken en accenten te leggen. Het referentiekader vraagt van de opleidingen om bij die keuze heldere doelstellingen te formuleren en te onderbouwen dat aan de NVAO criteria voor niveau en oriëntatie wordt voldaan.

Het referentiekader definieert welke eisen worden gesteld aan de doelstellingen van de opleidingen, met name aan de domeinspecifieke eindtermen en kwalificaties. Vervolgens gaat het referentiekader in op de domeinspecifieke eisen aan de inrichting en inhoud van de onderwijsprogramma’s in het domein Taal- en Letterkunde.

Bij de vormgeving van dit referentiekader is gebruik gemaakt van referentiekaders van collega's in het buitenland, te weten van de QAA¹ en van de VLIR². De tekst is verder gebaseerd op de Dublin-descriptoren. Ten slotte is gebruik gemaakt van de visitatierapporten Germaanse talen, Romaanse talen en Taalwetenschappen uit de vorige visitatieronde (2004-2006)³.

2. Doelstellingen en eindkwalificaties bachelor- en masteropleidingen

Zoals eerder aangegeven is het spectrum aan opleidingen dat in de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld wordt breed. Het omvat:

1. bacheloropleidingen Europese vreemde talen;
2. bacheloropleidingen Rijkstalen;
3. bacheloropleidingen taalwetenschap en literatuurwetenschap;
4. masteropleidingen Taalwetenschappen en Letterkunde (veelal taaloverstijgend) en Neerlandistiek;
5. duale masteropleidingen Taalwetenschappen en Neerlandistiek.

Verskillende aspecten komen met wisselende accenten aan de orde in deze opleidingen:

1. taalvaardigheid
2. taalbeheersing (in de zin van bestudering van het gebruik van taal in verschillende situaties)
3. taalkunde
4. letterkunde
5. cultuurkunde
6. geschiedenis
7. wetenschapsbeoefening en bijbehorende onderzoeksvaardigheden
8. algemene wetenschappelijke vorming

Opleidingen leggen verschillende accenten en hanteren bijpassende doelstellingen. In een vreemde-talenopleiding (categorie 1) nemen taalvaardigheid, taalkunde en de letterkunde een belangrijke plaats in. Voor de rijkstalen (categorie 2) geldt dat er meer ruimte zal zijn voor bestudering van taal, taalgebruik, literatuur en geschiedenis in het algemeen, dit omdat er bij deze categorie geen aandacht besteed zal hoeven worden aan taalverwerving.

De opleidingen in categorie 3 zullen vooral aandacht geven aan taal- en literatuurtheoretische en taaloverstijgende aspecten. Dit alles heeft implicaties voor de omschreven eindtermen/kwalificaties en het programma van de drie categorieën van opleidingen. De hieronder omschreven doelstellingen, eindtermen/kwalificaties en het programma moeten daarom in dit licht gelezen worden.

A. Doelstelling en aard van de opleidingen

De bachelor- en masteropleidingen die in de visitatie Taal- en Letterkunde worden beoordeeld, hebben als doel studenten op te leiden tot een initieel (bachelor), dan wel meer specialistisch (master) wetenschappelijk niveau op het gebied van het object van de studie. Daarnaast bereiden ze studenten voor op een maatschappelijke loopbaan waarbij de kennis en vaardigheden die binnen de studie verworven zijn, in de praktijk kunnen worden toegepast. Dit verwijst niet zozeer naar een bepaalde beroepsactiviteit, als wel naar wat de samenleving

¹ Subject benchmark statement Languages and related studies, The Quality Assurance Agency for Higher Education 2007

² De Onderwijsvisitatie Taal- en Letterkunde, VLIR, april 2010

³ Visitatierapporten QANU Germaanse talen (2006), Romaanse talen (2005) en Taalwetenschappen (2006).

in de eerste plaats verwacht van bachelors en masters van deze opleidingen. Dit betekent dat zowel het wetenschappelijk niveau als de maatschappelijke relevantie dienen te zijn gegarandeerd. Actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied krijgen voldoende aandacht in de opleiding. Dit verwijst niet zozeer naar een bepaalde beroepsactiviteit, als wel naar wat de samenleving in de eerste plaats verwacht van academische bachelors en masters, zoals omschreven in de Dublin-descriptoren.

Van de opleidingen die in de visitatie Taal- en Letterkunde worden beoordeeld wordt additioneel een zeer goede taalvaardigheid verwacht. Deze verwachting geldt allereerst voor de de doeltaal van de opleiding en daarnaast ook voor het Nederlands (indien het een Nederlandstalige opleiding betreft).

Voor de bacheloropleiding geldt tevens dat de student zodanig wordt opgeleid dat hij gekwalificeerd is voor een academische, educatieve of research masteropleiding. Voor de masteropleiding geldt dat de student zodanig wordt opgeleid dat hij kan worden toegelaten tot een opleiding die voorbereid op een promotie.

De commissie verwacht van de bachelor- en masteropleidingen die in het kader van de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld worden, dat zij tot doel hebben:

- a. Kennis van en inzicht te bieden in het vakgebied van de opleiding met inbegrip van kennis van de onderwezen taal en cultuur en de daarbij horende analytische en filologische vaardigheden.

Hierin kunnen de domeinen taalkunde en letterkunde van de betreffende taal en de cultuurkunde van de sprekers van die taal, danwel van het land waarin de betreffende taal gesproken wordt, onderscheiden worden. Het domein taalbeheersing in de zin van bestudering van het gebruik van taal in verschillende situaties (pragmatiek, argumentatietheorie, retorica etc.) kan als een vierde domein aan bod komen binnen de opleiding. Het gewicht dat binnen de opleiding aan deze verschillende domeinen gegeven wordt, kan afhankelijk van de keuzes van de opleiding verschillen;

- b. de student een goede beheersing van de bestudeerde taal bij te brengen;
- c. De student academisch te vormen;

In het domein van de Geesteswetenschappen is een goede beheersing van het Nederlands hierbij van eminent belang;

- d. de nadruk te leggen op de waarde van de wetenschappelijke benadering, van inzicht in theorie en methodologie, en van een optiek van relativiteit van interpretaties;
- e. een kader te bieden waarbinnen de student probleemgericht leert omgaan met de theorie en de verworven kennis, en het verworven inzicht op een wetenschappelijke manier leert toe te passen, ook op bronnen in de onderwezen taal;
- f. Een evenwicht te bieden tussen breedte en diepte van kennis.

De bacheloropleiding biedt een algemene en brede basisopleiding en leidt op tot een initieel academisch niveau. De masteropleiding biedt specialisatie en verdieping per vakgebied (taalkunde, letterkunde, taalbeheersing, of facetten daarbinnen). Bij de masteropleiding is het ook denkbaar dat de specialisatie en verdieping meerdere vakgebieden bestrijkt.

B. Eindtermen en kwalificaties bacheloropleiding

Studenten die een bachelor hebben afgerond in een van de opleidingen die in het kader van de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld worden, beschikken over de volgende domeinspecifieke kennis en vaardigheden. Opleidingen kunnen naar de aard van het object van studie dat centraal staat en naar de aard van de invalshoek die zij gekozen hebben, keuzes maken en accenten leggen.

Kennis

De eindkwalificaties die betrekking hebben op taalvaardigheid, taalbeheersing en taalkunde omvatten ten minste:

- Taalvaardigheid in de vreemde taal, zowel lezen als schrijven, luisteren, spreken, vertalen en interpreteren, op niveau B1-C2⁴, afhankelijk van de betreffende taal en de doelstellingen van de opleiding; alsmede een goede interactie met de Nederlandse taalvaardigheid.
- Kennis van de taalkundige structuur (syntaxis, fonologie, fonetiek, morfologie, semantiek, etc.) en het lexicon van de betreffende taal (zie volgende commentaar).
- Kennis van de synchrone en diachrone dimensie van de betreffende taal gekoppeld aan taalkundige theorieën.
- Basale kennis van en inzicht in de belangrijke theorieën met betrekking tot taalbeheersing en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en -technieken én de toepassing daarvan.
- Basale kennis van en inzicht in de belangrijkste taalkundige theorieën (inleidend) en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en -technieken.

De letterkundige en literatuurwetenschappelijke eindkwalificaties omvatten ten minste:

- Inzicht in de specifieke eigenschappen van literaire teksten.
- Basale kennis van en inzicht in de belangrijke literaire theorieën (inleidend) en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en -technieken.
- Kennis van de belangrijke literaire stromingen en de bijbehorende werken.
- Kennis van de literaire tradities van de taal en de vaardigheid om deze toe te passen bij het analyseren van teksten en met name teksten te kunnen situeren in een historische, cultureel-maatschappelijke en stilistische context.

De eindkwalificaties die betrekking hebben het domein van de cultuurkunde en geschiedenis van het land omvatten ten minste:

- Basale kennis van en inzicht in het land, de cultuur, gemeenschap en maatschappij waarin de taal wordt gebruikt, kennis van diens geschiedenis; inzicht in de positie van de betreffende taal en het land, de cultuur, gemeenschap en maatschappij op Europees of mondiaal niveau.

De algemene eindkwalificaties omvatten ten minste:

- Basale kennis van wetenschapsfilosofische achtergronden van geesteswetenschappelijk onderzoek, gekoppeld aan vakinhoud.

⁴ Zie hoofdstuk 4 en 5 uit het Common European Framework for Languages, internet: http://www.culture2.coe.int/portfolio/documents_intro/common_framework.html.

- Kennis van de wetenschapsbeoefening binnen de betreffende discipline.

Vaardigheden/ wetenschappelijke vorming

- In staat zijn om relevante wetenschappelijke teksten te lezen, deze te analyseren en te interpreteren en daarover een standpunt verdedigen, eventueel in een andere taal.
- Effectief gebruik kunnen maken van naslagwerken op het betreffende vakgebied en ICT (i.v.m. life long learning), bronnen kunnen raadplegen.
- Beheersing van de gangbare onderzoeksmethoden en -technieken van de betreffende (sub)discipline, de meeste passief, sommige actief (gegevens verzamelen, interpreteren en analyseren).
- Gegevens (literatuur-, taal-, dan wel cultuurwetenschappelijk) op een initieel academisch niveau kunnen verzamelen, analyseren, vergelijken, kritisch toetsen en hiervan op een heldere wijze schriftelijk en mondeling verslag kunnen doen.

Academische vaardigheden en attitude

Bachelorafgestudeerden zijn in staat:

- Zich op het gebied van het object van de studie een oordeel te vormen mede gebaseerd op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.
- Tot reflectie op eigen verantwoordelijkheid.
- Goede taalvaardigheid in het Nederlands, zowel lezen als schrijven, luisteren, spreken en interpreteren.
- (Afhankelijk van de keuze van de opleiding) een goede beheersing van het Engels.

Afstemming op het afnemend veld

De opleiding kan aantonen dat zij de eindkwalificaties heeft afgestemd op de verwachtingen van het afnemend veld.

De commissie is zich bewust van het feit dat het afnemend veld divers is. Zij verwacht echter dat de opleiding zich bewust is van het afnemend veld en op dit vlak een verantwoordelijkheid voelt. Bachelorafgestudeerden beschikken over voldoende van de genoemde vaardigheden om beroepen of functies te kunnen vervullen waarvoor een elementaire wetenschappelijke bacheloropleiding op het gebied van opleidingen die in de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld worden, vereist of dienstig is.

C. Eindtermen en kwalificaties masteropleiding

De masteropleiding bouwt wat betreft kennis en vaardigheden voort op de bacheloropleiding. Studenten die een master hebben afgerond in een van de opleidingen die in het kader van de visitatie Taal- en Letterkunde worden beoordeeld, zullen over de volgende kennis en vaardigheden dienen te beschikken. Opleidingen kunnen naar de aard van het object van studie dat centraal staat en naar de aard van de invalshoek die zij gekozen hebben, keuzes maken en accenten leggen.

Kennis

De eindkwalificaties omvatten ten minste grondige kennis van en inzicht in een specialisme binnen de betreffende taal: letterkunde, taalkunde, cultuurkunde, taalbeheersing, of op het snijvlak van een of meerdere specialismen.

Afhankelijke van het specialisme omvatten de eindkwalificaties:

- Grondige kennis van en inzicht in de belangrijkste taalkundige theorieën en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en –technieken.
- Grondige kennis van en inzicht in de belangrijkste literaire theorieën en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en –technieken.
- Gedegen, specialistische kennis van en inzicht in de vertaalpraktijk.
- Grondige kennis van en inzicht in de belangrijkste theorieën met betrekking tot taalbeheersing en de kernbegrippen, het apparaat, de onderzoeksmethoden en –technieken.

Vaardigheden

De eindkwalificaties omvatten ten minste:

- Goede taalvaardigheid in het Nederlands en in de bestudeerde taal, zowel lezen als schrijven, luisteren, spreken en interpreteren is daarvoor noodzakelijk.
- Kennis en vaardigheden die de afgestudeerde in staat stelt deel te nemen aan een discussie met vakgenoten.
- Actieve beheersing van de onderzoeksmethoden en -technieken van de betreffende taal binnen het (de) gekozen vakgebied(en), zodat de student onder begeleiding zelfstandig onderzoek kan uitvoeren.
- Gegevens (literatuur-, taal-, dan wel cultuurwetenschappelijk) op een diepgaand academisch niveau kunnen analyseren, vergelijken, kritisch toetsen en hiervan op een heldere wijze schriftelijk en mondeling verslag kunnen doen.
- (Afhankelijk van de keuze van de opleiding) Goede taalvaardigheid in het Engels.

Afstemming op het afnemend veld

Afgestudeerden beschikken over voldoende van de genoemde vaardigheden om zelfstandig beroepen of functies te kunnen vervullen op academisch niveau - zogenaamde academische beroepen - waarvoor een wetenschappelijke masteropleiding op het gebied van opleidingen die in de visitatie Taal- en Letterkunde beoordeeld worden, vereist of dienstig is. Onder academische beroepen worden beroepen verstaan waarin duurzame kennisontwikkeling, -verwerving of -verwerking, vermogen tot omgaan met onzekerheid en interpretatieverschillen en verantwoordelijkheid samengaan⁵.

Academische vaardigheden en attitude

Masterafgestudeerden zijn in staat:

- Zich op het gebied van het object van de studie een oordeel te vormen op grond van onvolledige of beperkte informatie, daarbij rekening houdend met relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.
- Tot reflectie op ethische, historische, methodologische en sociaal-psychologische aspecten van de wetenschap⁶ die zich richt op het object van de studie.

⁵ Kuipers, T.A.F., Universiteit en Hogeschool 40, 9-18, 1993

⁶ Kuipers, T.A.F., Universiteit en Hogeschool 40, 9-18, 1993

3. Inhoud en programma bachelor- en masteropleidingen

A. Inhoud en programma bacheloropleiding

In het programma van de bacheloropleiding kunnen afhankelijk van de aard van de opleiding (vreemde taal, rijkstaal, taal/literatuurtheoretisch) één of meerdere domeinen (taalkunde, letterkunde, taalbeheersing, cultuurkunde en taalvaardigheid) aan bod te komen. Bij cultuurkunde gaat het om kennis van de cultuur in verschillende aspecten. Tussen de deeldomeinen die aan bod komen, komt voldoende synergie tot stand. De student beschikt niet alleen over voldoende en actuele kennis van de bovengenoemde domeinen. Hij verwerft tevens de nodige basisvaardigheden die hem zullen toelaten zelfstandig en kritisch met wetenschappelijke literatuur en met wetenschappelijk onderzoek om te gaan.

Binnen het geheel van de opleiding is er voldoende aandacht voor academische vorming.

In de bacheloropleiding van de vreemde talen zal het taalvaardigheidsonderwijs een belangrijke plaats innemen binnen het programma. Het aantal studiepunten dat daarvoor gereserveerd is, is afhankelijk van de bestudeerde taal, en van de vraag of de taal wel of niet op de middelbare school wordt gedoceerd.

In de vreemde-talenopleidingen is het wenselijk dat studenten als onderdeel van hun studie enige tijd kennismaken met de (academische) cultuur en omgeving door een verblijf in een gebied waar de bestudeerde taal gesproken wordt.

Het verdient aanbeveling dat de studenten tijdens de bacheloropleiding reeds worden geïntroduceerd in het analyseren van teksten, in het redigeren van wetenschappelijke teksten en in het doen van wetenschappelijk onderzoek.

In de bacheloropleiding biedt het programma in de vrije ruimte mogelijkheden voor een oriëntatie op het leraarschap.

De bacheloropleiding wordt afgesloten met een integratieve, afsluitende opdracht, bijvoorbeeld een bacheloreindwerkstuk, waarin de eindkwalificaties van de opleiding in samenhang getoetst worden.

B. Inhoud/programma masteropleiding

In de masteropleiding specialiseert de student zich in een of meerdere domeinen. Het programma biedt ruimte voor grondige bestudering van geesteswetenschappelijke methodologie en theorie en voor de samenstellende of ondersteunende disciplines. De deeldomeinen dienen op elkaar afgestemd te zijn, zodat de opleiding een samenhangend en coherent geheel is. In de multidisciplinaire opleidingen krijgt de integratie van de verschillende disciplines aandacht.

In het programma van de masteropleiding is voldoende ruimte aanwezig voor de ontwikkeling van de specifieke onderzoeksvaardigheden zodat een masterstudent in staat is een masterscriptie te schrijven op het gebied van het object van studie. De masteropleiding wordt afgesloten met een integratieve, afsluitende en zelfstandig uitgevoerde opdracht, meestal een masterscriptie, waarin de eindkwalificaties van de opleiding in samenhang worden getoetst.

In de masteropleiding wordt bovendien aandacht geschonken aan de maatschappelijke inbedding van het vakgebied.

BIJLAGE BREDE MASTERLABELS IN DE GEESTESWETENSCHAPPEN

Toelichting op basis van de notitie van VSNU aan de NVAO en OCW, februari 2010.

1 Inleiding

De VSNU (Disciplineoverlegorgaan Letteren en Geschiedenis) heeft een voorstel gedaan om te komen tot een reductie en herordening van het aantal masterlabels voor de sector geesteswetenschappen. Geesteswetenschappen kende meer dan 250 unieke labels in het landelijke opleidingsregister CROHO. Veel daarvan vallen nog eens uiteen in meerdere (niet landelijk geregistreerde) afstudeerrichtingen. Mede hierdoor is het onderwijs binnen GW, vooral in de masterfase, in hoge mate versnipperd en bovendien doen de opleidingslabels nauwelijks nog recht aan de inhoud en structuur van de feitelijke programma's. Het plan van minister Plasterk om de universiteiten in de gelegenheid te stellen hun masteraanbod te herordenen, heeft DLG aangegrepen als een uitstekende gelegenheid voor de voorgestelde herordening van opleidingsnamen binnen haar domein.

De tien faculteiten Geesteswetenschappen (UvA, VU, UU, RUL, RUN, RUG, EUR, UM, UvT en OU) hebben een plan ingediend om hun masteropleidingen onder te brengen onder eenentwintig brede opleidingsnamen (of uiteraard minder, als een faculteit geen programma's heeft die vallen onder een specifiek label). Zij maakten hiervoor gebruik van de omzettingsoperatie die OC&W in 2010 toeliet.

In het voorstel zijn bewust de educatieve masteropleidingen buiten beschouwing gelaten. De situatie is namelijk zo dat er tussen de universiteiten grote verschillen zijn over de zeggenschap over die opleidingen.

Het ministerie heeft het voorstel in augustus 2010 goedgekeurd (HO&S/2010/224546).

De instellingen voeren deze in per september 2011 (EUR, OU, RUN, UvT, UU) of september 2012 (RUG, UL, UM, UvA, VU).

De volgende nieuwe opleidingsnamen voor de masterfase zijn vastgesteld.

Letterkunde	(Literary Studies)
Taalwetenschappen	(Linguistics)
Archeologie	(Archeology)
Geschiedenis	(History)
Internationale Betrekkingen	(International Relations)
Oudheidstudies	(Classics & Ancient Civilizations)
Filosofie	(Philosophy)
Theologie & Religiewetenschappen	(Theology & Religious Studies)
Theologie	(Theology)
Kunst- & Cultuurwetenschappen	(Arts & Culture)
Mediastudies	(Media Studies)
Communicatie & Informatiewetenschap	(Communication & Information)
Erfgoedstudies	(Heritage Studies)
Afrika Studies	(African Studies)
Azië Studies	(Asian Studies)
Midden Oosten Studies	(Middle Eastern Studies)
Noord-Amerika Studies	(North American Studies)
Latijns-Amerika Studies	(Latin America Studies)
Eurazië Studies	(Eurasian Studies)
Europese Studies	(European Studies)
Neerlandistiek	(Dutch Studies)

2 De noodzaak tot reductie en herordening

Op zichzelf is een rijk aanbod aan opleidingen in de bachelor- en de masterfase binnen de Nederlandse geesteswetenschappen een realistische afspiegeling van de geschakeerdheid van haar wetenschappelijke onderwijs- en onderzoekspaat.

Het valt echter niet te ontkennen dat met name door de invoering van de bama de zorg voor het behoud van specialisaties heeft geleid tot een proliferatie aan opleidingen - en dus ook aan opleidingslabels - op het niveau van de master. Daar komt nog bij dat de invoering van de researchmasters met een verschillende studieduur (twee jaar versus één jaar) en ook de structuur van de educatieve masteropleidingen met een civiel effect, veelal gekoppeld aan een taal, een veelheid aan opleidingen in de hand hebben gewerkt. In andere wetenschapsgebieden waar masteropleidingen standaard een duur van twee jaar hebben, heeft zich een dergelijke proliferatie niet in die mate voorgedaan. Fundamentele wetenschappelijke vernieuwingen van bijvoorbeeld de biologie, scheikunde of natuurkunde konden altijd gemakkelijk(er) worden opgevangen binnen bestaande opleidingen.

3 Begin bij de Masters

Bij de invoering van de bama in 2003 zijn veel masters omgezet vanuit de oude gedachte dat iedere bestaande opleiding in tweeën gedeeld moest worden. Omdat er vele varianten waren in de afstudeerfase van het oude doctoraal, heeft dat geleid tot een sterke proliferatie aan masteropleidingen. [...] De wens om het aantal masteropleidingen aanzienlijk te reduceren, staat niet haaks op het feit dat de master q.q. een specialisatie betreft. Ook in het nieuwe systeem zijn masters specialisaties ten opzichte van de breder opgezette bachelors; de aard van de specialisatie binnen de geesteswetenschappen heeft zich dusdanig gewijzigd, dat de huidige opleidingslabels daaraan niet langer recht doen. Er is juist behoefte aan een flexibeler systeem waarin brede opleidingsnamen de mogelijkheid tot programma's scheppen op basis van eenduidige programmaregels. [...].

4 Vergroting van de transparantie

Voor studenten is het grote aanbod binnen de geesteswetenschappen na hun bachelor op dit moment weinig transparant. Opleidingen die qua inhoud nauwelijks of niet van elkaar verschillen, worden bij de diverse faculteiten in den lande met verschillende opleidingsnamen benoemd. Bovendien voldoen veel van de bestaande opleidingen (en hun bijbehorende labels) in de masterfase niet aan de wens om zowel in de breedte als in de diepte te kunnen specialiseren, omdat veel opleidingen die flexibiliteit niet kunnen bieden. De dynamiek van het onderwijs heeft zich de afgelopen jaren voor de masterfase dan ook anders ontwikkeld dan voor de bachelorfase. Het is niet langer zo dat de student, na bijvoorbeeld een bachelordiploma binnen een van de moderne talen te hebben behaald, zich in de masterfase uitsluitend binnen de grenzen van die taal wil specialiseren. Hij/zij zal vaak een programma kiezen met een letterkundige, een taalkundige dan wel een communicatiekundige toespitsing. Die keuze is in belangrijke mate ingegeven door de wetenschappelijke dynamiek binnen de geesteswetenschappen. Net zoals in andere domeinen van de wetenschap, is specialisatie mede gebaseerd op ontwikkelingen binnen het onderzoek. Men specialiseert zich in de masters al sinds geruime tijd eerder op de specifieke discipline (taalkunde) en daarbinnen op Frans of Italiaans in plaats van andersom, omdat de belangrijkste ontwikkelingen binnen de linguïstiek zich niet langs taalgebonden lijnen afspelen, maar langs (multi-)disciplinaire (dwars)verbanden zoals neurocognitie of tweede taalverwerving. Veel faculteiten kennen dan ook al geruime tijd masterprogramma's als 'letterkunde' en 'taalkunde' in plaats van 'Italiaanse letterkunde' en 'Italiaanse taalkunde'.

5 Brede opleidingsnamen en nieuwe spelregels

In het voorliggende voorstel wordt het thans bestaande palet van meer dan 250 in het CROHO geregistreerde masterlabels geconcentreerd in een overzichtelijk en hanteerbaar aantal brede opleidingen ofwel wetenschappelijke domeinen. Dit betekent niet dat het huidige aanbod aan opleidingsmogelijkheden in de geesteswetenschappen verschaalt: de huidige masters kunnen als *programma's* gecontinueerd kunnen worden, maar nu wel onder overkoepelende, landelijk gelijkkluidende en dus overzichtelijker namen. [...]

6 Verhoging van de doelmatigheid

Het ontwerp van een twintigtal brede opleidingsnamen waaronder elke faculteit zijn huidige opleidingen kan onderbrengen is een noodzakelijke eerste stap naar meer doelmatigheid. In het rapport *Duurzame Geesteswetenschappen* heeft de commissie Cohen terecht gewezen op de nadelige effecten van de grote versnippering van het onderwijsaanbod in de masterfase. Met name binnen de deeldomeinen waar de vraag van studenten gering is, hebben de faculteiten het in toenemende mate moeilijk om nog volwaardige programma's binnen de bestaande opleidingslabels te kunnen blijven aanbieden. Om dit probleem van doelmatigheid het hoofd te bieden, liggen twee maatregelen voor de hand: 1. een doelmatiger aanbod van programma's per faculteit (bijvoorbeeld door het aanbod te reduceren of modules te matriceren) en 2. meer landelijke samenwerking tussen de faculteiten. De huidige (te) grote hoeveelheid aan opleidingsnamen staat dit noodzakelijke proces van grotere doelmatigheid binnen de geesteswetenschappen in de weg. Met minder en eenduidiger opleidingsnamen is de weg naar herziening van het aantal programma's aanzienlijk eenvoudiger. Om tot meer en fundamentele uitwisseling en samenwerking tussen faculteiten onderling te kunnen komen, is het bovendien nodig dat de opleidingslabels landelijk gezien eenduidig worden en dat helder is welke programma's onder welke opleidingsnamen vallen.

Voor de goede orde zij nog eens uitdrukkelijk opgemerkt dat met de hier voorgestelde herordening van het aantal masterlabels slechts een deel, zij het een niet gering deel, van de doelmatigheidsproblematiek binnen de geesteswetenschappen zal en kan worden opgelost. Wanneer de faculteiten immers met minder opleidingslabels het aantal masterprogramma's zou gaan vergroten, is er geen winst behaald. Mede om die reden is het van belang om na de omzetting het landelijke palet aan programma's (en dus ook afstudeerrichtingen) in samenspraak met de Commissie Regieorgaan Geesteswetenschappen tegen het licht te houden.

7 Brede labels en civiel effect

Het voorstel om te komen tot reductie van opleidingsnamen en een herordening van masteropleidingen heeft nauwelijks en in ieder geval geen nadelige effecten op het civiel effect van de bijbehorende diploma's. Het masterdiploma vermeldt altijd de naam van de *opleiding* - bijvoorbeeld 'Master Letterkunde' - en kan een meer specifieke aantekening krijgen waarin de naam van het gevolgde *programma* wordt vermeld - bijvoorbeeld 'Engels'. Net als nu het geval is, worden afstudeerrichtingen op het diplomasupplement vermeld. Op het diplomasupplement staan altijd alle vakken vermeld en daaraan is voor een ieder af te lezen hoe de gevolgde studie inhoudelijk is opgebouwd. De student met een masterdiploma 'Geschiedenis' kan aan de toekomstige werkgever laten zien dat hij/zij zich binnen de Mediëvistiek dan wel de Sociaal-Economische Geschiedenis heeft gespecialiseerd.

De gekozen opleidingsnamen zijn internationaal gangbaar. Uiteraard zal voor elk ervan een Engelstalig equivalent moeten komen. In de VS bijvoorbeeld is het vermelden van 'program' normaal, evenals een diplomasupplement waarop alle vakken staan vermeld. Voor Amerikanen is vooral ook het niveau waarop het vak gevolgd is, van belang. Ook voor de geesteswetenschappen willen wij dit onderscheid op het diploma kunnen maken, al was het maar om aan te geven of een vak op het niveau van de eenjarige master of de researchmaster

is gevolgd. Faculteiten kunnen afspraken maken over de invoering van niveauaanduiding in hun module-omschrijving. Zolang de *opleidingsnamen eenduidig* blijven en de *programmanamen specifiek* kunnen zijn, zal de internationale herkenbaarheid van de Nederlandse masteropleidingen alleen maar vergroot worden.[...]

8 Brede labels en toetsing

Hoewel de opleidingsnamen in dit voorstel breder zijn, is er wel degelijk een gemeenschappelijke noemer die één specifiek domein bestrijkt en tevens aangeeft dat er sprake is van dezelfde *learning outcomes* zoals de NVAO die hanteert. Als we de GW-opleidingen vergelijken met andere gebieden, zoals de psychologie, zien we dat daar uiteenlopende velden zoals de bio-psychologie en sociale psychologie ook onder één noemer herkenbaar zijn, terwijl de specialisaties zeer uiteenlopen. Dit geldt bijvoorbeeld evenzeer voor opleidingen als Geschiedenis: de gezamenlijke didactische doelstellingen binden de vele varianten binnen de opleiding Geschiedenis – van Oudheid tot Sociaal Economische Geschiedenis – naar tevredenheid samen. Een opleiding binnen Europese Studies of Azië Studies heeft nadrukkelijk andere learning outcomes dan bijvoorbeeld Geschiedenis. Bij deze zogenaamde regiostudies gaat het om de bestudering van continentale culturen, waarvan talen en letteren onderdeel kunnen zijn, maar evenzeer de geo-politieke en sociale geschiedenis van de betreffende regio.[...]

9 Differentiatie in duur bij gelijke opleidingslabels

Het is op dit moment praktisch en juridisch niet mogelijk om opleidingen met dezelfde naam, maar met een afwijkende lengte onder te brengen onder een en de dezelfde geaccrediteerde naam of label. Dit heeft met name te maken met de studiefinanciering, maar soms ook met de bekostiging (denk aan bètabekostiging) of de wijze van beoordeling (denk aan de onderzoeksmasters). Het is echter op dit moment wèl mogelijk om opleidingen met dezelfde naam apart te registreren. Een voorbeeld: een faculteit heeft een eenjarige, een anderhalfjarige en een tweejarige researchmaster Geschiedenis. Die kunnen alle drie onder de naam Geschiedenis in het CROHO worden geregistreerd en wel als Geschiedenis (60 EC), Geschiedenis (90 EC) en Geschiedenis (120 EC). Er zijn (en blijven) dus in het CROHO wel degelijk drie registraties, maar naar buiten toe geeft het een homogeen (of homogener) beeld. Die homogeniteit geldt al helemaal wanneer we deze wijze van naamgeving binnen het hele domein van de Geesteswetenschappen hanteren.[.....]

Bijlage 3: Beoogde eindkwalificaties

Bacheloropleiding Nederlands

Afstudeerrichting Nederlandse taal en cultuur

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen.

Vakken: alle vakken

2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding.

Vakken: alle vakken

3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Nederlandse taal en cultuur, te weten taalkunde, moderne letterkunde, historische letterkunde, en taalbeheersing.

Vakken:

- Verbale communicatie & wetenschappelijk schrijven
- Grondslagen – literatuur, tekst en betekenis
- Literatuur en moderniteit
- Literatuur en maatschappij
- De literariteit van historische teksten
- Inleiding ATW en Nederlandse taalkunde (in artikelen)

4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Nederlandse taal en cultuur.

Vak:

- Wetenschapsfilosofie (vakspecifiek)

5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Nederlandse taal en cultuur.

Vakken:

- Strategisch manoeuvreren
- Literatuur en reputatie
- Visies op historische literatuur
- Cultural Heritage and the Media
- Carrièreperspectieven
- Taalontwikkeling
- Literary Theory
- Literatuur en discours
- Functions of Literature
- Tekst en media

- Keuzevak 1
- Keuzevak 2
- Keuzevak 3
- Capita selecta: toegepaste taalkunde
- Capita selecta: theoretische taalkunde
- Capita selecta: dynamiek van taal
- Stromingen in de taalbeheersing
- Stromingen in de argumentatietheorie
- Onderzoeksliteratuur taalbeheersing

6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Nederlandse taal en cultuur.

Vakken:

- Argumentatie- & zinsanalyse
- Strategisch manoeuvreren

7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Nederlandse taal en cultuur.

Onderdeel:

- Afstudeeronderzoek (track-afhankelijk)

8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden/disciplines van de opleiding Nederlandse taal en cultuur, te weten taalkunde, moderne letterkunde, historische letterkunde, en taalbeheersing. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Vakken: alle vakken

Afstudeerrichting Taal en communicatie

1. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in het vakgebied van de opleiding waarbij – voor zover dit vakgebied tevens in het voortgezet onderwijs aan de orde is geweest – is voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit is overtroffen.

Vakken: alle vakken

2. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die relevant zijn voor het beoefenen van het vakgebied van de opleiding.

Vakken: alle vakken

3. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de grondbeginselen van de belangrijkste vakgebieden/disciplines van de opleiding Taal en communicatie, te weten taalbeheersing, argumentatietheorie, retorica, en taalverwerving.

Vakken:

- Argumentatieanalyse & Taalhandelingstheorie
- Verbale communicatie & wetenschappelijk schrijven

- Taalkunde
- Argumentatie en persuasie
- Debatteren en schrijven over beleid
- Taalverwerving I
- Taalverwerving II
- Stilistiek

4. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in de wetenschapsfilosofische achtergronden van onderzoek binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taal en communicatie

Vak:

- Wetenschapsfilosofie (vakspecifiek)

5. De student heeft aantoonbare kennis van en inzicht in belangrijke thema's in de wetenschapsbeoefening en/ of het wetenschappelijke debat binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taal en communicatie.

Vakken:

- Tekstproductie en redactie
- Strategische manoeuvreren
- Stromingen in de taalbeheersing
- Stromingen in de argumentatietheorie

6. De student heeft aantoonbare kennis van het begrippenapparaat en de belangrijkste onderzoeksmethoden en -technieken binnen de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taal en communicatie.

Vak:

- Methodologie

7. De student is in staat om de tijdens de opleiding verworven kennis (praktisch) toe te passen in een context die typisch is voor de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taal en communicatie.

Vakken:

- Argumentatie en persuasie
- Debatteren en schrijven over het beleid
- Tekstproductie en redactie
- Strategisch manoeuvreren

8. De student beschikt over aantoonbare vaardigheden die essentieel zijn voor de beoefening van de vakgebieden/disciplines van de opleiding Taal en communicatie, te weten taalbeheersing, argumentatietheorie, retorica, en taalverwerving. Ook geeft de student er blijk van in correct schriftelijk en mondeling Nederlands verslag te kunnen leggen van deze leerresultaten.

Vakken:

- Onderzoeksliteratuur taalbeheersing
- Onderzoekswerkgroep taalbeheersing

Masteropleiding Neerlandistiek

a. academisch denk- en werkniveau

De student die de masteropleiding heeft afgerond:

1. beschikt over gedegen kennis van het geesteswetenschappelijk onderzoek;
2. is in staat verschillende theoretische visies over een onderwerp uiteen te zetten en daarover een eigen standpunt te bepalen;
3. is in staat in om zelfstandig te werken, alsmede volwaardig te functioneren in teamverband;
4. is in staat in om de belangrijke thema's in hedendaagse debatten op het terrein van de eigen specialisatie uiteen te zetten en daarover een eigen standpunt te bepalen.

b. vakspecifieke eindtermen

De student die de masteropleiding heeft afgerond:

1. heeft een gedegen overzicht van de opleiding en van de geschiedenis van het vakgebied;
2. heeft een grondige kennis van een specialisme binnen de opleiding, dan wel een gedegen kennis op het snijvlak van de opleiding en een ander vakgebied;
3. heeft de vaardigheid om zelfstandig problemen op het terrein van het vakgebied te signaleren, formuleren, analyseren en oplossingen aan te dragen. De student is tevens in staat gerichte onderzoeksvragen te formuleren en deze te presenteren in een onderzoeksplan.
4. heeft de vaardigheid de relevante vakliteratuur rond een onderwerp te vinden, te verwerken en kritisch te beoordelen;
5. heeft de vaardigheid om onderzoek op het vakgebied uit te voeren en daarover te rapporteren op een wijze die voldoet aan de gebruikelijke disciplinaire normen.

Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor)

Academisch denk- en werkniveau

De student die de masteropleiding heeft afgerond:

1. beschikt over gedegen kennis van het geesteswetenschappelijk onderzoek;
2. is in staat verschillende theoretische visies over een onderwerp uiteen te zetten en daarover een eigen standpunt te bepalen;
3. is in staat om zelfstandig te werken, alsmede volwaardig te functioneren in teamverband;
4. is in staat om de belangrijke thema's in hedendaagse debatten op het terrein van de eigen specialisatie uiteen te zetten en daarover een eigen standpunt te bepalen.

Vakspecifieke eindtermen

De student die de masteropleiding heeft afgerond:

1. heeft een gedegen overzicht van de opleiding en van de geschiedenis van het vakgebied;
2. heeft een grondige kennis van een specialisme binnen de opleiding, dan wel een gedegen kennis op het snijvlak van de opleiding en een ander vakgebied;
3. heeft de vaardigheid om zelfstandig problemen op het terrein van het vakgebied te signaleren, formuleren, analyseren en oplossingen aan te dragen. De student is tevens in staat gerichte onderzoeksvragen te formuleren en deze te presenteren in een onderzoeksplan.
4. heeft de vaardigheid de relevante vakliteratuur rond een onderwerp te vinden, te verwerken en kritisch te beoordelen;
5. heeft de vaardigheid om onderzoek op het vakgebied uit te voeren en daarover te rapporteren op een wijze die voldoet aan de gebruikelijke disciplinaire normen;
6. heeft ervaring opgedaan met de praktische toepassing van het vakgebied in een (of meer) relevante instelling(en) buiten de Universiteit van Amsterdam;
7. is in staat binnen een complexe organisatie te functioneren.

Programmaspecifieke eindtermen

De student die het programma heeft afgesloten beschikt over kennis van en inzicht in:

1. het vakgebied van de redacteur/ editor, de vraagstukken die het boekbedrijf en aanverwante instellingen beheersen, en onderzoeksmethoden die bij de bestudering van die vraagstukken van toepassing zijn;
2. de organisatie van het boekbedrijf en het culturele leven in Nederland in heden en verleden, in de breedste zin van het woord;
3. de positie van de uitgeverij ten aanzien van nog niet uitgegeven manuscripten;
4. de invloed van het boekbedrijf en aanverwante instellingen op de literatuur/ cultuur in Nederland;

Daarnaast is iemand die in de duale master Redacteur/ editor is afgestudeerd, in staat om:

5. specifiek inhoudelijke tekortkomingen alsmede taal-, stijl- en structuurproblemen met betrekking tot grotere tekstgehele c.q. boeken, te herkennen en te verbeteren;
6. onderzoek te verrichten op het gebied van het boekbedrijf en aanverwante instellingen;

7. wetenschappelijke gevormde kennis praktisch in te zetten bij het nemen van beslissingen en het uitvoeren van taken die betrekking hebben op het omgaan met manuscripten en boeken.

Bijlage 4: Overzicht van de programma's

Bacheloropleiding Nederlands

Afstudeerrichting Nederlandse taal en cultuur

Propedeuse

Semester 1		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Argumentatie- en zinsanalyse (6 EC)	Verbale communicatie & Wetenschappelijk schrijven (12 EC)	
Grondslagen: literatuur, tekst en betekenis (6 EC)	Literatuur en maatschappij (6 EC)	

Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
De literariteit van historische teksten (6 EC)	Literatuur en moderniteit – romantiek, realisme, avant-garde, modernisme, postmodernisme (12 EC)	
Inleiding Algemene taalwetenschap en Nederlandse taalkunde (in artikelen; 12 EC)		

Jaar 2

Semester 1		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Literatuur en reputatie (6 EC)	Taalontwikkeling (12 EC)	
Keuzevakken (12 EC)		

Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Literary Study – Studying Dutch Literature in a Global Context (6 EC)	Strategisch manoeuvreren (12 EC)	
Wetenschapsfilosofie (Nederlandse taal en cultuur; 12 EC)		

Jaar 3

Semester 2		
Blok 1	Blok 1	Blok 1
Afstudeerspecialisatie – vak 1 (6 EC)	Afstudeerspecialisatie – vak 2 (6 EC)	
Keuzevakken (18 EC)		

Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Afstudeerspecialisatie – vak 3 (6 EC)	Afstudeertraject – onderzoekswerkgroep (12 EC)	
Keuzevakken (12 EC)		

De afstudeerspecialisaties zien er als volgt uit:

Afstudeerspecialisatie Moderne letterkunde:

- Literatuur en discours – representatie, macht, ideologie (6 EC)
- Functions of Literature – Relevance, Effects, Canonization (6 EC)
- Tekst en media (6 EC)
- Onderzoeksgroep Moderne letterkunde (12 EC)

Afstudeerspecialisatie Historische letterkunde:

- Visies op historische literatuur (6 EC)
- Cultural Heritage and the Media (6 EC)
- Carrièreperspectieven (6 EC)
- Onderzoeksgroep Historische letterkunde (12 EC)

Afstudeerrichting Taal en communicatie

Propedeuse

Semester 1		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Argumentatie-analyse en taalhandelingstheorie (6 EC)	Verbale communicatie & Wetenschappelijk schrijven (12 EC)	
Zins- en taalanalyse (6 EC)	Methodologie (6 EC)	

Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Argumentatie en persuasie (6 EC)	Debatteren en schrijven over beleid (12 EC)	
Taalverwerving I (12 EC) ⁷		

⁷ Studenten Taal en communicatie volgen vakken over taalverwerving van een moderne vreemde taal naar keuze.

Jaar 2

Semester 1		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Stilistiek (6 EC)	Taalverwerving II (12 EC)	
Keuzevakken (12 EC)		

Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Tekstproductie en redactie (6 EC)	Strategisch manoeuvreren (12 EC)	
Wetenschapsfilosofie (voor taalbeheersing; 12 EC)		

Jaar 3

Semester 1		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Stromingen in de taalbeheersing (6 EC) ⁸	Stromingen in de argumentatietheorie (6 EC)	
Keuzevakken (18 EC)		

Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Onderzoeksliteratuur Taalbeheersing (6 EC)	Onderzoekswerkgroep taalbeheersing (12 EC)	
Keuzevakken (12 EC)		

De afstudeerspecialisaties zien er als volgt uit:

Afstudeerspecialisatie Taalkunde:

- Capita selecta: dynamiek van het Nederlands (6 EC)
- Capita selecta: toegepaste taalkunde (6 EC)
- Capita selecta: theoretische taalkunde (6 EC)
- Onderzoeksgroep Taalkunde (12 EC)

Afstudeerspecialisatie Taalbeheersing:

- Stromingen in de taalbeheersing (6 EC)
- Stromingen in de argumentatietheorie (6 EC)
- Onderzoeksliteratuur Taalbeheersing (6 EC)
- Onderzoekswerkgroep Taalbeheersing (12 EC)

⁸ In plaats van deze twee opleidingsgebonden keuzevakken (Stromingen in de taalbeheersing en Stromingen in de argumentatietheorie) kunnen studenten ook kiezen voor de taalkundevakken uit het afstudeertraject Nederlandse taalkunde.

De student stelt uit het module-aanbod in overleg met de mastercoördinator een programma van maximaal 42 EC samen, waarvan 24 tot 36 EC binnen zijn profiel (educatie, cultuurbeleid, taalbeleid) moeten vallen, 6 EC binnen de keuzevakken van de master, en 6 tot 12 EC binnen of buiten de keuzevakken van de master. Studenten met een profiel educatie stellen 36 EC binnen hun profiel samen met vakken uit ieder van de deelgebieden. Studenten met een profiel cultuurbeleid kiezen een module letterkunde (12 EC) en een module letterkunde of taalbeheersing (12 EC). Studenten met een profiel taalbeleid kiezen een module taalkunde (12 EC) en een module taalkunde of taalbeheersing (12 EC).

De opbouw per semester is als volgt:

Variant 1 (bezien vanuit het programma)

Semester 1			Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 5	Blok 6
Verplicht programma (6 EC + 6 EC + 6 EC)			Scriptie (18 EC)		
Verplicht programma (6 EC + 6			Keuzevakken (6 EC + 6 EC)		

Variant 1 (bezien vanuit de modules)

Semester 1			Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 5	Blok 6
1a	1b of 2a	2b	Scriptie (18 EC)		
1a	1b of 2a		Keuzevakken (12 EC) of 3a		

Variant 2 (bezien vanuit het programma)

Semester 1			Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 5	Blok 6
Verplicht programma (6 EC + 6 EC + 6 EC)			Scriptie (18 EC)		
Keuzevakken (6 EC + 6 EC)			Verplicht programma (6 EC + 6 EC)		

Variant 2 (bezien vanuit de modules)

Semester 1			Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4	Blok 5	Blok 6
1a	1b of 2a	2b	Scriptie (18 EC)		
Keuzevakken (12EC) of 1a (en			3a	3b	

Voor alle programma's gelden de volgende algemene voorwaarden:

- a. Een deel van het programma is verplicht (36 EC voor het profiel educatie; 30 EC voor de profielen taalbeleid en cultuurbeleid):
 - 36 EC voor het profiel educatie, bestaande uit twee vakken waar de student zowel het a-deel als het b-deel van volgt (1a en 1b, en/ of 2a en 2b, en/ of 3a en 3b);
 - 30 EC voor de profielen taalbeleid en cultuurbeleid, waarvan 24 EC bestaande uit twee vakken waar de student zowel het a-deel als het b-deel van volgt (1a en 1b, en/ of 2a en 2b, en/ of 3a en 3b); en 6 EC bestaande uit een a-deel.

- b. Er is keuzeruimte (6 EC voor het profiel educatie; 12 EC voor de profielen taalbeleid en cultuurbeleid) waarvan de onderdelen afkomstig zijn van binnen en/ of buiten het programma.
- c. Elk programma wordt afgesloten met een scriptie (18 EC), waarvan het onderwerp past binnen het gekozen profiel.

Voor het samenstellen van het verplichte deel van het programma zijn er de volgende modules:

- In blok 1 of 1+2:
 - MNL 1a: Dutch Literature in the World 1 (6 EC)
 - MNL 1b: Dutch Literature in the World 2 (6 EC)
 - HNL 1a: Cultureel erfgoed: canoniseringprocessen 1 (6 EC)
 - HNL 1b: Cultureel erfgoed: canoniseringprocessen 2 (6 EC)
 - NTK 1a: Early versus Late Language Acquisition 1 (6 EC)
 - NTK 1b: Early versus Late Language Acquisition 2 (6 EC)
 - TLB 1a: Argumentation and Discourse in Science 1 (6 EC)
 - TLB 1b: Argumentation and Discourse in Science 2 (6 EC)
- In blok 2 of 2+3:
 - MNL 2a: Ethics of Literary and Visual Art 1 (6 EC)
 - MNL 2b: Ethics of Literary and Visual Art 2 (6 EC)
 - NTK 2a: Language Change and Variation 1 (6 EC)
 - NTK 2b: Language Change and Variation 2 (6 EC)
 - TLB 2a: Dialectical and Rhetorical Analysis (6 EC)
 - TLB 2a/ b: Dialectical and Rhetorical Analysis and Fallacies (12 EC)
 - TLB 2a: Argumentation in Institutional Contexts 1 (6 EC)
- In blok 4 of 4+5:
 - HNL 3a: Vergeten literatuur en identiteit 1 (6 EC)
 - HNL 3b: Vergeten literatuur en identiteit 2 (6 EC)
 - NLK 3a: 10 Fundamental Questions on Language 1 (6 EC)
 - NLK 3b: 10 Fundamental Questions on Language 2 (6 EC)
 - MNL 3a: De productie van literatuur 1 (6 EC)
 - MNL 3b: De productie van literatuur 2 (6 EC)
 - TLB 3a: Argumentative Practices 1 (6 EC)
 - TLB 3b: Argumentative Practices 2 (6 EC)
- Voor de invulling van de keuzeruimte kunnen studenten kiezen uit de volgende vakken:
 - MNL 1a: Dutch Literature in the World 1 (6 EC)
 - MNL 1b: Dutch Literature in the World 2 (6 EC)
 - HNL 1a: Cultureel erfgoed: canoniseringprocessen 1 (6 EC)
 - HNL 1b: Cultureel erfgoed: canoniseringprocessen 2 (6 EC)
 - NTK 1a: Early versus Late Language Acquisition 1 (6 EC)
 - NTK 1b: Early versus Late Language Acquisition 2 (6 EC)
 - TLB 1a: Argumentation and Discourse in Science 1 (6 EC)
 - TLB 1b: Argumentation and Discourse in Science 2 (6 EC)
 - MNL 2a: Ethics of Literary and Visual Art 1 (6 EC)
 - MNL 2b: Ethics of Literary and Visual Art 2 (6 EC)
 - NTK 2a: Language Change and Variation 1 (6 EC)
 - NTK 2b: Language Change and Variation 2 (6 EC)
 - TLB 2a: Dialectical and Rhetorical Analysis (6 EC)
 - TLB 2a/ b: Dialectical and Rhetorical Analysis and Fallacies (12 EC)
 - TLB 2a: Argumentation in Institutional Contexts 1 (6 EC)

- HNL 3a: Vergeten literatuur en identiteit 1 (6 EC)
- HNL 3b: Vergeten literatuur en identiteit 2 (6 EC)
- NLK 3a: 10 Fundamental Questions on Language 1 (6 EC)
- NLK 3b: 10 Fundamental Questions on Language 2 (6 EC)
- MNL 3a: De productie van literatuur 1 (6 EC)
- MNL 3b: De productie van literatuur 2 (6 EC)
- TLB 3a: Argumentative Practices 1 (6 EC)
- TLB 3b: Argumentative Practices 2 (6 EC)
- En uit de volgende vakken, mits er voldoende plaats is:
 - Comparative Literature and Translation Studies
 - Culture, Interpretation, and its Critique
 - De hedendaagse roman (na 1980)
 - De meertalige samenleving: beleid en praktijk
 - Digital Humanities
 - Grondleggers Algemene cultuurwetenschappen
 - Innovatie van de publieke informatievoorziening
 - Kunst, cultuur en het publieke domein
 - Lexical Semantics
 - Nation and Narrative
 - Philosophy of Language: An Extensive Introduction
 - Pictorial and Multimodal Metaphor and Cognition
 - Second Language Acquisition
 - Sociolinguistics and Language Contact
 - Verwerving Nederlands als tweede taal
 - Editiewetenschap en Middeleeuws auteurschap 1 (6 EC)
 - Editiewetenschap en Middeleeuws auteurschap 2 (6 EC)

Na toestemming van de examencommissie van de Graduate School for Humanities kunnen studenten ook andere vakken als keuzevak volgen.

Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/ editor)

De opbouw per semester is als volgt:

Semester 1		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Teksteditie (6 EC)	Literatuur en boekbedrijf + Masterclass 1 (redigeren nonfictie; 2 x 6 EC)	
Taalanalyse en tekstredactie (12 EC)		

Semester 2		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Scriptie (18 EC)		
Keuzevakcluster (2 x 6 EC, of 12 EC)		

Semester 3		
Blok 1	Blok 2	Blok 3
Stage + Masterclass 2 (redigeren fictie; 30 EC)		

Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens over de opleidingen

Instroom-, doorstroom- en uitstroomgegevens

Bacheloropleiding Nederlands

Instroom van alle voltijdstudenten

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	43	10	13	0	11	77
2003	47	11	10	1	7	76
2004	49	12	18	2	8	89
2005	56	9	6	1	7	79
2006	78	10	10	1	10	109
2007	70	13	11	6	11	111
2008	97	20	13	2	11	143
2009	113	11	15	3	14	156
2010	94	9	16	4	17	140

Instroom van alle deeltijdstudenten

	vwo	hbo-prop	hbo	buitenland	overig	totaal
2002	2	2	0	0	7	11
2003	4	0	5	1	3	13
2004	1	1	2	1	7	12
2005	0	0	6	0	5	11
2006	1	1	3	0	4	9
2007	1	0	5	0	2	8
2008	1	1	4	1	4	11
2009	0	1	5	0	7	13
2010	1	1	7	0	2	11

Uitstroom van voltijdstudenten (vwo-instroom)⁹

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2002	43	23	23	26	91
2003	47	19	26	26	75
2004	49	20	24	24	83
2005	56	34	41	43	79
2006	78	29	29	33	88
2007	70	21	23	24	88
2008	97	35	42	*51	*69
2009	113	27	*32	-	-
2010	94	*34			

* voorlopige cijfers op peildatum 1 oktober 2011

⁹ Het uitvalpercentage is het percentage studenten van een cohort dat na respectievelijk één, twee of drie jaar geen bachelorexamen heeft behaald en niet meer is ingeschreven voor dezelfde (of equivalente) opleiding binnen de instelling. De “selectiviteit van het eerste jaar” is het aantal studenten dat uitvalt in het eerste jaar als percentage van de totale uitval na drie jaar. Het cijfer zegt hiermee iets over het selecterende en oriënterende karakter van het eerste jaar: hoe hoger het cijfer, des te hoger de selectie die in het eerste jaar heeft plaatsgevonden. De uitval wordt alleen berekend over studenten met een vwo-vooroopleiding en die bij één opleiding ingeschreven staan (het zogenaamde KUO-standaardcohort).

Uitstroom van deeltijdstudenten

	cohort	% na 1 jr	% na 2 jr	% na 3 jr	% selectiviteit 1 ^e jr
2002	2	-	-	-	-
2003	4	50	50	50	100
2004	1	-	-	-	-
2006	1	-	-	-	-
2007	1	-	-	-	-
2008	1	-	-	-	-
2010	1	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de voltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar (vwo-instroom)¹⁰

	omvang herinschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	33	77	33	58	67	73	79	82
2003	38	81	26	50	68	84	84	87
2004	39	80	31	69	82	87	90	90
2005	37	66	35	62	76	78	-	-
2006	55	71	27	69	82	-	-	-
2007	55	79	22	71	-	-	-	-
2008	63	65	27	-	-	-	-	-
2009	82	73	-	-	-	-	-	-
2010	62	66	-	-	-	-	-	-

Bachelorrendement binnen de deeltijdopleiding van herinschrijvers na één jaar

	omvang herinschrijvers	% van totale cohort	% bachelorrendement van herinschrijvers					hoop instelling na > 6 jr
			na 3 jr	na 4 jr	na 5 jr	na 6 jr	na > 6 jr	
2002	0	-	-	-	-	-	-	-
2003	2	-	-	-	-	-	-	-
2004	1	-	-	-	-	-	-	-
2006	0	-	-	-	-	-	-	-
2007	1	-	-	-	-	-	-	-
2008	0	-	-	-	-	-	-	-
2010	1	-	-	-	-	-	-	-

¹⁰ Het bachelorrendement van herinschrijvers na één jaar is het (cumulatief) percentage studenten van een cohort, ingestroomd in een bacheloropleiding – en na het eerste jaar opnieuw ingeschreven voor dezelfde (of equivalente) opleiding binnen de instelling – dat respectievelijk drie, vier, vijf, zes of meer jaar na eerste inschrijving het bachelorexamen binnen dezelfde (of equivalente opleiding) aan deze instelling heeft behaald. Van de deeltijdopleiding zijn geen gegevens beschikbaar.

Ingeschrevenen uitgesplitst naar onderwijsvorm

	ingeschrevenen	voltijdopleiding	deeltijdopleiding
2002	131	117	14
2003	215	190	25
2004	288	260	28
2005	316	289	27
2006	364	334	30
2007	368	342	26
2008	442	404	38
2009	478	452	26
2010	488	452	36
2011	405	378	27

Masteropleiding Neerlandistiek

De omzetting van de ‘oude’, ongedeelde opleidingen naar de masteropleidingen is per instelling (en opleiding) verschillend uitgevoerd. Deze omzetting heeft tamelijk recent plaatsgevonden, waardoor de kengetallen voor masteropleidingen nog volop in ontwikkeling zijn. Het maken van landelijke overzichten gebaseerd op eindcohorten is daardoor nog niet mogelijk.

Instroom van alle voltijdstudenten; peildatum: 1 oktober 2011

	eigen universiteit	andere universiteit			totaal
		NL	hbo	buiten HO	
2003	4	0	0	1	5
2004	6	0	0	0	6
2005	10	1	0	1	12
2006	17	2	0	0	19
2007	20	2	0	0	22
2008	22	3	0	1	26
2009	16	2	0	0	18
2010	19	4	0	0	23

Instroom van alle deeltijdstudenten

	eigen universiteit	andere universiteit			totaal
		NL	hbo	buiten HO	
2003	1	0	0	0	1
2005	2	0	0	2	4
2008	1	0	0	0	1
2009	5	0	0	1	6
2010	2	0	0	0	2

Studieduur voltijdstudenten uitgesplitst naar onderwijsherkomst¹¹

	eigen universiteit		andere universiteit NL		hbo		buiten HO	
	geslaagd	duur opleiding in maanden	geslaagd	duur opleiding in maanden	geslaagd	duur opleiding in maanden	geslaagd	duur opleiding in maanden
2005	4	18	-	-	-	-	-	-
2006	10	17	1	12	-	-	-	-
2007	12	19	1	22	-	-	-	-
2008	21	19	2	22	-	-	-	-
2009	11	15	1	20	-	-	-	-
2010	15	17	1	28	-	-	-	-

Studieduur deeltijdstudenten uitgesplitst naar onderwijsherkomst

	eigen universiteit		andere universiteit NL		hbo		buiten HO	
	geslaagd	duur opleiding in maanden	geslaagd	duur opleiding in maanden	geslaagd	duur opleiding in maanden	geslaagd	duur opleiding in maanden
2006	1	37	-	-	-	-	-	-
2007	5	33	-	-	-	-	-	-
2008	3	22	-	-	-	-	1	44
2009	1	24	-	-	-	-	-	-
2010	5	24	-	-	-	-	-	-

Geslaagden

cohort	totaal
2003	0
2004	0
2005	4
2006	12
2007	18
2008	27
2009	13
2010	21

¹¹ De studieduur voor het behalen van het masterexamen is het aantal maanden dat een student bij de betreffende opleiding van een instelling ingeschreven heeft gestaan vanaf het eerste jaar van deelname aan deze opleiding tot het jaar waarin het masterexamen wordt behaald. In het startjaar worden de maanden vanaf de maand van inschrijving geteld en in het examenjaar worden alleen de maanden tot de examendatum geteld. Elk overig jaar dat een student ingeschreven stond, telt mee als twaalf maanden. De jaren dat een student niet ingeschreven stond, tellen niet mee. De gemiddelde studieduur wordt berekend over alle afgestudeerden van een bepaald studiejaar.

Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor)

Instroom

	eigen universiteit	andere universiteit			totaal
		NL	hbo	buiten HO	
2003	4	9	0	0	13
2004	7	14	0	0	21
2005	14	7	0	0	21
2006	10	12	0	0	22
2007	9	12	0	0	21
2008	12	10	0	1	23
2009	10	8	0	3	21
2010	10	10	0	2	22

Studieduur uitgesplitst naar onderwijsherkomst

	eigen universiteit		andere universiteit NL		hbo		buiten HO	
	geslaagd	duur opleiding in maanden	geslaagd	duur opleiding in maanden	geslaagd	duur opleiding in maanden	geslaagd	duur opleiding in maanden
2004	3	20	5	22	-	-	-	-
2005	5	14	7	22	-	-	-	-
2006	4	22	5	28	-	-	-	-
2007	4	28	7	24	-	-	-	-
2008	6	25	16	28	-	-	-	-
2009	10	25	6	21	-	-	-	-
2010	7	27	10	27	-	-	3	21

Geslaagden

cohort	totaal
2004	8
2005	12
2006	9
2007	11
2008	22
2009	16
2010	20

Toen de opleiding in 2004 een master werd, waren er nog studenten die deze volgden als minor. Dit vertekent de cijfers uit 2005 en 2006, waar de minorstudenten niet bij opgenomen zijn. Lichtingen die in 2005 zijn begonnen kunnen op zijn vroegst in 2007 afstuderen aangezien de studie anderhalf jaar duurt. Velen van hen studeerden pas af in 2008. Oorzaak is de werkgelegenheid direct na afronden van de stage, terwijl de scriptie en het stageverslag ondanks dwingende richtlijnen nog niet voltooid zijn.

Gerealiseerde docent-studentratio

Het onderwijs in de bacheloropleiding Nederlandse taal en cultuur, de masteropleiding Neerlandistiek en de duale masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor) wordt verzorgd

door het departement Neerlandistiek. De staf van dit departement is ook actief in de volgende opleidingen: de duale masteropleiding Taalwetenschappen, de onderzoeksmaster Neerlandistiek (120 EC) en de duale masteropleiding Communicatie- en informatiewetenschappen (90 EC).

De totaal beschikbare onderwijsformatie voor deze opleidingen is 17,7 fte. Het totaal aantal ingeschreven studenten in de bachelor Nederlandse taal en cultuur was op 1 maart 2012 388. Op dezelfde peildatum stonden in de masters van het departement 162 studenten ingeschreven. In totaal was voor het hele departement op 1 maart 2012 dus 17,7 fte onderwijsformatie beschikbaar voor 550 studenten.

Gemiddeld aantal contacturen per fase van de studie

Bacheloropleiding Nederlands

Contacturen tijdens de bachelor per onderwijsweek, en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011)

	Hoorcollege	Werkgroep	Zelfstudie	Studie-uren NSE	Respons NSE
	uur	uur	uur	uur	N
1 ^e jaar	4	10	28	28,6	39
2 ^e jaar	2	10	30	29,0	115
3 ^e jaar	0	8	32	29,0	115

Masteropleiding Neerlandistiek

Contacturen tijdens de master per onderwijsweek, en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011)

	hoorcollege	werkgroep	zelfstudie	gepercipieerde studielast	respons
alle jaren	0	10	32	25,0	12

Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor)

Contacturen tijdens de master per onderwijsweek, en de gepercipieerde studielast (bron: NSE, UvA-vragen, 2011)

	Hoorcollege	Werkgroep	Zelfstudie	Stage	Studie-uren NSE	Respons NSE
	uur	uur	uur	uur	uur	N
Semester 1 + 2	4	18	20		29,1	16
Semester 3		1	9	32	29,1	16

Bijlage 6: Bezoekprogramma

Definitief programma Taal- en Letterkunde UvA

Locatie: Bungehuis, hoofdzaal 101

4 februari 2013

9:00 – 10:00 Bestuderen documenten leestafel (alle secretarissen)

10:00 – 12:00 Startbijeenkomst en bespreken scripties (incl lunch) (alle secretarissen)

12:00 – 13:00 Management/inhoudelijk verantwoordelijken

- Dr. Jan Don – Hoofd onderwijs departement Neerlandistiek
- Prof. dr. Thomas Vaessens – voorzitter departement Neerlandistiek
- Prof. dr. Irene Zwiép – directeur College of Humanities
- Prof. dr. Jan Willem van Henten – directeur Graduate School of Humanities
- Dr. Ineke Vedder - Hoofd onderwijs Taal- en letterkunde
- Dr. Otto Zwartjes – Hoofd onderwijs a.i. Taal- en letterkunde
- Prof. dr. Henk van der Liet – voorzitter departement Taal- en letterkunde

13.00 – 13.30 *Splitsing commissie*

13:30 – 14:15

a. Studenten BA Nederlandse Taal & Cultuur en MA's Neerlandistiek (secretaris no 1)

- Iris Craane – BA Nederlandse taal en cultuur
- Evelina Lemmers – BA Taal en communicatie
- Doris Zevenbergen BA – MA Redacteur/Editor
- Yvonne van Baal – BA Nederlandse taal en cultuur
- Aranka Akkermans – BA Taal en communicatie
- Sophie van Huut – BA Taal en communicatie
- Renske Hoff – BA Nederlandse taal en cultuur
- Jori Stam BA – MA Nederlandse taal en cultuur
- Sterre Kooi – BA Nederlandse taal en cultuur
- Anneloes Boon – BA Nederlandse taal en cultuur

b. Studenten BA Franse Taal en Cultuur, studenten BA Italiaanse Taal en Cultuur, studenten BA Spaanse Taal en Cultuur (secretaris no 2)

- Tereza Willemse – tweedejaars Frans
- Merijn van Pinxteren – propedeuse Frans
- Fabiana Dammers – Italiaans
- Emilia Menkveld – Italiaans
- Daniela Kruijswijk – tweedejaars Spaans
- Desiré Peters – derdejaars Spaans

14:15 – 15:00

a. Docenten BA Nederlandse Taal & Cultuur en MA's Neerlandistiek (secretaris no 1)

- Prof. dr. Lia van Gemert – hoogleraar historische Nederlandse letterkunde
- Prof. dr. F. P. Weerman – hoogleraar Nederlandse taalkunde
- Prof. dr. Lisa Kuitert – bijzonder hoogleraar Boekwetenschap

- Dr. Paul Bijl – ud moderne Nederlandse Letterkunde
- Dr. Jean Wagemans – ud Taalvaardigheid, argumentatie en retorica
- Dr. Sible Andringa – ud Nederlandse taalkunde
- Drs. Everdien Rietstap – docent Taalvaardigheid, argumentatie en retorica
- b. Docenten BA Franse Taal en Cultuur, docenten BA Italiaanse Taal en Cultuur, BA Spaanse Taal en Cultuur (secretaris no 2)
 - Dr. Petra Sleeman – ud Franse taalkunde
 - Dr. ir. Fouad Laroui – ud Franse letter- en cultuurkunde
 - Dr. Maria Urban – docent Italiaanse taal- en cultuurkunde
 - Drs. Elisabetta Materassi – docent taalverwerving Italiaans
 - Drs. Anna Escofet – docent taalverwerving + taalkunde Spaans
 - Dr. Pablo Valdivia – ud letterkunde Spaans

15:00 – 15:30 Pauze en intern overleg: tussentijdse conclusies

15:30 – 16:15

a. Studenten BA Duitse Taal & Cultuur en Engelse Taal & Cultuur (secretaris no 1)

- Romy van Stigt – eerstejaars Duits
- Coene Wouters – tweedejaars Duits
- Jonathan Campman – derdejaars Duits
- Claudia Daiber – tutor Duits
- Ruby de Vos – tweedejaars Engels
- Mitchell de Best – tweedejaars Engels
- Christiaan Roodenburg – tweedejaars Engels
- Vanina Röling – eerstejaar Engels

b. Studenten BA Scandinavisch, BA Slavisch (secretaris no 2)

- Isidora Badovinac – Slavisch: Servisch-Kroatisch/2e jrs
- Anna Boland – Slavisch: Pools/3e jrs
- Joske Kuilboer – Slavisch: Tsjechisch/1e jrs
- Lucie Runia – Slavisch: Russisch/1e jrs
- Robin van de Walle – Scandinavisch 2^e jrs
- Marloes Ijkema – Scandinavisch 2e jrs
- Tobias Schepers – Scandinavisch 2e jrs
- Anke Mollema – Scandinavisch 1e jrs

16:15 – 17:00

a. Docenten BA Duitse Taal & Cultuur en Engelse Taal & Cultuur (secretaris no 1)

- Dr. Carla Dauven-van Knippenberg – programmeamleider en uhd Duitse letterkunde
- Dr. Ansgar Mohnkern – ud Duitse letterkunde en taalkunde
- Anna Seidl MA – docent Duitse letterkunde en taalverwerving
- Drs. Britta Bendieck – docent Duits
- Dr. Robert Cloutier – docent taalkunde Engels (recent aangesteld)
- Drs. Imogen Cohen – docent taalkunde Engels (recent aangesteld)
- Dr. Tara MacDonald – ud Engelse letterkunde
- Dr. Rudolph Glitz – ud Engelse letterkunde

b. Docenten BA Scandinavisch, BA Slavisch (secretaris no 2)

- Drs. Tanja Bouwman – docent Noorse taalvaardigheid

- Dr. Suze van der Poll – ud Noorse letterkunde/taalvaardigheid
- Prof. dr. Arjen Versloot – hoogleraar Germaanse taalkunde, in het bijzonder de Duitse, Scandinavische en Friese talen
- Prof. dr. Henk van der Liet – hoogleraar Scandinavische letterkunde.
- Dr. Rene Genis – ud Poolse en Tsjechische taalkunde/taalverwerving
- Dr. Janneke Kalsbeek – ud Servisch-Kroatische taalkunde/taalverwerving
- Prof. dr. Ellen Rutten – hoogleraar Russische letterkunde
- Dr. Jenny Stelleman – ud Russische letterkunde
- Drs. Magda van Duijkeren-Hrabova – docent Tsjechische taalverwerving

17:00 – 17:30 *Pauze, intern overleg, commissie komt samen: tussentijdse conclusies*

17:30 – 18:15 Studenten BA Taalwetenschap

- Anique Schüller
- Marlijn Klapwijk
- Jeroen Willemsen
- Vicky Broos
- Marja Caverlé
- Sascha Couvee

18:45 Vertrek

19:00 – 21:00 Diner commissie: commissieoverleg

5 februari 2013

8:30 – 9:15 Docenten BA Taalwetenschap

- Dr. Margreet Dorleijn – ud Sociolinguïstiek
- Prof. dr. Anne Baker – hoogleraar Algemene taalwetenschap
- Dr. Jan de Jong – ud Taalstoornissen bij kinderen/ Taalverwerving
- Karin Wanrooij MA – docent
- Prof. dr. Kees Hengeveld – hoogleraar Algemene taalwetenschap
- Dr. Roland Pfau – ud Gebarentaalwetenschap
-

9:15 – 9:45 Intern overleg (tussentijdse conclusies)

9:45 – 10:30 Studenten MA's Taalwetenschappen

- Laura Eijbersen BA – programma Clinical Linguistics
- Lieveke Prinsen BA – programma Franse taalkunde
- Sabina Kekic BA – duale master NT2
- Stephan Eekman BA - programma Scandinavische taalkunde
- Julia Otten BA – programma Engelse taalkunde
- Saskia Rensink BA - programma Engelse taalkunde

10:30 – 10:45 Pauze

10:45 – 11:30 Docenten MA's Taalwetenschappen

- Prof. dr. Paul Boersma – hoogleraar Fonetische wetenschap

- Prof. dr. Olga Fischer – hoogleraar Taalkunde van de Germaanse talen, in het bijzonder de Engelse Taalkunde
- Dr. Eric Metz – ud Vertalen
- Dr. Judith Rispens – ud Taalontwikkelingsstoornissen
- Dr. Petra Sleeman – ud Franse taalkunde
- Prof. dr. Arjen Versloot – hoogleraar Germaanse taalkunde, in het bijzonder de Duitse, Scandinavische en Friese talen
- Dr. Ineke Vedder – ud Italiaanse taalkunde
- Prof. dr. Folkert Kuiken – bijzonder hoogleraar Nederlands als tweede taal

11:30 – 12:15 Studenten BA Literatuurwetenschap

- Francine Kos - jaar 1
- Dion Dekkers - jaar 1
- Kelly Hartmann - jaar 2
- Harm Timmermans - jaar 2
- Giuseppe de Bruijn - jaar 3
- Valentijn de Hingh - jaar 3

12:15 – 13:00 Lunch

13:00 – 13:45 Docenten BA Literatuurwetenschap

- Dr. Murat Aydemir – uhd
- Dr. Esther Peeren – ud
- Dr. Joost de Bloois – ud
- Dr. Jules Sturm – ud

13:45 – 14:30 Studenten MA Letterkunde

- Rikke Gade Gammelgaard BA – programma Comparative Literature
- Concepción Escalante Casquero BA – programma Spaanse letterkunde
- Martina Bucek BA – programma Duitse letterkunde
- Sherice Hudson BA – programma Italiaanse letterkunde
- Rachal Cox BA – programma Engelse letterkunde

14:30 – 15:15 Docenten MA Letterkunde

- Dr. Carla Dauven-van Knippenberg – uhd Duitse letterkunde
- Dr. Ansgar Mohnkern – ud Duitse letterkunde en taalkunde
- Dr. Ronald de Rooij – uhd Italiaanse letterkunde
- Dr. Noa Roei – ud Literatuurwetenschap
- Dr. Sabine van Wesemael – ud Franse letterkunde
- Dr. Rudolph Glitz – ud Engelse letterkunde

15:15 – 15:30 Pauze

15:30 – 16:15 Departementale examencommissie en studieadviseur bacheloropleidingen Taal- en Letterkunde

- Dr. Ronald de Rooij – Italiaans, voorzitter
- Drs. Manon van der Laaken – Engels
- Dr. Carla Dauven-Van Knippenberg – Duits

- Dr. Suze van der Poll – Scandinavisch, vicevoorzitter
- Drs. Encarni Sánchez Gala – Spaans
- Marguerite Overtoom – studieadviseur
- Dr. Jelle Koopmans – Frans

16:15 – 17:00 Departementale examencommissie en studieadviseur bachelor en master Neerlandistiek

- Dr. Nico Laan – UD moderne Nederlandse Letterkunde
- Dr. Jeroen Jansen – UD Historische Letterkunde
- Dr. Hedde Zeijlstra – UD Taalkunde
- Drs. W. Dropvat – studieadviseur

17:00 – 17:45 Facultaire examencommissie masteropleidingen

- Prof. dr. Jan de Vries - voorzitter
- Dr. Esther Peeren – gedelegeerde vanuit Taal- en letterkunde
- Dr. José Plug - gedelegeerde vanuit Neerlandistiek

17:45 – 18:30

a. Alumni (voltijd, deeltijd, duaal) MA Neerlandistiek en eventuele bacheloralumni

- Ava Creemers BA - alumna BA Nederlandse taal en cultuur
- Simone Buijs BA - alumna BA Nederlandse taal en cultuur
- Bas Haanraads MA - alumnus MA Neerlandistiek
- Camille Welie MA - alumnus Neerlandistiek
- Els Willemsens MA - alumnus MA Neerlandistiek
- Stephanie Paalvast MA - alumna redacteur/editor
- Elco Lenstra MA - alumnus redacteur/editor

b. Alumni (voltijd, deeltijd, duaal) op brede-labelniveau MA's Letterkunde en Taalwetenschappen

- Mara Baldi MA – alumna letterkunde Italiaans
- Luz de Frutos MA – alumna letterkunde Spaans
- Gareth O'Neill MA – alumnus General Linguistics
- Robert Steltenpool MA – alumnus Engelse letterkunde

18:45 Vertrek

19:00 – 21:00 Diner commissie: commissieoverleg

6 februari 2013: rustdag commissie en secretarissen

7 februari 2013

9:00 – 9:45

a. Opleidingscommissies BA's Nederlands, Duits, Engels

- Dr. Corina Andone – OC Nederlands; UD Taalvaardigheid, Argumentatie en Retorica
- Phine Lippe – student-lid OC Nederlands
- Dr. Stefan Besser – OC Nederlands; UD Moderne Nederlandse letterkunde
- Mandy Dorée – student-lid OC Nederlands
- Anna Seidl MA – docent-lid OC Duits

- Florestan Holzammer – student-lid/ vice-voorzitter OC Duits
 - Nienke Volger – student-lid OC Duits
 - Drs. Roos van der Zwaard – docent-lid OC Engels (vz)
 - Larissa Bakker – student-lid OC Engels
- b. Opleidingscommissies BA's Frans, Italiaans, Spaans, Slavisch
- Drs. Freek Bakker – docent-lid OC Frans
 - Marga Wind – student-lid OC Frans
 - Dr. Linda Pennings – docent-lid OC Italiaans (vz)
 - Esther Crabbendam – student-lid OC Italiaans
 - Drs. Margriet Muris – docent-lid OC Spaans (vz)
 - Yakunu van Santen – student-lid OC Spaans
 - Drs. Magda van Duijkeren-Hrabova – docent-lid OC Slavisch
 - Kevin Haast – student-lid OC Slavisch

09:45 – 10:30 Opleidingscommissies BA's Taalwetenschap en Literatuurwetenschap

- Dr. Ingrid van Alphen – docent-lid OC Taalwetenschap
- Gisela Govaart – student-lid OC Taalwetenschap
- Marieke Olthof – student-lid OC Taalwetenschap
- Katya Buts – student-lid OC Taalwetenschap
- Boris Noordenbos MA – docent-lid OC Literatuurwetenschap
- Thomas van Grol – student-lid OC Literatuurwetenschap

10:30 – 11:15 Opleidingscommissies masteropleidingen

- Dr. Yra van Dijk – docent-lid OC Neerlandistiek
- Mathilde Mensink BA – student-lid OC Neerlandistiek
- Dr. Ansgar Mohnkern – docent-lid OC Letterkunde
- Lotte Timmermans BA – student-lid OC Letterkunde (vz)
- Dr. Silke Hamann – docent-lid OC Taalwetenschap
- Dr. Rob Schoonen – docent-lid OC Taalwetenschap
- Eileen Waegemaekers BA – student-lid OC Taalwetenschap
- Trudie Stoppelenburg BA – student-lid OC Taalwetenschap

11:15- 12:00 Inloopspreekuur / Rondleiding / Aanvullende gesprekken

(eventueel kan een deel van de commissie mee voor een korte rondleiding faciliteiten opleiding Taalwetenschap)
(Secretaris 1,2,3)

12:00 – 12:45 Lunch

12:45 – 13:30 Voorbereiden eindgesprek management (Secretaris 1,2,3)

13:30 – 14:15 Eindgesprek management (inhoudelijk en formeel verantwoordelijken alle opleidingen)

- Prof. dr. Frank van Vree – decaan Faculteit der Geesteswetenschappen
- Dr. Jan Don – Hoofd Onderwijs Neerlandistiek
- Prof. dr. Thomas Vaessens – voorzitter departement Neerlandistiek
- Dr. Ineke Vedder – Hoofd Onderwijs Taal- en letterkunde
- Dr. Otto Zwartjes – Hoofd Onderwijs a.i. Taal- en letterkunde

- Prof. dr. Henk van der Liet – voorzitter departement Taal- en letterkunde
- Prof. dr. Irene Zwiép – directeur College of Humanities
- Dr. Jan Willem van Henten – directeur Graduate School of Humanities

14:15 – 15:00 Opstellen voorlopige bevindingen (overstijgend) (Secretaris 1,2,3)

15:00 – 15:45

- Opstellen voorlopige bevindingen bachelors Engels, Duits (Secretaris 1)
- Opstellen voorlopige bevindingen bachelors Frans, Italiaans, Spaans (Secretaris 2)

15:45 – 16:30

- Opstellen voorlopige bevindingen bachelor Nederlands en master Neerlandistiek (Secretaris 1)
- Opstellen voorlopige bevindingen bachelors Scandinavisch, Slavisch (Secretaris 2)

16:30 – 17:15 Opstellen voorlopige bevindingen deelgebieden Taalkunde en Literatuurwetenschap/Letterkunde, bachelor en master (Secretaris 3)

17:15 – 17:45 Voorbereiden openbare presentatie door de voorzitter (alle secretarissen)

17:45 – 18:00 Openbare presentatie (alle secretarissen)

18:00 – 18:30 Borrel

Bijlage 7: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten

Voor het bezoek heeft de commissie de afstudeerscripties bestudeerd van de studenten met de volgende studentnummers:

Bacheloropleiding Nederlands

527327
5745683
596833
5745403

Masteropleiding Neerlandistiek

7716648
545481
5617685
416983

Masteropleiding Neerlandistiek (Redacteur/editor)

5954371
5996074
520756
5791405

Tijdens het bezoek heeft de commissie een selectie van documenten bestudeerd (deels als *hard copies* en deels via de elektronische leeromgeving). In overleg met de commissie maakte de projectcoördinator voorafgaand aan het visitatiebezoek een selectie van cursusmateriaal en een selectie van toetsmateriaal. Hierbij volgde de commissie de NVAO richtlijn voor het bestuderen en beoordelen van documenten. De opleidingen legden het opgevraagde materiaal deels voorafgaand en deels tijdens het bezoek ter inzage. Hieronder is een overzicht opgenomen van het materiaal dat ter inzage werd gelegd.

- Kader Kwaliteitszorg Faculteit der Geesteswetenschappen
- Toetsbeleid
- Onderwijsjaarverslagen
- Research Quality Assessment 2006-2011 (ACLC, ASCA, ICH)
- Notulen van het Facultair Onderwijsberaad 2011-2012
- Uitslagen Medewerkersmonitor 2012
- Stagereglement Faculteit der Geesteswetenschappen
- Informatie BKO
- Rapporten facultaire commissies:
 - Studiesucces
 - Taalvaardigheid Nederlands in de FGw
- Opleidingscommissies¹²:

¹² Het gaat hierbij om facultaire stukken en om de stukken van de volgende OC's: BA Literatuurwetenschap, BA Taalwetenschap, BA Nederlandse taal en cultuur, BA Duitse taal en cultuur, BA Engelse taal en cultuur, BA

- Verslagen van overleg opleidingscommissies
- Notulen facultaire bijeenkomsten opleidingscommissies
- Handleiding Opleidingscommissies
- Examencommissies:
 - Verslagen van overleg examencommissie bachelors
 - Verslagen van overleg examencommissie Graduate School for Humanities (GSH) 2010-2012
 - Jaarverslagen 2011-2012
 - Examenreglement Bachelorexamencommissie Mediastudies
 - Examenreglement Bachelorexamencommissie Kunst-, religie- en cultuurwetenschappen
 - Examenreglement & scriptiereglement Examencommissie GSH
 - Fraude- en plagiaatregeling Universiteit van Amsterdam
- Flyers en folders:
 - Honoursprogramma
 - Studeren in het buitenland
 - Stage
 - Studieplanner
 - Master's Programmes in the Humanities

De commissie heeft een vakkenselectie gemaakt en inzage gekregen in cursusmateriaal, evaluatiemateriaal, toetsmateriaal en gemaakte toetsen van de volgende vakken:

BA Nederlandse taal en cultuur	Jaar 1: Literatuur en moderniteit (120111512)
	Jaar 2: Taalontwikkeling (120212032)
	Jaar 3: afstudeerspecialisatievakken: Functions of literature (120211506)
	Jaar 3: Capita selecta: toegepaste taalkunde (120212026)
	Jaar 3: Cultural heritage and the media (120211016)
	Jaar 3: Stromingen in de argumentatietheorie (120213026)
MA Neerlandistiek (60 EC)	Wereldliteratuur: een Nederlands perspectief 1 (165411026)
	Wereldliteratuur: een Nederlands perspectief 2 (165411096)
	Dialectical and Rhetorical Analysis and Fallacies (186511022)
	Vergeten literatuur en identiteit 1 (165410006)
	Vergeten literatuur en identiteit 2 (165411066)
	10 Fundamental questions on language 1 (165413006)
	10 Fundamental questions on language 2 (165413046)
	Toetsingsmateriaal: Verplichte vakken per programma

Franse taal en cultuur, BA Italiaanse taal en cultuur, BA Scandinavische talen en culturen, BA Slavische talen en culturen, BA Spaanse taal en cultuur, MA Taalwetenschappen, MA Neerlandistiek en MA Letterkunde.

dMA Neerlandistiek (Redacteur/editor) (90 EC)	Verplicht: Literatuur en boekbedrijf (145412102)
	Keuzevak: The digital book (richting marketing en innovatie) (193417066)
	Keuzevak: Consumentengedrag (145412116)
	Keuzevak: Philosophy of Language: An extensive introduction (Taal en tekst) (187413016)
	Keuzevak: Vormgeving en letter van het boek 1830-nu (context) (145412126)
	Toetsmateriaal: Verplichte vakken

Bijlage 8: Overzicht stageverlenende instanties voor de duale masteropleiding Redacteur/editor

Uitgeverijen

Ambo/ Anthos
Amstel/ Contact
Amsterdam University Press
De Arbeiderspers
Athenaeum-Polak & Van Genneep
Balans
Bas Lubberhuizen
De Bezige Bij (ook Antwerpen)
Boekencentrum
Meulenhoff/ Boekerij
Boom
Brill
A.W. Bruna/ Signatuur
Cossee
Coutinho
Dutch Media Group
Van Genneep
De Geus
Van Gogh Museum-uitgeverij
Uitgeverij Van Goor
Ten Have
The House of Books
Kluitman
Kok
Kosmos
Leopold/ Ploegsma
Luitingh Sijthoff
Maarten Muntinga
NAI-uitgevers
Nieuw Amsterdam
Nieuwezijds
Nijgh & Van Ditmar
G.A. van Oorschoot
Pearson
Pica
Podium
Prometheus/ Bert Bakker
Querido (Kind)
SDU
Het Spectrum
Vantilt
Wereldbibliotheek

Boekgerelateerde instellingen

Huygens Instituut
SLAA
Maria Campbell (VS)
LMQ (VS)
Paul Sebes agentschap
KANTL (B)

Bijlage 9: Onafhankelijkheidsverklaringen

Q0317

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

THEO D'HAEM

PRIVÉ ADRES:

PRINSEN DREEF 6
3070 KORTENBERG
BELGIË

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS:

Leuven

DATUM:

06.06.2012

HANDTEKENING:

GL0317

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

G.E. Booy

PRIVÉ ADRES:

De Rookkamer 5
1852 EB Heiloo

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDINGEN

Taal en Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

RUGroningen, Raaboud U, UAltrecht,
UvA Amsterdam

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS:

Leiden

DATUM:

1 juni 2012

HANDTEKENING:

E. Pij

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

J.P. VET

PRIVÉ ADRES:

HEREWEG 22 C

9725 AD GRONINGEN

IS ALS DESKUNDIGE / ~~SECRETARIS~~ GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

LETTEREN UVA

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

QANU

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE ZOULDEN KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: GRONINGEN DATUM: 8 AUGUSTUS 2012

HANDTEKENING:

0317

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: PROF. DR. HÖLTER, ANHILM HERMANN

PRIVÉ ADRES: t/m 31 mei 2012 - Stratzgasse 4, 1080 Wien, Oostenrijk
vanaf 1 juni 2012 - Lerchenfelder Str. 52, 1080 Wien, "

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Taal- en Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE ZOULDEN KUNNEN BEÏNVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Wien*

DATUM: *3.5.2012*

HANDTEKENING:

Univ.-Prof. Dr. Achim Hermann Hölter, M.A.
Institut für Europäische und Vergleichende
Sprach- und Literaturwissenschaft
Abteilung für Vergleichende Literaturwissenschaft
Universität Wien
Sensengasse 3a
A-1030 Wien

30317

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

H.W. Herman

PRIVÉ ADRES:

Hopstede de Broekhade 42
9718 KC Groningen

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET-BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

[Spaanse] taal- en letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

UVA, RU, UU, UL

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS:

Groningen

DATUM:

4/5/12

HANDTEKENING:

G0317

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM:

Mirte Keulen

PRIVÉ ADRES:

Sperwerstraat 92

6541 SH Nijmegen

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Visitatiecluster Taal- en Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

QANU

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: ~~Amst~~ Utrecht

DATUM: 12-10-2012

HANDTEKENING:

A handwritten signature in black ink, consisting of a stylized, cursive script that appears to start with a capital 'M' followed by several loops and a long horizontal stroke.

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Adrienne Josine Wieldraayer-Huizer

PRIVÉ ADRES: Jupiter 16
1188 EJ Amstelveen

IS ALS ~~DESKUNDIGE~~ / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

Cluster Taal & Letterkunde

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

UL, UvA, UL (secretaris)
(en coördinatie cluster)

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE
AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

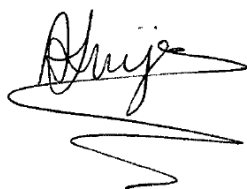
VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN
VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN
WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER
REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Amstelveen

DATUM: 07-09-2012

HANDTEKENING:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Ruijs', with a large, sweeping flourish underneath.